

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem. — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświęcone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmski, Powszechnej Wystawy Krajowej dr. Stanisław Bernatt, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 430

Poznań, wtorek dnia 17 września 1929

Rok XXIV

Kryzys gimnazjum

Od nowego roku szkolnego, to jest od września, obowiązują już w pełni rozporządzenia b. min. Światalskiego z dnia 2 stycznia 1929, rozpoczynające faktycznie t. zw. reformę szkolnictwa. Omawiane one już były wielokrotnie na łamach prasy, ale dobrze będzie niektóre z nich przypomnieć, inne dodatkowo jeszcze oświetlić.

Jak wiadomo, jednolitej ustawy o ustroju całego szkolnictwa dotychczas nie posiadamy. Są ustawy o ustroju, organizacji, budowaniu itd. szkolnictwa powszechnego, rozporządzenia i regulacje się życie szkoły średniej i szkół zawodowych — ale nie zdobyliśmy się dotychczas na jednolitą ustawę, któraby objęła całość systemu szkolnego od wychowania przedszkolnego aż do uczelni akademickich. Przed dwoma laty pojawił się projekt ministerjalny (autor główny p. Radwan, b. nacz. wydz. seminarjów w ministerstwie oświaty), który jak wiadomo wywołał olbrzymią dyskusję w piśmie fachowych, na zjazdach nauczycielskich i w prasie codziennej. Najważniejszym punktem tego projektu było ustalenie stosunku szkoły powszechnej do średniej ogólnokształcącej. Ujął to projekt w ten sposób, że podstawowa, dla wszystkich obowiązująca, jest siedmioklasowa szkoła powszechna, po której, jako wyższy stopień organizacyjny, przychodzi pięcioklasowe gimnazjum. Projekt ten z entuzjazmem był przyjęty tylko przez Zawodowy Związek Naucz. Szkół Powszechnych, którego kierownikami są wybitni posłowie z PPS i „Wyzwolenia”, — poza tem wszystkie inne organizacje nauczycielskie oraz uchwały najpoważniejszych naszych instytucji naukowych (zjazd rektorów uniwersytetów, profesorów uniwersytetów, dyrektorów szkół średnich itd.) mniej lub więcej silnie przeciw temu, zwłaszcza obcniemu gimnazjum, wystąpiły.

Prócz tego prawie wszystkie te zjazdy domagały się utworzenia i zwolnienia Naczelnej Rady Wychowania Narodowego, złożonej z ludzi wiedzy i praktyki, którzyby, wiedzą i doświadczeniem bogaci, pomyśleli i przedyskutowali, jakiego systemu szkolnego, jakich metod i jakich programów nam trzeba. Bezsporną jest już dzisiaj rzeczą, że charakter narodu można zmienić. („Sanabiles Deus fecit nationes“). A wśród tych czynników, które na taką zmianę wpłynąć mogą, najpoważniejszym jest system nauczania i wychowywania. My dotychczas tego systemu, mimo świetnych tradycji, nie posiadamy. To, co istnieje, to zlepek, nieraz najlepszych, może zdobyć obcych, ale jako zlepek, rzecz mało wartościowa.

Niestety — zamiast powołania tej Rady, a w dalszym ciągu, zamiast przedłożenia projektu całom ustawodawczym — p. min. Światalski rozporządzeniem swem istotną część projektu rządowego, i najwięcej właśnie sporną, przeprowadził. Niczem bowiem innym, jak właśnie pierwszym, wielkim krokiem na drodze ku tej nieszczęsnej reformie, jest uzgodnienie programów trzech najwyższych klas szkoły powszechnej, z trzema niższymi gimnazjów. Z tą chwilą ośmioletnie gimnazjum jako całość przestało istnieć. Istnieje zakład zwany gimnazjum, ale w nim jest właściwie tylko pięcioletnie gimnazjum i trzy wyższe klasy szkoły powszechnej.

Gdyby to zrobiono na próbę dla pewnej ilości szkół na terenie Rzpłitej, tak jak to zrobiono gdzieś indziej, to myśl ta uzyskałaby ogólny poklask. Wprowadzenie tych zmian na całym terenie jest ciężkim błędem, który grozi obniżeniem naszej kultury. Za pierwszym krokiem, jest już bardzo łatwy drugi. Przeniesienie tych trzech niższych klas do budynku szkoły powszechnej i automatyczne, bez egzaminów wstępnych, przechodze-

Przed nowymi pociągnięciami politycznymi

Konferencje u Piłsudskiego i narady centro-lewu — Pogłoski o zmianach gabinetowych utrzymują się — Min. Matuszewski kandydatem na premiera

Warszawa 17. 9. (Tel. wł.) Zdaje się, że w ciągu dni najbliższych nastąpią wybitniejsze pociągnięcia w życiu politycznym. Wbrew pierwotnym zapowiedziom min. Piłsudski zamiast w środę powrócił już do Warszawy w poniedziałek późnym wieczorem. Ten nagły powrót w kołach politycznych wywołał liczne komentarze, zwłaszcza, że spodziewano się we wtorek około południa przyjęcia przez Piłsudskiego zarówno premiera Światalskiego jak ministra skarbu Matuszewskiego.

Stronictwa centro - lewicowe pozostają z sobą w dalszym ciągu w kontakcie i w rozmowach prywatnych starają się ustalić taktykę w sprawach traktowania budżetu w kierunku uproszczenia obrad budżetowych, oraz uzgodnienia stanowisk w sprawie projektowanych kilku ustaw, a m. in. projektu ustawy o odpowiedzialności urzędników za nadużycia wyborcze. Jeżeli do soboty w rządowych kołach kierowniczych nie zdecydowano się zwołać sesji sejmowej, w takim razie z początkiem przyszłego tygodnia odpowiedni wniosek zostanie złożony p. Prezydentowi Rzplitej. (w)

Warszawa 17. 9. (Tel. wł.) Poseł Patek, który bawił w Joachimowie na kuracji przyspieszył swój powrót z ur-

lopu wypoczynkowego i przybył do Warszawy. W kołach politycznych łączą jego przyjazd z sytuacją polityczną. (w)

Warszawa 17. 9. (AW) Jeszcze w sobotę po ogłoszeniu uchwały stronnictw lewicowych i centrowych z kół zbliżonych do rządu zapowiedziano, iż ukaże się komunikat urzędowy zawierający odpowiedź na odmowę stronnictw sejmowych wzięcia udziału w konferencji, jakiej rząd pragnął wczoraj tj. 16 bm. z przywódcami ugrupowań sejmowych. Dotychczas komunikat ten nie został podany do wiadomości publicznej. Stronictwa centrowe - lewicowe oczekują przedewszystkiem odpowiedzi na żądanie rychłego zwołania sesji. Dopiero, gdyby rząd zajął stanowisko odmowne stronnictwa zdecydowałyby się wystąpić z petycją do p. Prezydenta Rzeczypospolitej.

„Kurjer Warszawski” notuje różne pogłoski, nurtujące w kołach politycznych. Pogłoski, które należy traktować krytycznie głoszą, iż istnieje możliwość rychłej zmiany gabinetu, przy czem prezesem Rady ministrów według tych pogłosek miałby zostać obecny kierownik ministerstwa skarbu pułk. Matuszewski.

Przeciw niszczeniu szkół polskich

Lwów, 17. 9. (Tel. wł.) W gmachu kuratorium szkolnego we Lwowie odbyła się tłumna demonstracja rodziców przeciwko zarządzeniom ministerstwa oświaty, znoszącemu pewne klasy w niektórych lwowskich szkołach powszechnych. W kurytarzach kuratorium zgromadziło się równocześnie kilkaset osób, domagając się przywrócenia zniesionych klas, albowiem obecnie dzieci zamieszkałe w innych dzielnicach zmuszone są chodzić do szkół, leżących na przeciwnym końcu miasta. W budynku kuratorium w związku z tem zdarzyło się kilka

przykrych incydentów, gdyż rodzice uczniów interwenjowali u inspektorów, występując niejednokrotnie gwałtownie.

W związku z faktem odebrania prawa publiczności kilku szkołom, gimnazjum prof. Warzeńczy zostało zamknięte. Kilkudziesięciu uczniów wszystkich klas, nie wyłączając klas najwyższych, nie przyjęto do gimnazjów państwowych na skutek rozpoczęcia już roku szkolnego i chłopcy walęsają się teraz po ulicach i ogrodach miejskich.

Rozgoryczenie we Lwowie rośnie.

Min. Bonnefous w Gdyni i Warszawie

Gdynia, 16. 9. (PAT) Dziś rano przybyli tu z Poznania francuski min. przem. i handlu Bonnefous z małżonką, min. przem. i handlu inż. Kwiatkowski, min. Berton, radca handlowy przy ambasadzie francuskiej w Warszawie Duplessix i prezes towarzystwa Battignolles w Paryżu Barbier. Po powitaniu na dworcu i po śniadaniu spożytym w restauracji dworca kolejowego pp. ministrowie wraz z towarzyszącymi im osobami odbyli samochodami wycieczkę po okolicy oraz zwiedzili miasto.

Warszawa, 17. 9. (PAT). Dziś rano o godz. 9-tej przybył do stolicy francuski minister przemysłu i handlu Bonnefous, któremu towarzyszył w podróży p. min. Kwiatkowski i dyr. dep. Morskiego min. przem. i handlu Nosowicz. Na dworcu witał przybyłych wicemin. Doleżał, amb. francuski Laroche, szef misji francuskiej gen. Denain, szef protokołu dyplomatycznego Romer oraz wyżsi urzędnicy min. przem. i handlu.

nie z klasy VII powszechnej do gimnazjum, t. j. zalanie tej szkoły, dającej wstęp do studiów wyższych, przez falę miernot bez żadnej selekcji. Doktryna od zielonego stolika jeszcze raz zwyciężyła, szkoda że szkole powszechnej, a przedewszystkiem średniej.

Drugim celem p. ministra było zmniejszenie ilości godzin szkolnych do 30 tygodniowo, zamiast dotychczasowych 34—36. Przez wprowadzenie jednak 50-minutowych lekcji szkolnych,

zamiast dawniejszych 45 min. — zysk ten dla ucznia wynosi tygodniowo 30 min.; a, jeśli się weźmie pod uwagę, że niektóre przedmioty zmieniono na nadobowiązkowe i przeniesiono na godziny popołudniowe, zysk ten zmienia się dla wielu uczniów na dodatkowe obciążenie.

Z tego obciążenia godzin i „uzgadniania” wynikły różne dziwolagi i anomalje. Np. usunięto naukę higieny z klasy VII gimnazjum a przeniesiono do III, ponieważ jest ona w VII powszechnej,

gdzie jest zupełnie na miejscu, bo konieczne jest w ostatnim roku nauczanie ogromnej większości młodzieży, kończącej na szkole powszechnej swe wykształcenie. Ale inaczej też wyglądają pogadanki higieniczne dla młodzieży 13-letniej, inaczej dla młodzieży, która za rok ma otrzymać świadectwo dojrzałości...

Znacznie zmniejszono liczby godzin matematyki, przyrody i fizyki z chemią w gimnazjum matematyczno - przyrodniczym, gdzie te przedmioty są podstawą naukową tego typu. Zmniejszono liczbę godzin języka polskiego, historii itd. Niedawno min. Sujkowski zwiększył liczbę godzin nauczania geografii, wprowadzając ją do wyższych klas gimnazjum; obecnie znowu je zmniejszono. Zniesiono obowiązkową naukę rysunków, których wartość pedagogiczna do niedawna ze strony ministerstwa bardzo silnie podkreślano...

Oto pewna ilość tylko faktów, wskazujących na brak myśli przewodniej w naszej najwyższej magistraturze szkolnej, na ciągłe łamanie linii postępowania, zależnie od zmian na kierowniczych stanowiskach, tak niebezpieczne w stosunku do instrumentu tak delikatnego, jakim jest szkoła, a już szczególnie groźne w zakresie programów nauczania.

Doktryna i jeszcze raz doktryna, nie licząca się z rzeczywistością, ani z głosem ludzi wiedzy i nauki, ani nauczycielstwa, które tylokrotnie zgłaszało ministerstwu swoją chęć współpracy. Co będzie dalej? Kiedyż te ciężkie chmury nad naszego szkolnictwa znikną?

Nauczyciel

Entuzjastyczny głos czeski o Gdyni

Donosiliśmy już, że w półurzędowym organie czeskosłowackim „Prager Presse” ukazał się niezwykle przychylny głos o Powszechnej Wystawie Krajowej, jako pierwszy artykuł z cyklu, zatytułowanego „Die „polnische Wirtschaft”. Obecnie pojawił się drugi artykuł z tego cyklu, poświęcony portowi gdyńskiemu.

Autor artykułu, p. A. L. „nie ma wprost słów uznania dla amerykańskiego tempa, w którym rozbudowuje się port gdyński i miasto Gdynia.

„Trzeba widzieć tempo tej pracy! — pisze „Prager Presse”. — Nie jest to przesada, jeśli powiemy, że domy wyrastają tu z pod ziemi w ciągu nocy. Ale nie jakieś dowolne domki — nie, gigantyczne gmachy powstają na miejscach, gdzie pod koniec wojny pasty się kozy rybackie. Zanim która z nowych ulic jest gotowa, mamy już wszystko, co potrzebne jest, by mieszkać: wodę, przewody elektryczne, gaz. Buduje się szpitale i hale targowe; osiedlają się filje banków i oddziały towarzystw okrętowych; powstają hotele, wille i szkoły w miejscowościach, które jeszcze 10 lat temu były poprostu deskami od świata zabite”.

„Nietylko jednak — pisze dalej „Prager Presse” — mamy tu amerykańskie tempo, ale także tę solidność, którą wczoraj jeszcze określano jako „typowo niemiecką”. Od jutra prawdopodobnie określenie „polska solidność” stanie się pojęciem, które będzie coś znaczyło w świecie”.

W końcu korespondent zajmuje się sprawą przyszłych stosunków Czechosłowacji z Gdynią i twierdzi, że ze stosunków tych obie strony wyciągnęłyby daleko idące korzyści. Chodzi tylko o to, by przełamać konserwatywny towarzystw transportowych, które trzymają się uparcie dawnych dróg.

Artykuł ozdobiony jest fotografią urzędzeń portowych w Gdyni.

Europa wobec projektu p. Brianda

Trudno narazie mówić, jak się ustosunkują w przyszłości poszczególne państwa do planu federacji Europy. Dziś już jednak zaznaczyły się pewne charakterystyczne tendencje, które pozwalają się zorientować w położeniu.

Przedewszystkiem oparcie tego planu na liberalizmie w handlu międzynarodowym musiało mu zapewnić mniej lub więcej maskowaną sympatię. Liberalizm handlowy jest doktryną Ligi Narodów. Ale na tem wspólnem tle zarysowały się bardzo znamienne różnice.

Przedewszystkiem bardzo sceptycznie do całego planu odnosi się Anglia. Opór Wielkiej Brytanji zmusił już Brianda do ostrożności w przedstawieniu swego projektu. Anglia po pierwsze nie chce narażać się na Stanom Zjednoczony, z któremi pragnie dojść do modus vivendi, a poza tem w myśl swej tradycyjnej polityki, którą socjaliści angielscy ściśle przestrzegają, nie chce sobie związywać rąk kombinacjami europejskimi. Prasa angielska wszystkich trzech kierunków politycznych wyraźnie oświadczyła, że Wielka Brytania musi czuwać nad utrzymaniem innej organizacji, mianowicie imperium brytyjskiego, które w ramy Europy pomieścić się nie da. I polityka angielska, która zawsze odnosiła największe sukcesy, uprawiając rozjemstwo między krajami europejskimi, widzi obecnie dla siebie cudowną rolę rozjemcy między Ameryką i Europą. Oczywiście w sprawach, które szczególnie Anglię obchodzą, jak w kwestji węgla, polityka brytyjska będzie chciała upiec przy tej okazji pieczeń również dla siebie. Plan p. Brianda jest więc tego rodzaju, że gołów jeszcze bardziej rozluźnić stosunki francusko - angielskie, a zbliżyć natomiast Francję i Niemcy.

Stanowisko Niemiec wyraził p. Stresemann na Zgromadzeniu, o czem była już mowa. W dążeniu do federacji Europy widzi niemiecki minister najlepszy dowód, że powojenna Europa jest źle zrobiona. P. Stresemann zaatakował już przecież „nowe granice, nowe przemysły i nowe kraje”, dając do zrozumienia, że one są przyczyną zła i, że, gdy się chce naprawy, należy usunąć właśnie te nowości. Czyli w umyśle jego federacja

Europy jest machiną do rewizji granic.

Ale jest czemś więcej jeszcze. P. Stresemann nie chce, by federacja Europy miała charakter polityczny. Pragnie w ten sposób z jednej strony nie narażać się na Stanom Zjedn., a z drugiej odjąć planowi p. Brianda to jego dążenie, które zmierza do krystalizacji obecnego status quo. P. Stresemann chce, by federacja miała charakter czysto gospodarczy, bo wówczas będzie świetnem narzędziem podboju ekonomicznego państw słabszych, wówczas łatwiej będzie można przeprowadzić różne rewizje, wówczas wytworzy się może „Mitteleuropa”. Widzimy więc, że p. Stresemann, mówiąc o ekonomice, ma na myśli również tylko politykę. Zapatrywania jego popiera bardzo silnie Austria, która także skarży się na rozbiście Europy i na konieczność tworzenia na kontynencie większych kompleksów, czytaj „Anschluss”.

A co na to kraje mniejsze? Na słynnym śniadaniu paneuropejskim poglądy ich wyraził jugosłowiański minister spraw zagranicznych Marinkowicz. Mówił on z wielkimi pochwałami o planie Brianda, ale postawił całe zagadnienie akurat odwrotnie, niż Stresemann. Oświadczył mianowicie, że nie tylko nie można usuwać polityki z tego planu, ale umowy polityczne muszą poprzedzić umowy gospodarcze. P. Marinkowicz wyraził w ten sposób troski państw mniejszych, które w obawie o swój przemysł chcą przynajmniej zapewnić sobie bezpieczeństwo obecnych granic.

Widzimy więc, że dwa wręcz odmiennie dążenia już się w tej sprawie zaznaczyły. Inaczej rozumie federację Europy Francja, inaczej Niemcy. Tak, jak inaczej pojmuje Locarno Paryż, a inaczej Berlin. Jest to stale nieporozumienie, które tkwi u podstaw współdziałania francusko - niemieckiego. Występuje ono coraz wyraźniej na jaw. Wystąpi jeszcze ostrzej przy owej federacji Europy, która, jak już dziś widać, opierać się będzie na Francji i na Niemczech. Czy długo jeszcze będzie można ukrywać odmiennie pojmowanie tych samych słów? Mamy wrażenie, że leży tu źródło nie tylko wielkich rozczarowań, ale i wielkich zatargów.

R. Piestrzyński.

Przyczyny

W sprawie konferencji, która się miała wczoraj odbyć u prezesa Rady Ministrów, znaczenie odmowy stronnictwa polskich — za wyjątkiem stronnictwa rządowego i jego przybudówek — jest dla naszej sytuacji politycznej tak doniosłe, że nie od rzeczy będzie przed wyciągnięciem wniosków na przyszłość zdać sobie dobrze sprawę zarówno z motywów, jakimi kierowała się strona proponująca, jak i z pobudek, które spowodowały odrzucenie oferty.

Już przebieg poprzedniej sesji wraz z jej epilogiem pod postacią „Dna oka” wskazywał na przybliżanie się starcia między obozem rządowym a parlamentem. Zaostrzył i skomplikował sytuację wyrok Trybunału Stanu w sprawie b. ministra Czechowicza.

Skomplikował o tyle, że uniemożliwił jednostronne rozcięcie trudnego węzła, polegające na rozwiązaniu Sejmu i ewentualnem użyciu środków pozakonstytucyjnych. W sytuacji, wytworzonej decyzją Trybunału Stanu, byłoby to ucieczką przed odpowiedzialnością za wydatkowanie pieniędzy skarbowych, co w dzisiejszej trudnej sytuacji finansowej nawet przez największych zwolenników rządu do brze nie byłoby przyjęte. W tych warunkach wynik wyborów czy każdego innego głosowania byłby dla rządu katastrofalny.

Teraz dopiero widać wyraźnie, kto wygrał, a kto przegrał sprawę przed Trybunałem Stanu 29 czerwca 1929 roku.

Skoro tedy podczas wakacji nie zdarzył się żaden cud, a wróżby wypadły ujemnie, pozostała jedyna droga, wskazana przez konstytucję, zwłania zwyczajnej sesji budżetowej i przeprowadzenia jej w tym Sejmie, który postawił przed sądem p. Czechowicza, który odważył się podjąć walkę z rosnącymi nadmiernie funduszami dyspozycyjnymi, który postawił swą dając do zrozumienia, że gotów jest zastosować wszelkie przysługujące mu z konstytucji uprawnienia.

I oto w uroczych Druskienikach nad tajemniczym Niemnem zrodziła się myśl podjęcia śmiałej kontrofensywy celem rozbięcia opozycyjnej większości Sejmu. Jeśli próbę tę podjęto, to nie-

zupełnie bez szans powodzenia. Poprzedziły ją wywiady, które doniosły, że na lewicy i w centrum propozycja rozmowy na temat „usprawnienia” budżetowych prac Sejmu może liczyć na dobre przyjęcie. Rozumowano sobie, że lewica nie zechce iść „pod komendę” Klubu Narodowego i, gdy ten odmówi, zajmie odmiennie stanowisko. Ponadto brano słusznie w rachubę tendencje ugodowe, istniejące wśród małych grup środkowych, szczególnie w Chrześcijańskiej Demokracji.

Pozyskanie dla tej „współpracy” marszałka Daszyńskiego przy dużym jego wpływie osobistym na obecnego kierownika klubu P. P. S., posła Niedziałkowskiego, nadawało inicjatywę premiera Świtalskiego życiowych kolorów.

Początkowo na lewicy myśl rozmowy z rządem znalazła sympatyczne echo. „Wyzwolenie” wybrało nawet delegatów na tę konferencję. Dopiero później zaszyły okoliczności, które wpłynęły na zmiany nastrojów i doprowadziły do znanej wspólnej deklaracji „centrolewu”.

Pierwszą z tych okoliczności była szybka, prosta i jasna decyzja Klubu Narodowego, druga, opinie otrzymane przez liderów partyjnych od „dołu”, czyli — mówiąc językiem czynników rządowych — „z terenu”. Opinie te brzmiały tak opozycyjnie i były tak kategorycznie zgodne, że lewica pod ich naciskiem musiała zejść z tradycyjnego stanowiska i tym razem — wbrew rachubom „sanacji” — posłać pod komendę „endecji”. W tej sytuacji musiała skapitulować nawet Chrześcijańska Demokracja, której przedstawiciel na wspólnej konferencji centrolewu proponował, aby niby nie iść do p. Świtalskiego, ale przecieć wyśłać kilku „na zwłady”.

Przy całej powadze sytuacja nie jest pozbawiona momentu humorystycznego. Obóz „sanacyjny” tylekroć odwoływał się od „intryg” partyjnych do samego społeczeństwa, aż sam doznał skutków tej taktyki. Właśnie postawa społeczeństwa nie pozwoliła stronnictwom sejmowym na zakulisowe intrygi z „sanacją”.

Fakt to dużej doniosłości dla najbliższej i dalszej przyszłości.

M. K.

Przeciw hasłom klasowym a za zgodnym frontem narodowo-gospod.

Jak o tem wzmiankowaliśmy, organ N. P. R. „Prawda” zamieścił w tych dniach ilustrację z podpisem: „Unikajcie list socjalistycznych, komunistycznych i burżuazyjnych, a głosujcie tylko na Narodowo - Chrześcijańskie Zjednoczenie Pracy”. Zaznaczyliśmy, że rzucając hasła klasowych przeciw „burżuazji” nie jest robotą ani narodową, ani chrześcijańską, ani jednoczącą, tem bardziej, gdy się burżuazję polską stawia w jednym szeregu z socjalistami i komunistami.

„Prawda” powiada teraz, że — nie miała naszego obozu na myśli, że jednakoż sprawdziło się przysłowie: „Uderz w stół, a odezwą się nożyce”. Nam wydaje się, że tu chodzi nie o nasze nożyce, ale o wykrecanie się słomą „Prawdy”, której apel zwrócony był wyraźnie ogólnie przeciw wszystkim listom z wyjątkiem jej własnej, a więc także przeciw naszej, czyli, że naszą zaliczono do owych „potępionych” list „burżuazyjnych”.

Nie trzeba też udawać, że się nie wie, co to jest „burżuazja”, a mianowicie: w szerszym znaczeniu tego słowa — całe obywatelstwo posiadające cokolwiek, a w ściślejszym znaczeniu — specjalnie obywatelstwo mieszczańskie, stan średni (francuskie „la bourgeoisie”). I każdy wie niemiennie, że hasło walki z burżuazją jest hasłem walki klasowej socjalistów i komunistów przeciwko warstwom nierobotniczym i stronnictwom nieklasowym.

My się polskiej „burżuazji” nie wstydzimy, bo nie wstydzimy się żadnej polskiej warstwy społecznej. Dla tego jesteśmy narodowcami i demokratami w szczerem i twórczym znaczeniu tego słowa. Na liście Narodowego Obozu Gospodarczego są przedstawicieli

cieli wszystkich warstw społecznych, zarówno „burżuazyjnych” — jeżeli mamy użyć zwrotu „Prawdy” — jak robotniczych.

„Prawda” broni listy Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia „Pracy” (Ch. D. i N. P. R. nr. 7), że tam rzekomo niema przedstawicieli „burżuazji”, a są obok pracowników fizycznych tylko „nazwiska pracującej inteligencji”. To znaczy, że notoryczni bogacze, kandydaci listy nr. 7 pp. dr. Pinkowski, dr. Jagielski itp. nie są „kapitalistami i wielkomięską burżuazją”, a tylko — biednymi, ciężko pracującymi inteligentami. Na tę ich „biedę” i „ciężką pracę” przedstawiciele „burżuazji” z listy Narodowego Obozu Gospodarczego... chętnieby zamienili swoją pozycję.

Jeżeli chodzi o walkę z socjalizmem i komunizmem, to naszym zdaniem skład listy nr. 7 Ch. D. i N. P. R. jest ciężkim błędem. Ale błędu tego nie naprawi rzucając niezgodnych z zasadą narodową i chrześcijańską hasła klasowej nienawiści, a nie czem innem jest godzenie w „burżuazję” polską, postawioną na równi z socjalistami i komunistami.

A taktyka ta napewno już nie wzmocni listy nr. 7 w warstwach mieszczańskich, które na wszelkie zaczepki prasy „siódemkowej” ze strony czy to Ch. D., czy N. P. R. odpowiadają głosowaniem, jak jeden mąż, na listę Narodowego Obozu Gospodarczego nr. 10. Na nią też rzuca głosy ci robotnicy narodowcy, którzy są przeciwnikami walki klasowej, a są za sprawiedliwym równoprawieniem wszystkich polskich warstw społecznych i za zgodnym frontem narodowo - gospodarczym.

Jak wyglądają w praktyce obietnice pruskie?

Zamach na nowo utworzoną szkołę polską w Podstolinie — Dzieci polskie przekazano urzędowo szkole niemieckiej

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Sztum, we wrześniu. W artykule pod tytułem „Życie Polaków na Powiślu pruskim” („Kurjer Poznański” z d. 4. bm.) wykazałem na kilka przykładach, z jaką niechęcią odnosi się prowincjonalna prasa niemiecka do naszych działaczy na Powiślu, zwłaszcza nauczycieli polskich, starając się brutalnymi atakami poniżyć ich godność w oczach odnośnych gmin. Tą drogą Niemcy chcą podminować podstawę szkolnictwa polskiego w Prusiech, na którego utworzenie władze pruskie oficjalnie się zgodziły, by móc się tem pochwalić przed całym światem, nieświadomym obłudy pruskiej.

Polacy w Niemczech odnosili się od pierwszej chwili sceptycznie do owych przyrzeczeń, obliczonych na efekt zagranicą. Zdaje się niestety, że ich niedowierzania były uzasadnione, bo coż się dzieje? Oto nowo utworzona szkoła w Podstolinie, której uroczyste poświęcenie odbyło się d. 19 sierpnia, o czem „Kurjer Poznański” donosił, została w sobotę d. 8. bm., tydzień przed wakacjami jesieniami przez p. Kreisschulrata (inspektora szkolnego) ze Sztumu zniesiona. Kilkadziesiąt dzieci polskich rozpędzono, przekazując je urzędowo miejscowej szkole niemieckiej, która w skutek założenia szkoły polskiej wiodła żywot suchotniczy. Wiadomość o zlikwidowaniu szkoły przez przedstawiciela władzy pruskiej spadła jak grom z pogodnego nieba. Zarządzenie p. Kreisschulrata nastąpiło z tej przy-

czyny, że Polskie Tow. Szkolne w Niemczech, urządzając szkołę w Podstolinie, nie załatwiło rzekomo wszystkich formalności w stosunku do władz pruskich.

Stało się więc to, czego się obawiano. Co jednak najwięcej zastanawia, to fakt, że zamknięcie szkoły nastąpiło dopiero wówczas, gdy było widoczne, że szkoła w Podstolinie spoczywa na silnych podstawach, których żaden „Heimatdienst” podważyć nie zdoła. Odrobinę tylko dobrej woli p. Kreisschulrata, a Polskie Tow. Szkolne byłoby niewątpliwie natychmiast uczyniło wszystko, ażeby zadość uczynić pruskim przepisom szkolnym, o ile w danym wypadku faktycznie coś zaniedbano.

Polacy w Podstolinie mimo tej szkany nie upadli na duchu; wszyscy pracują nad tem, ażeby po wakacjach dzieci ich znów mogły uczęszczać do własnej szkoły. Incydent w Podstolinie nie zmieni z pewnością nastrojów wobec szkoły polskiej, za którą wypowiedziało się kilka dalszych gmin. Polacy na Powiślu, wiedzą dobrze o tem, że Niemcy w Polsce, mimo że posiadają liczne szkoły z językiem wykładowym niemieckim, dowolnie i bez przeszkód urządzają szkoły prywatne, nawet gimnazja, domagają się więc od rządu pruskiego lojalnego spełnienia danego oficjalnie mniejszościom narodowym przyrzeczenia.

Podróże szkolne „Iskry”

Warszawa, 17. 9. (AW). O. R. P. „Iskra” po 6-dniowej podróży morskiej zakotwiczyła w porcie fińskim w Wyborgu, gdzie zabawi około tygodnia poczem powróci do Gdyni.

„Pluie de Fleurs”

PERFUMY, WODY KWIATOWE, MYDŁO, PUDER — Cudowny zapach
J. SZACH — WARSZAWA.

14/9 1929 nastąpiło otwarcie nowego, wspaniałego lokalu, dla sprzedaży własnych — niefabrycznych — słynnych wyrobów cukierniczych — firmy:

Ludwik Zalewski

Lwów, Akademicka 10.

nr 3923

Z Ligi Narodów

O pomoc finansową dla państw napadniętych

Genewa, 17. 9. (PAT.). Wczorajsze posiedzenie trzeciej komisji było bardzo ożywione. Komisja zmuszona była ponownie rozpatrzyć art. 1 projektu konwencji o pomocy finansowej, gdyż podkomitet wyłonił dla zredagowania ostatecznego tekstu nie mógł dojść do porozumienia i odesłał przedłożony mu tekst z powrotem na plenum komisji. Najważniejszą sprawą jest kwestia, czy pomoc finansowa ma

być udzielona również na wypadek groźby wojny, a nie tylko w wypadku wojny. Przeciwko pierwszej alternatywie wystąpił delegat Niemiec. Kwestja ta łączy się ze sprawą określenia napastnika i sprawą sankcji. Sprawę odesłano ponownie do podkomitetu z zastrzeżeniem, że jeżeli i tym razem nie uda się osiągnąć jednolitego tekstu, to trzecia komisja wprowadzi do projektu konwencji 2 różne teksty.

Krytyka angielskiego projektu rozbrojenia

Genewa, 17. 9. (PAT.). Na wczorajszym posiedzeniu pierwszej komisji delegat francuski Massigli krytykował rezolucję lorda Cecila, przypominając, że delegaci 22 narodów, w tej liczbie także Anglia, podpisali w kwietniu r. b. układ kompromisowy. Układ ten winien być uszanowany, o ile pragnie się osiągnąć szybkie rezultaty. Komisja postanowiła przekazać specjalnemu podkomitetowi wnioski Massigliego i Cecila.

Berlin, 17. 9. (PAT.). Biuro Wolffa, donosząc z Genewy o opublikowaniu angielskich wniosków rozbrojenia, podkreśla, iż ogólną uwagę zwróciło ostrożne sformułowanie czterech głównych punktów wniosku angielskiego. Według Biura Wolffa, nawet w kołach angielskich nie obiecuje sobie znacznych praktycznych wy-

ników w dyskusji, która będzie podjęta w tej sprawie.

Paryż, 17. 9. (PAT.). „Petit Parisien” pisze: Francja, Włochy, Japonia, Belgja, Polska, Czechosłowacja, Rumunia i Jugosławia, jeżeli wymienią tylko kilka państw, w których istnieje obowiązkowa służba wojskowa, skłonne są energicznie zwalczać zalecenia lorda Cecila.

Berlin, 17. 9. (PAT.). „Berliner Tageblatt” w depeszy z Waszyngtonu oświadcza, iż wiadomość o opozycji francuskiej przeciwko angielsko-amerykańskiemu kompromisowi morskiemu spowodowała odroczenie planowanej konferencji morskiej do stycznia 1930 r. Depesza podkreśla, iż opór paryski najwidoczniej jest tak silny, że dotychczas nie zdecydowano się na określenie dokładniejszej daty konferencji.

Wzburzenie niemieckie w sprawie ewakuacji

Paryż, 17. 9. (PAT.) Podana została do wiadomości urzędowej decyzja wysokiej komisji międzyalijanczej dla terenów nadreńskich, w myśl której wojska okupacyjne opuszczają Koblencję i przeniosą się do Wiesbadenu w składzie bardzo nielicznym. Ewakuacja drugiej strefy rozpoczęła się dn. 20 bm. i została zakończona w ostatnich dniach października.

Berlin, 17. 9. (PAT.) Prasa berlińska z wyraźnym niepokojem przytacza informacje prasy angielskiej, donoszące o możliwości okupacji Wiesbadenu przez wojska francuskie po wycofaniu z tego miasta wojsk angielskich. Pominimo, iż „Frankfurter Zeitung”, powołując się na autorytatywne źródła francuskie, stwierdza, iż chodzi tu jedynie o straż honorową dla międzynarodowej komisji okupacyjnej Nadrenji, której

siedziba ma być przeniesiona do Wiesbadenu, prasa berlińska nie jest tą wiadomością uspokojona. Według „Frankfurter Zeitung”, straż honorowa składać się ma mniej więcej z jednej kompanji.

„Berliner Tageblatt”, przytaczając te wiadomości, zwraca się ostro przeciwko możliwości okupacji francuskiej w Wiesbaden, nawet jeśli będzie tam jedna kompanja. Dziennik stwierdza, iż kwestja, czy tereny ewakuowane przez wojska angielskie mogą być ponownie zajęte przez wojska innych mocarstw, posiada znaczenie zasadnicze dla całej ewakuacji Nadrenji. „Berliner Tageblatt” uważa, iż komisja Nadrenji nie potrzebuje absolutnie tak silnej straży honorowej i podkreśla, że zajęcie Wiesbadenu nawet przez taką ilość wojska francuskiego stoi w sprzeczności z duchem porozumienia haskiego.

O mandaty kolonialne

Genewa, 17. 9. (PAT.) Komisja polityczna Zgromadzenia Ligi w dalszym ciągu zajmowała się sprawą terytoriów mandatowych, przy czem szczególną uwagę zwróciła na siebie polemika pomiędzy włoskim delegatem Bonin Longare i francuskim delegatem Hubertem co do oznaczenia mandatów czasowych i stałych. Raport delegata szwajcarskiego w sprawie mandatów stwierdzał, że sprawa suwerenności nad obszarami mandatowymi została wyraźnie ustalona w pakcie

Ligi i że mianowicie władza suwerenna we wszystkich wypadkach nie należy do mocarstw mandatowych. Dłuższą dyskusję wywołała sprawa ostatnich krwawych wypadków w Palestynie, przy czem delegat Abisynji wyraził żal, że chrześcijaństwo w stosunku do konfliktu żydowsko - arabskiego nie zajęło stanowiska neutralnego. Jako swego sprawozdawcę na plenum Zgromadzenia Ligi w sprawie obszarów mandatowych komisja wyznaczyła Fridjofa Nansena.

Mussolini o roli faszystów

Rzym 16. 9. (Tel. wł.) Na wielkim zebraniu faszystowskim, w którym uczestniczyło około 800 osób, wygłosił Mussolini wielkie przemówienie polityczne, oczekiwane już od dłuższego czasu.

W mowie swej Mussolini zaprzecza przedewszystkiem pogłoskom o rozwiązaniu, czy też większym przegrupowaniach w partji faszystowskiej. Przeciwnie partja faszystowska musi być wzmocniona i nadal istnieć w imię służby państwu. Mussolini wskazał w pierwszym rzędzie na owocne rezultaty prac rządu, oświadczaając, iż słowa jego następują zawsze po czynach. Czyn zaś nie wypływa z inspiracji żadnych poszczególnych partyj, czy też grup i kół. Wszelkie poczynania nie były nigdy przedtem nikomu znane. Jeden jest tylko w państwie człowiek, który jest najdokładniej poinformowany o wszystkim, a mianowicie głowa państwa, król włoski. Mussolini i partja faszystowska pozostaną nadal wierni ustrojowi.

Dalej Mussolini omawia położenie partji faszystowskiej i jej stanowisko w państwie. Przedewszystkiem faszyzm wykazał dość mocy, aby tych, którzy stali poza partją faszystowską wprowadzić do partji. Mussolini mówi o powiększeniu kadrów partyjnych i rozszerzeniu ich wpływów na wszystkie grupy narodowościowe. Ci, co mówili o rozwiązaniu partji są zdrajcami faszystów. Partja jest potęgą, skła-

dającą się z obywateli cywilnych, którzy stoją do dyspozycji państwa, tak jak milicja, jest siłą zbrojną. Jestem pierwszym funkcyjnarzem faszystów — mówi Mussolini. — Wszyscy sekretarze partyjni, wszyscy funkcyjnarzysze, czują, że ich cała siła polega na wiernej służbie państwu. Mussolini zapowiada, iż sekretarze partji faszystowskiej będą mianowani obecnie przez króla, sekretarze związkowi zaś, przez prezesa ministrów, na wniosek sekretarzy partji. W ten sposób jeszcze bardziej wzmocniona będzie jedność partji z państwem.

Mussolini wskazuje, iż nie powinno być żadnych różnic między członkami partji faszystowskiej a nie-faszystami. Faszyci nie mogą posiadać szczególnych praw i przywilejów. Wbrew wszelkim wrogom faszystów, faszyzm musi istnieć ze względu na dobro państwa. System faszystowski jest bowiem ściśle dostosowany do obecnych warunków. Faszyzm pierwszy wysunął ideę państwa na naczelną miejscę, negując politykę partji i niecelową walkę klas.

Mussolini poruszył również kwestję stosunków między Kwirynałem a Watykanem, stwierdzając, iż wbrew wszelkim głosom przeciwników układ laterański musiał dojść do skutku. Watykan uznał zasadę Mussoliniego: „wszystko dla państwa, nic poza państwem i nic przeciw państwu”. Według doniesień z prowincji duchowieństwo katolickie niczego więcej sobie

nie życzy, jak tylko ścisłej współpracy z władzami państwowymi.

Ostatnie przegrupowania rządowe nie przynoszą żadnej zmiany. Gabinet jest cały faszystowski i w niczem nie zmieni systemu. Powołane do życia nowe ministerstwo wychowania publicznego jest dowodem, iż faszyzm uznaje nie tylko za wskazane, ale nawet za konieczne, aby państwo wychowywało swoich obywateli.

Watykan wobec mowy Mussoliniego

Rzym, 17. 9. (AW). Między Watykanem a Mussolinim znów powstała polemika na tle ostatniej mowy Mussoliniego. Papiież w czasie swego przemówienia do katolickich związków młodzieży wezwał je do wytrwania na stanowisku mimo ciągłej kontroli ze strony władz faszystowskich. Faszyci śledzą bacznie nie tylko każdy krok młodzieży katolickiej ale pod takim dozorem znajdują się także księża biskupi, a kto wie, czy nie kardynałowie.

S. p. Jan Harusewicz

Warszawa, 17. 9. (Tel. wł.) Dziś rano zmarł w Warszawie b. poseł do rosyjskiej Dumy Państwowej a następnie poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, dr. Jan Harusewicz, jeden z założycieli Stronnictwa Demokratyczno - Narodowego.

Lotnicy francuscy w drodze do Polski

Warszawa, 17. 9. (AW) Generalny inspektor sił lotniczych Francji gen. Barres przerwał swój lot do Polski w niedzielę dn. 15. bm. w Strassburgu z powodu złej pogody. Gen. Barres, jak dowiaduje się Agencja Wschodnia, powrócił do Paryża, skąd koleją w towarzystwie mjr. Ilińskiego, był. attachy wojskowego w Paryżu, przybędzie w czwartek do Warszawy. Eskadra zaś, która miała towarzyszyć generałowi przybędzie samolotami w czwartek w godzinach popołudniowych.

Szwedzki minister wojny w drodze na P. W. K.

Warszawa, 17. 9. (AW) Szwedzki minister spraw wojskowych p. Malmberg, który bawi w Warszawie incognito, złożył dziś wizytę szefowi sztabu głównego gen. Piskorowi. P. Malmberg zabawi w Warszawie około 2 dni, a następnie uda się na P. W. K., skąd przez Gdańsk odjedzie do Sztokholmu.

Echa katastrofy na kopalni „Hildebrandt”

Katowice, 17. 9. (PAT). Śledztwo w sprawie katastrofy na kopalni „Hildebrandt” zostanie prawdopodobnie ukończone w ciągu bieżącego miesiąca. W związku z toczącym się śledztwem aresztowano w dniu wczorajszym z polecenia prokuratora nadztygara kopalni „Hildebrandt” Franciszka Swobodę, który usiłował wpłynąć na zeznania świadków i utrudniał bieg śledztwa, skierowując je na inne tory.

Spłonęły 53 budynki

Warszawa, 17. 9. (Tel. wł.) W miejscowości Karczew koło Otwocka spłonęły wczoraj w ciągu 5 godzin wskutek pożaru 53 budynki gospodarskie. Około 200 osób jest bez dachu nad głową. Prawdopodobnie pożar został podłożony. Według innych doniesień pożar wzniciły dzieci, bawiąc się zapalnikami.

Protest przeciw szykanom niemieckim

Warszawa, 17. 9. (Tel. wł.) Związek Polaków w Niemczech wystosował „do ludów Europy” odezwę przeciwko szykanom, stawianym przedstawicielom teatru polskiego w Zabrze i Bytomiu. Odezwą kończy się zapowiedział odwołania się o sprawiedliwość do Ligi Narodów. (w)

W rocznicę odsieczy wiedeńskiej

Wiedeń, 17. 9. (PAT). W rocznicę odsieczy Wiednia odbyło się w kościele na Kalenbergu pod Wiedniem uroczyste nabożeństwo, na którym obecni byli liczni członkowie kolonji pol-

skiej z postem R. P. Baderem i konsulem generalnym Morawskim na czele.

Okręt „Falke” zasekwestrowany

Berlin, 17. 9. (PAT). „Vossische Zeitung” w depeszy z Nowego Yorku komunikuje, że parowiec niemiecki „Falke”, zamieszany w sprawę rozruchów rewolucyjnych w Venezueli i zatrzymany swego czasu w porcie Port of Spain, został obecnie na wniosek komisji śledczej definitywnie zasekwestrowany przez władze trynidadzkie.

Kurs marki niem. 1 guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płać dziś za 100 mkł. w dewizach — 211,86 zł, gotówką — 211,44 zł; za 100 guld. gd. w dewizach — 172,47 zł, gotówką — 172,12 zł.

Poznańska Giełda Pieniężna

Poznań, 17 września 1929. Dzisiejsza Giełda miała przebieg nieco spokojniejszy a to wskutek tego, że odchylenia kursów podaży od kursów popytu różniły się.

Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych osłabiła się 5 proc. poz. konwers., za którą płacono 48 proc. oraz doszło do notowania 4 proc. poz. inwestycyjną, którą oddawano po 119—120,—. Poza tem zauważono kurs 8 proc. listów dolarowych 95 proc. w oddaniu a 94,50 proc. w płaceniu, premj. dolarowych 60—59,— w oddaniu a 58,50 w płaceniu i listów żytnich 23,50 w oddaniu a 23,— w płaceniu.

Akcje bankowe bez notowania. Podawano tylko Bank Polski po 173,— w oddaniu a 170,— w płaceniu.

Z akcji przemysłowych oddawano Cegielskiego po 42,— zaś za Goplanę płacono 9,—, D-ra R. Maya oddawano po 97,50 a płacono 96,50.

Cedula urzędowa z dnia 17 września 1929 r.

Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominalu)
5% Pożyczka konwersyjna 48% P.
(Kurs w złotych)
4% Prem. Poz. Inwestycyjna 119—120,— O.
Akcje przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Cegielski H. I em. zł. 42,— O.
Gopłana I—II em. zł. 9,— P.
Tendencja: Spokojna.

TARGOWICA MIEJSKA

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji notowania cen.

Poznań, dnia 17 września 1929.
Spędzono: wołów 82, buba 145 krów 439, bydła 666, świń 031, cieląt 490, owiec 294. Razem 3481 zwierząt.

Płacono za 100 kg żywej wagi za:
(Ceny loco Targowisko Poznań łącznie z kosztami handlowymi.)

Bydło:

Wóły:
a) pełnomięsiste, wytuczzone wóły, najwyższej wartości rzeźnej, niezaprzęgane . . . 162—170
b) pełnomięsiste, wytuczzone wóły od lat 4 do 7 . . . 154—160

Stadniki:

a) pełnomięsiste, wyrosłe najwyższej wart. rzeźnej . . . 160—170
b) pełnomięsiste, młodsze . . . 148—154
c) miernie odżywione młodsze i dobrze odżywione starsze . . . 126—140

Jalówki i krowy:

a) pełnomięsiste, wytuczzone jalówki najwyższej wartości rzeźnej . . . 162—170
b) pełnomięsiste, wytuczzone krowy, najwyższej wartości rzeźnej do lat 7 . . . 148—158
c) starsze wytuczzone krowy i mniej dobre młodsze krowy i jalówki . . . 126—140
d) miernie odżywione krowy i jalówki . . . 090—100
e) lichy odżywione krowy i jalówki . . . 000—000

Cielęta:

b) najprzedniejsze cielęta tuczne . . . 240—260
c) średnio tuczne cielęta i najprzedniejsze ssaki . . . 220—236
d) mniej tuczne cielęta i dobre ssaki . . . 200—210
e) liche ssaki . . . 180—190

Owce:

Opasy chłewne:
a) jagnięta tuczne i młodsze skopy tuczne . . . 150—160
b) starsze skopy tuczne, liche jagnięta tuczne i dobrze odżywione młode owce . . . 000—140
c) miernie odżywione skopy i owce . . . 000—130

Opasy polne:

b) liche jagnięta i owce . . . 000—000

Świnie:

a) tuczne ponad 150 kg żywej wagi . . . 256—264
b) pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi . . . 248—252
c) pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi . . . 240—246
d) pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi . . . 220—228
e) mięsiste świnie ponad 80 kg . . . 200—210
f) maciory i późne kastraty . . . 000—190
Przebieg targu spokojny.

Polecam ZIARNIK i USPULUN

do zaprawy zboża

oraz wszelkie inne artykuły dla Rolnictwa.

CENTRALNA DROGERJA

J. CZEPCZYNSKI

Poznań, Stary Rynek 8.

Porozumienie Polski z Czechosłowacją

skuteczną obroną przed wspólnym niebezpieczeństwem niemieckim

Praga, 17. 9. (PAT). „Narodni Politika” zamieszcza artykuł, w którym wykazuje, że obawy niemieckiej i austriackiej prasy co do przystąpienia Polski do Małej Ententy są pienne, gdyż stosunek Polski do Małej Ententy są pienne, gdyż stosunek Polski do tego ugrupowania wyczerpuje się do broni jej stosunkami z każdym z po-

szczególnych jego członków. Aktualnym natomiast byłoby, zdaniem pisma, zacieśnienie stosunków gospodarczych i kulturalnych między Czechosłowacją i Polską, co w konsekwencji swej pociągnęłoby także dalsze zbliżenie polityczne, mogące stać się skuteczną ochroną przed wspólnym niebezpieczeństwem niemieckim.

Dokoła wyborów do rad miejskich

Sytuacja przedwyborcza w Lesznie

Leszno, w wrześniu.

Jak wiadomo, próby wystawienia w Lesznie jednej listy kompromisowej zawiodły. Wiedzieliśmy, że będzie źle, ale że aż tak źle, tego nie spodziewaliśmy się. Wpłynęło bowiem aż dziewięć list. 1) Chrześcijańskiego Zjednoczenia Gospodarczego (Ch. D.), 2) Tow. Właścicieli Domów, 3) Narodowego Obozu Gospodarczego, 4) t. zw. lista „Przemysłu, Handlu i Rzemiosła”, 5) Zw. Inwalid. Wojennych, 6) Niemiecka, 7) N. P. R., 8) Polskiego Bloku Demokratycznego (B. B.) i 9) P. P. S.

Walka wyborcza jeszcze nie rozpoczęła. Trudno dziś już mówić co o szansach. Jedno wszakże jest zupełnie pewne. Lista 2 dozna smrotnej porażki. Wszyscy bowiem poważniejsi właściciele domów stoją na innych listach, a kandydaci listy 2 nie cieszą się ani zaufaniem, ani specjalną sympatią tutejszego społeczeństwa. Jest to lista ambicji jednostkowych. Jak się dowiadujemy, dojdzie jednak może do zblokowania kilku list, przez co głosy nie pójdą przynajmniej na marne. (s)

Rozbiecie w Krotoszynie

Krotoszyn, we wrześniu.

W obliczu nadchodzących wyborów społeczeństwo krotoszyńskie jest tak rozbite, jak bodaj w żadnym z miast Wielkopolski. Doprowadziły do tego potępienia godne ambicje osobiste, małostkowe swary i intrygi, wskutek których idea utworzenia jednej listy obywatelskiej w zarodku już okazała się nierealną.

Zgłoszono następujące listy: 1) P. P. S.; 2) Bloku Demokratycznego („sanacja”); 3) Obywatelskiego Bloku Gospodarczego (kupiecka); 4) Bloku Pracy Społecznej (kolejarze i pocztowcy); 5) Wszechstanowego Związku Obywatelskiego (rzemiosło); 6) Listę ogólnie obywatelską (resursa kupiecka); 7) N. P. R. prawiacy; 8) Zjednoczonego Rzemiosła (druga lista rzemieślnicza).

Listy kandydatów w Zbąszyniu.

Zbąszyn, 15 września.

Wybory do rady miejskiej w Zbąszyniu odbędą się w dniu 6 października. Głosowanie odbywać się będzie od godz. 8 rano do 6 wieczór. Lokale głosowania są następujące: 1) Hotel Afam — Kazimierz Palicki, ul. Marszałkowska, 2) Hotel Fellner, ul. Senatorska.

Zgłoszono ogółem 4 listy, i to następujące:

Listę nr. 1 Bloku Urzędników Pracowników Jedności Kresowej z p. Władysławem Borowskim, asesorem kolejowym na czele;

Listę nr. 2 Bloku Obywatelsko-Gospodarczego, na której pierwszych miejscach stoją: 1) Koehler Aleksander — aptekarz, 2) Filipowski Franciszek — kupiec, 3) Wentland Stefan — dyrektor, 4) Białecki Walenty — rolnik, 5) Solarczyk Andrzej — robotnik, 6) Moczko Stefan — kupiec, 7) Zuwałski Stanisław — rolnik, 8) Brychcy Czesław — destylator, 9) Banaszyński Jan — właśc. cukierni, 10) Szulc Stanisław — robotnik;

Listę nr. 3 mniejszości narodowych (uniważnioną);

Listę nr. 4 Polskiego Bloku Demokratycznego („sanacja”) z p. Stefanem Frackowiakiem, kupcem na czele;

Listę nr. 5 Związku Naprawy Gospodarki Miejskiej z dr. Władysławem Kurlusem na czele;

Listę nr. 6 P. P. S. z p. Romanem Witholzem na czele.

Niewątpliwie cały patriotyczny ogół obywatelski odda swe głosy na

listę nr. 2 Bloku Obywatelsko - Gospodarczego. (frt)

W Wieleńcu zgłoszono 9 list

Wieleń, we wrześniu.

Do komisji wyborczej wpłynęło aż 9 list. Jak na Wieleń z 3.600 mieszkańcami, z których tylko 1.200 ma czynne prawo wyborcze, jest to chyba rekord.

Z tych 9 list musiała komisja wyborcza 5 list unieważnić, ponieważ nie były sporządzone według przepisów ordynacji wyborczej.

Kolejność ważnych list przedstawia się następująco:

Lista organizacyj katolickich nr. 1 z czołowym kandydatem kupcem Antonim Kurwanem;

lista właścicieli nieruchomości nr. 2 z czołowym kandydatem Stefanem Rybakiem;

lista Powstańców i Wojaków nr. 3 z czołowym kandydatem Wacławem Zaleskim;

lista Związku Inwalidów Wojennych nr. 4 z czołowym kandydatem Franciszkiem Żurkiem.

Niemcy wystąpili aż z dwiema listami, jedną czysto niemiecką, drugą mieszaną (polsko-niemiecką). Do list tych udało się im ściągnąć trzech Polaków i to takich, którzy chcą uchodzić za dobrych patriotów (!). Fakt ten należy jak najsurowiej potępić. — Gdy Niemcy dowiedzieli się o unieważnieniu ich list, odgrązali się, iż się udadzą do Raiffeisena z zażaleniem. Z tego widać, iż instytucja ta trudni się nie tylko sprawami gospodarczymi ale także i czysto politycznymi. (kw)

Przeciw

P. P. S. Frakcji Rew.

P. Mieczysław Jagodziński prosi nas o ogłoszenie następującego listu do sekretarza tutejszej P. P. S. Frakcji Rewolucyjnej (B. B. S.) p. Nogaja:

„Do sekretarza partii P. P. S. dawn. Frakcji Rewolucyjnej Pana Stanisława Nogaja w Poznaniu.

Wobec oświadczenia Pańskiego z dnia 14 bm. w „Kurjerze Poznańskim”, w którym Pan zaprzecza twierdzeniu memu, że dnia 3 bm. wręczyłem Panu list, a także i ustnie, i to kategorycznie żądałem skreślenia mnie z listy kandydatów partii P. P. S. Frakcji Rew. (B. B. S.) do rady miejskiej, nie wiem, co więcej podziwiać, czy Pańską smutną odwagę, czy też naiwność, ponieważ mam na moje twierdzenie niezbitę dowody oraz świadków, a pomiędzy nimi czołowego kandydata tejże listy p. Frackowiaka, który mi z pewnością świadectwa swego nie odmówi, tembardziej, że był on obecnym przy wręczeniu listu, a także przy dyskusji na ten temat.

Nadzieja, zostania wkrótce radnym miasta, musiała pana pozbawić pamięci, ponieważ Pan nie pamięta ani odbioru listu, ani moich ca 20 minut trwających perswazyj, ani też późniejszego Pańskiego uniewinnienia się i tłumaczenia przedemną.

Twierdzenie Pańskie, jakoby się zgadzał z kierunkiem politycznym partii P. P. S. Frakcji Rew. (B. B. S.), przyczem podaje Pan jako dowód, że nawet dałem hasło, o tyle się zgadza z rzeczywistością, że w prywatnej rozmowie z Panem, w której to Pan tak wielkie powodzenie dla swej partii sobie rokował z powodu hasła „Poznań dla Poznańców”, uznałem to hasło za niedostateczne i przytoczyłem Panu kilka haseł odpowiedniejszych, jak np. „broń biednego, bo bogaty sam się obroni”.

Takich haseł mógłbym dostarczyć setek, odpowiednich dla każdej partii. Nie znaczy to, bym się z każdą z nich chciał identyfikować.

Opowiadałem Panu potocznie, że i ja kiedyś w moich młodzieńczych latach, po przeczytaniu utopij Bellamy'ego, Franciszka Moore, Donneley'ego, Marxa, Lassala i innych, zachorowałem na socjalizm, jednakże przy moim zdrowym rozsądku wyleczyłem się z niego prędko i przyszedłem do przekonania, że urzeczywistnienie „sojalistycznego państwa przyszłości” pozostanie na zawsze idealną mrzonką, ponieważ do stworzenia jego jest koniecznym, ażeby wszyscy ludzie byli idealnie myślący, szlachetni, równo wykształceni, a przede wszystkim zamiast egoistami byli altruistami, — a do tego jest niezbędnym ażeby się brzydzili kłamstwem!

Ponieważ ludzkość tej doskonałości, podług praw natury, osiągnąć nie może, dlatego to socjalizm pozostanie tylko idealnym pojęciem, niepotrzebnym zawracaniem głowy niedojrzałym mózgom, któreby w innych warunkach mogły być użyteczniejsze dla państwa i narodu.

Jeżeli Pan, Panie Nogaj, poświęcił się i wstąpił w szeregi tych, którzy chcą urzeczywistnić ten nigdy nie do osiągnięcia „raj”, to radzę Panu najpierw udoskonalać się tak, ażeby Pan chociaż jedną z powyżej wymienionych zalet osiągnął, a których to dotychczas Panu brak, jak dowodzi Pańskie zaparcie się odbioru mego listu z dn. 3. września 29 r., wręczonego Panu oświadczenie przedpołudniem w obecności świadków w sekretarjacie partii P. P. S. Frakcji Rew. (B. B. S.) przy ul. św. Marcina 14.

Życzę Pańskim wyborcom tak „prawdę lubiącego” radnego miasta, kreślę się z szacunkiem

Mieczysław Jagodziński.

Zjazd gield towarowych

W dniu dzisiejszym obraduje w Poznaniu V zjazd rad gield zbożowych i towarowych. Zjazd otworzył prezes giełdy poznańskiej p. sen Radomski, witając licznie przybyłych delegatów i gości oraz przedstawicieli władz, instytucyj gospodarczych i prasy. Do prezydium powołano przez akklamację pp. sen. Radomskiego jako przewodniczącego oraz pp. prez. Zelenkiego z Krakowa, wiceprez. Barcikowskiego z Warszawy i dyr. K. Powidzkiego ze Lwowa.

Dyr. giełdy poznańskiej p. Łyskowski przedstawił następnie projekt ogólnopolskich warunków dla handlu zbożowego i pokrewnych gałęzi, wypracowany przez giełdę poznańską, który wywołał bardzo ożywioną dyskusję. W wyniku której postanowiono utworzyć komisję dla ustalenia dalszego sposobu postępowania w kierunku unifikacji warunków w handlu ziemiopłodami, następnie wygłosił prez. Zelenieński z Krakowa referat o ujednoliciu norm dla handlu nasionami, a p. dyr. Powidzki koreferat, ograniczający się do handlu koniecznym.

W południe giełda poznańska podejmowała uczestników zjazdu śniadaniem w Bazarze. Po południu trwają w dalszym ciągu obrady.

Nowy gwałt „strzelców”

„Dziennik Wileński” opisuje zajście, jakie się rozegrało w Hermanowiczach pow. dziśnieńskiego. Otóż po sumie, w lokalu „Ogniska” odbywało się kulturalno-oświatowe zebranie druhen z tutejszego Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej. „Strzelcom” miejscowym nie podobała się szlachetna praca Stow., oczywiście zachciało się im natomiast swawoli, do której druhy nie wykazały chęci, wypraszając pijanych natrętów za drzwi. Gdy ten sposób na „strzelców” nie poskutkował, i ci ostatni brutalnie pchali się na salę obrad próbując zerwać zebranie, będący w pobliżu druhowie ze Stow. Młodzieży Polskiej przyszli z pomocą druhom. Wtedy rozwiścieczona banda „strzelców”, obrzucając obecnych — nie bacząc na obecność dziewcząt — stekiem najohydniejszych wyśmiań, zaczęła wyrwać z pobliskiego parkanu pale i deski, ruszając z tą bronią na druhy i druhow. W tym momencie nadarzył ka. W. Łaban, pa-

tron Stowarzyszeń, próbując wpłynąć na rozbewstwionych napastników. Nie bacząc jednak na osobę duchowną, jeden ze „strzelców” rzucił weń kółem, od którego to ciosu zastawił księdza jeden z druhow. Nadeszła wreszcie policja, która zlikwidowała zajście, spisując protokół.

Zaznaczyć należy, że podczas napadu „strzelców” przygłądał się „bohaterstwu” swoich pupilów komendant miejscowego „Strzelca”, Ant. Girej, nie robiąc żadnej próby dla powstrzymania swych podkomendnych. Może wreszcie to zajście nie ujdzie bezkarnie. Oburzyło ono społeczeństwo miejscowe swoją brutalnością na miarę wybryków bolszewickiego komсомолu, zakrojoną i z niczem się nie liczącą.

interesuje każdą panią.

Piękności i elegancji nie można osiągnąć przez użycie pudru, szminki i ołówka, również nie przez noszenie eleganckich kostiumów, gdy ramiona, nogi i szyja zeszpecone są włoskami i puszkami. Panie, których ciała w widocznych miejscach pokryte jest włoskami, nigdy nie zostaną uznane za piękne. Używanie brzytwy nie jest odpowiednie, gdyż ona jest niebezpieczna i drażni skórę, następstwem czego jest to, że tworzą się pryszcze. Inne środki depilacyjne są niewygodne w użyciu i wydają wartość na wiatr. „TAKY 1929” jest tym idealnym środkiem, który czyni zadość wszelkim stawianym dom wymaganiami. „TAKY” jest miękkim kremem, gotowym do użycia bezpośrednio po wyściśnięciu go z tuby, który po nałożeniu na skórę w przeciągu 5 minut usuwa włoski i puszek i czyni skórę białą i delikatną. „TAKY 1929” jest wynikiem długotrwałych studiów i przewyższa w swej doskonałości wszystkie dotychczas znane środki tego rodzaju.

Krem „TAKY” jest do nabycia we wszystkich aptekach, drogerjach, perfumeryjach i t. p. sklepach w cenie 5 — zł za tubę. Do każdej oryginalnej tuby kremu jest dołączony bon gwarancyjny. W 338

Generalne Przedstawicielstwo na w. m. Gdańsk i Polskę: A. Bernstein & Co., Gdańsk, Łitkegasse 25-27. Zalety kremu „TAKY 1929”: Odnacza się przyjemnym zapachem. — Działa skutecznie. — Może być używany aż do zupełnego wyczerpania tuby. — Jest pod gwarancją bezpieczny dla skóry.

Teatr dla głuchych

Teatr des Champs Elysées w Paryżu zapoczątkował inowację, pozwalającą uczestniczyć na jego przedstawienia ludziom o przytępionym słuchu. Ludzie ci, dla których widowisko teatralne było dotychczas rozrywką prawie niedostępną, korzystając tam za ustaloną opłatą ze specjalnie zbudowanych słuchawek służących do wzmocnienia dźwięków. Zapotrzebowanie na te słuchawki jest tem większe, iż na równi z głuchymi, korzysta z nich zwykła publiczność pragnąca słyszeć wyraźnie, co się mówi na scenie, niezależnie od mniej lub więcej wysuniętego miejsca. Jakkolwiek wzmocniacz teatralny zajął w wyżej wymienionym teatrze miejsce obok lornetek, wprowadzenie jego na widowie miało ten skutek, iż teatr des Champs Elysées, jako jedyny dostępny dla ludzi przygłuchych, posiadał niebawem publiczność, składającą się w trzech czwartych z ludzi o upośledzonym słuchu.

Próbuj raz

a stale będziesz pijał
HERBATĘ LIPTONA

Pw 10 587-02.481

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA

Korona i wieniec

Wielki festiwal ludowy w dniach 28, 29 i 30 września ku uświetnieniu zakończenia P. W. K.

Nielatwe zagadnienie jaknajdostojniejszego, a równocześnie wybitnie ludowego zakończenia Powszechnej Wystawy Krajowej, zostało bardzo szczęśliwie rozwiązane przez uprzedzenie wszystkich terenów P. W. K. najszerzym sferom ludowym, zwłaszcza mieszkańcom pracowniczemu miasta Poznania, których ręce w dosłownym tego słowa znaczeniu, tak waleśnie przyczyniły się do imponującej reprezentacji Polski współczesnej w oczach kraju i zagranicy.

Dotychczasowa dostojna i poważna postać P. W. K. dozna zatem w ostatnich trzech dniach znacznego zróżnicowania w sensie ludowym, zwłaszcza pod względem tradycyjnych wymogów zabaw ludowych w najlepszym tego słowa znaczeniu.

Zaprojektowany „wielki trzydniowy festiwal ludowy” w dniach 28, 29 i 30 września, t. j. w sobotę, niedzielę i poniedziałek, urzeczywistni tego rodzaju kojarzenie piękna zewnętrznego z urokiem radości życiowej, objawiającej się, jak wiadomo, w sympatii ludu dla kermaszów, went fantowych, tańców i dancin, zabaw dziecięcych igrzysk ludowych, zgiełku jarmarcznych i barwnego urozmaïcenia pod każdym względem.

Oddanie całej organizacji tego wielkiego festiwalu w ręce tak zasłużonej instytucji kulturalno-oświatowej, jaką jest Tow. Czytelników Ludowych, przy daleko idącej pomocy dyr. P. W. K., daje najlepszą gwarancję, że cała impreza będzie, mimo swej popularności, utrzymaną w ramach przyzwoitości publicznej i nie wyjdzie poza ramy dozwolonej godziwej rozrywki.

W ogólnych rysach obejmuje cały „festiwal ludowy” kilka zasadniczych działów, w skład których wchodzi szereg imprez. Typowym obramowaniem wszystkiego będzie kermasz ludowy dokoła westybulu reprezentacyjnego i restauracji browaru Braci Koteckich, z tem, że tereny zabaw ludowych rozszerzone zostaną od przylegającego do Placu Kościuszki. Będzie też i od strony wejścia frontowego jaknajlepsza zachęta dla szerokiego warstw ludu na tereny P. W. K. za specjalnie obniżonymi cenami wstępu. Niejedną firmą miejscową, nie mającą dotychczas możliwości korzystania z Wystawy, będzie mogła wykorzystać stoliki kermaszowe w owych dwóch dniach, w sobotę i niedzielę przyczyniając się temsamem do wzmocnienia funduszu na budowę „Domu Oświatowego T. C. L.” w Poznaniu, albowiem czysty dochód z całej imprezy przeznaczony jest w przededniu 50-lecia jubileuszowego T. C. L. na ten właśnie cel. W ramach kermaszowych urozmaïceń odbędzie się również cały szereg niespodzianych rozrywek bezpłatnych, zwłaszcza dancin i tańców na wolnym powietrzu, przystępne dla każdego. Pobierany będzie skromny wstęp na taneczne zabawy w westybulu reprezentacyjnym.

Drugą prawdziwą atrakcją festiwalu ludowego będzie wielka wenta fantowa, umożliwiona dzięki nadzwyczajnej ofiarności społeczeństwa, zwłaszcza sfer kupieckich i przemysłowych, które na ten cel złożyły kilka tysięcy wspaniałych darów tak, że każdy kupiony bilet fantowy wygrawa. Organizację wenty fantowej polecono „Studenckiemu Kołu dla przyjęcia wycieczek”, a przy pomocy szeregu instytucji społecznych, pozwoli przewidzieć, że cała ta piękna impreza da jaknajlepsze wyniki ku ogólnemu zadowoleniu. Wystawa fantów wraz z wyłożoną złotą księgą ofiarodawców rozpocznie się w dniu 20 b. m. na I piętrze Wieży Górnolaskiej i będzie dostępną dla publiczności. Dla zabezpieczenia wenty fantowej przed jakimikolwiek nadużyciami numerowanie wygranych fantów nastąpi dopiero w niedzielę, 29 b. m. według systemu uniemożliwiającego wszelkie manipulacje.

Dalej przewidziany jest wybór „królowej rozetek” i „królowej piękności”, których wybór nastąpi w niedzielę, 29 b. m., tym sposobem, że niewiasta wykazująca się największą ilością rozetek, zostanie ogłoszona „królową rozetek”, względnie „królową piękności”.

Ostatnio bawił w Poznaniu francuski minister przemysłu i handlu p. Bonnefous. Powyżej reprodukowujemy doskonale podchwyczone zdjęcie francuskiego ministra w jednym z pawilonów wystawowych.

fol. Drukarnia Polska S. A.

Równocześnie odbędą się na arenie P. W. K. wspaniałe imprezy plenerowe, których przygotowania są w pełnym toku. Poza tem odbędzie się na arenie P. W. K. w niedzielę przedpołudniem wielka zabawa dla naszych milusińskich z wyborem królewicza i królowej, połączona bałem, korsem kwiatowym, zabawami i pokazami. Popołudniu zaś tego samego dnia urzeczywistni się wielką zabawę ludową dla dorosłych, urozmaïconą niebywałymi, mniej lub więcej humorystycznymi konkursami sportowo-rozrywkowymi.

Poważną jednak i reprezentatywną częścią całego festiwalu będzie wspaniały polonez pożegnalny, jako część integralna projektowanego pierwszego polskiego zjazdu kontusznego i strojów narodowych. Zjazd ten, poparty przez sfery ziemskie jak i stowarzyszenia ludowe, będzie zapoczątkowaniem przewidzianego nowego „towarzystwa kontusznego”, które nareszcie ma wskrzesić zapomniane niestety u nas wspaniałe kontusze i stroje ludowe, jakimi się szczycą inne narody, a które mają być wyrazem dobrej zrozumiałej, zwłaszcza dla zagranicy — i naszej dumy narodowej. Uczestnicy zjazdu, mającego się odbyć w niedzielę, przedpołudniem mają tworzyć czoło olbrzymiego polonezu, które, po przedefilowaniu przed dostojnikami, zamykającymi P. W. K., krokiem tanecznym, przy dźwiękach poloneza Ogińskiego, pożegnają wszystkie tereny P. W. K.

Wreszcie projektowane jest wydanie oryginalnej Jednodniówki, która w sposób ludowy i dowcipny zarazem ujmie dole i niedole całej Powszechnej Wystawy Krajowej z punktu widzenia łagodnej satyry.

Dalsze szczegóły o tej wspaniałej imprezie pojawiać się będą na łamach prasy. Zgłoszenia osób zainteresowanych przyjmuje Centrala T. C. L., Ratajczka 16, telefon 10-50.

Swiadectwo hakatystycznego publicysty

„Deutsche Tageszeitung” o wystawie

Nawet hakatyści niemieccy, aczkolwiek niechętnie, musieli w końcu wyrazić swój podziw dla Powszechnej Wystawy Krajowej i uznać wielkość pracy, dokonanej przez Polskę w ciągu pierwszego dziesięciolecia odzyskanej niepodległości. Pod tym względem niezwykle charakterystyczny jest artykuł, który ukazał się w dniu 12-go września na łamach polakożerczej „Deutsche Tageszeitung”, naczelnego organu partii niemiecko - narodowej. W artykule tym podziw i uznanie dla wystawy miesza się z uczuciem nienawiści i chęcią pomniejszania zasług żywiołu polskiego.

Autor artykułu, zatytułowanego „Posener Pump — Posener Heimat”, dr. W. Bickerich twierdzi najpierw, że podróżny, przyjeżdżający z Berlina do Poznania, doznawał uczucia do niedawna pewnej depresji. — Po wspaniałych reklamach świetlnych, eleganckich samochodach i wytwornej

blichności Berlina — natrafiał w Poznaniu na kiepskie oświetlenie, rozklekotane Fordy najstarszego typu i małomiasteczkową publiczność, ubraną niemodnie i ubogo. Niewątpliwie z kwartału na kwartał — pisze p. Bickerich — widok ulicy poznańskiej stawał się bardziej eleganckim, jednak doznaje się uczucia niespodzianki, kiedy się musi nagle stwierdzić, że Poznań pod względem elegancji nie ustępuje obecnie wcale miastom niemieckim równie mu wielkości, takim np. Szczecinowi. I nie tylko sam Poznań — ciągnie p. Bickerich — ale i cała prowincja jakgdyby nagle się ożywiła. Widzi się to już na kolei.

Po tym wstępie autor opisuje, jak to na wystawę przybywają liczne rzesze zwiedzających, zwłaszcza dzieci szkolnych z najodleglejszych zakątków państwa polskiego. „Kierownictwo wystawy — pisze p. Bickerich — oblicza ilość dotychczasowych gości na trzy i pół miliona, z czego 80 do 90.000 przypada na zagranicę (głównie na Czechy i Niemcy). Liczy się na to, że do końca wystawy ilość zwiedzających przekroczy znacznie cyfrę 4 milionów.

W dalszym ciągu autor pociesza swych przerażonych rodaków, że jednak istnieje ogromny rozdźwięk między tem, co pokazuje wystawa, a prawdziwym obliczem Polski. „Cały styl wystawy — czytamy — jest stylem nowoczesnej, zachodnio - europej-

skiej, wielkomiejskiej cywilizacji. O-brazy, wiszące w pałacu sztuki, mogłyby równie dobrze znajdować się w którejś z galerij Paryża, czy Berlina; wszystkie nowoczesne i ultranowoczesne kierunki sztuki są tu reprezentowane — conajwyżej zwraca może uwagę polskie upodobanie do silniejszych kontrastów w barwach (?). W dziedzinie zaś przemysłowej i rolniczej na olbrzymich terenach wystawy widzimy wszystko, co przynosi nam najbardziej nowoczesny postęp techniczny w zachodnio - europejskich państwach przemysłowych”. Nie byłoby niewątpliwie rzeczą uzasadnioną — pisze dalej autor korespondencji — traktować to wszystko jako budowanie „wiosek potemkinowskich”, ale to, co tu znajdujemy jest zupełnie obce szerokim masom ludu polskiego”. Twierdzenie to p. Bickerich zbija zresztą w jednym z dalszych zdań swej korespondencji, gdzie pisze m. in.: „Nie ulega wątpliwości, że gospodarstwo polskie w ciągu ostatnich dziesięciu lat wykazuje bardzo poważne postępy. Potrafiono najpierw przez rozbudowę własnego przemysłu uniezależnić się w dużej mierze od nabywania towarów niemieckich, z drugiej zaś strony konsumpcja środków żywności, to znaczy siła kupcza i dobrobyt ludności tak się podniosły dzięki pielegnowaniu wzrostu kapitału rodzimego, że rolnictwo może poprzestać na obsłudze rynku krajowego”.

Pan Bickerich, pisząc w dalszym ciągu o wystawie, twierdzi jednak, że w dużej części jest ona owocem pracy niemieckiej i na dowód przytacza, że reklamy świetlne na wystawie wykonane są przez filję polską firmy Siemens.

„Mimo tych wszystkich zastrzeżeń — kończy autor — wystawa jest jednak godnym szacunku dziełem polskim. Fakt, że dało się przeznaczyć przeszło 100 milionów złotych na tego rodzaju reprezentatywny pokaz cywilizacji zachodnio - nowoczesnej, jest zdumiewający, gdy się weźmie pod uwagę ubóstwo organizmu gospodarczego Polski. Przecież jest rzeczą objętą, czy wystawa skończy się większym lub mniejszym deficytem, czy nie. W każdym wypadku miasto Poznań wzamian za wydatkowane przez nie 45 milionów złotych otrzymuje znaczne wartościowe obszary uregulowane; część budynków będzie użytkowana na instytucje uniwersyteckie, szkoły, muzea itd. — pozostaną więc na stałe. Przedewszystkiem jednak całość polskiego gospodarstwa, dzięki temu, że puszczono w ruch wszystkie sprężyny, otrzymała bodziec, głęboko i daleko sięgający.”

Wkońcu p. Bickerich na podstawie rozmów z Niemcami poznańskimi stwierdza, że wojna celna polsko - niemiecka zupełnie nie zaszkodziła ich interesom gospodarczym.

Twórcy P. W. K. w karykaturze: organizator propagandy red St. Kucił

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Zdobycz bezdomnych w Grudziądzu

Charakterystyczny obrazek z doby nędzy mieszkaniowej

Nasz korespondent (ski) donosi z Grudziądza:

Do dawniejszych koszar wojskowych im. Czarnieckiego przy ul. Radzyńskiej, które przed kilku laty nabyła z rąk prywatnych dyrekcja kolejowa w Gdańsku, wtargnęło przed kilku dniami kilkadziesiąt bezdomnych rodzin i zajęło kilka pustych ubikacji. Policja jeszcze tego samego dnia usunęła intruzów. Z nadejściem zmroku eksmitowani ponownie wprowadzili się do koszar i dotąd tam pozostają. Sytuacja zmieniła się tymczasem o tyle, że w ciągu ub. piątku i soboty gmachy koszarowe zapelnili się dalszymi bezdomnymi, których liczba wynosi obecnie 600—700 osób. Gdy bowiem rozeszła się po zaułkach miejskich wiadomość o możliwości uzyskania bezpłatnego mieszkania, rozpoczął się ogólny pochód bezdomnych na ul. Radzyńską. W ten sposób wszystkie wolne gmachy dawnych koszar zostały za-

mieszkane. Ludziska mieszkają wprawdzie w warunkach niepomysłnych, ponieważ budynki koszarowe znajdują się częściowo w stanie zaniedbanym, brak też tam wszelakich wygód i urządzeń. Dyrekcja kolejowa upominała magistrat kilkakrotnie, by spowodował opróżnienie koszar, wobec czego miasto zwróciło się do urzędu wojewódzkiego w Toruniu z prośbą o interwencję, a do dyrekcji kolejowej o cierpliwość, ponieważ miasto w obecnej chwili nie jest w stanie pomieścić bezdomnych gdziekolwiek, a nie może ich przecież wyrzucić na ulicę. W związku z tą sprawą odbyło się w sobotę posiedzenie magistratu, na którym uchwalono wniosek do dyrekcji kolejowej o wydzierżawienie miastu tej części koszar, które, dotąd puste i bez użytku, są obecnie zajęte przez bezdomnych. W razie odrzucenia wniosku grozi bezdomnym nieuchronnie eksmisja, a miastu poważny kłopot.

Reformy oświetlenia miasta

Kaponiera i ul. Dworcowa już mają, co im było potrzebne

Niedawno pisaliśmy o niedostatecznym oświetleniu kilku ważnych punktów naszego miasta. Jak się obecnie dowiadujemy, Magistrat od dłuższego czasu zabiega gorliwie o to, aby oświetlenie ulic w Poznaniu doprowadzić do stanu idealnego. Realizacji tych planów jednak nie można osiągnąć w czasie krótkim i tak ze względów technicznych jak i budżetowych rozłożono wykonanie ich na czas odpowiadający możliwościom.

W wielu punktach miasta siłę oświetlenia lamp gazowych już wzmociono, zaprowadzono także rzęsiście oświetlenie elektryczne i wogóle czyni się starania, by ożywione arterie miasta tryskały wieczorami dosłownie fontannami światła. Z uwagi na ożywiony ruch przechodniów i pojazdów na Kaponierze i ul. Dworcowej założono tam ostatnio silne

reflektory. Ciemności, na które tam niedawno się żalono, należą więc do przeszłości. Bardzo z tego jest zadowolony posterunkowy, regulujący na Kaponierze ruch uliczny, oraz szoferzy, którzy już zdążyli wyraźnie dostrzegać jego wskazówki.

Byłoby pożądanem, aby oświetlenie podobnie zaprowadzono także na Rynek Wilecki, gdzie również życie uliczne toczy się do późnej godziny. Rynek Wilecki z trzech stron ma dojazd uliczny oraz tramwaje, obok znajduje się miejsce postojowe samochodów, z wszystkich stron przepływają pojazdy i mnóstwo przechodzi ludzi, a wszystko to dzieje się dotąd jeszcze w półmroku. Należy się więc spodziewać, że ważny ten węzeł doczeka się wnet należytego oświetlenia. (z)

Napad rabunkowy

Trzej bandyci zrabowali handlarzowi 1300 złotych

W poniedziałek dnia 16 bm. na szosie między Łabiszyna a Żninem 3-ch nieznanych osobników napadło na jadącego wozem handlarza Antoniego Kiesera z Łabiszyna. Ściągnęli oni Kiesera z wozu, skrupowali mu ręce i nogi, głowę owiązali marynarką, po czym zrabowali 1300 zł gotówki; wrzucając ofiarę napadu do rowu, zbiegli.

Kiesera znalazł w rowie przejeżdżający przypadkowo handlarz Władysław Perka z Łabiszyna i uwolnił go z więzów. Za zuchwałymi bandytami wdrożono natychmiastowy pościg, który jednak dotąd nie doprowadził do ich ujęcia. (k)

KALENDARZYK

Wtorek, 17 września 1929.

Słońce: wschód 5,30 — zachód 18,05 — długość dnia 12 godz. 35 min.

Księżyc: wschód 18,05 — zachód 3,08 — przed pełnią.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Wtorek godz. 7 rano. Temperatura powietrza niska plus 7 st. Cels. Pogodnie. Wiatr południowo - wschodni. Ciśnienie atmosferyczne wysokie 761 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 23 st. Cels., najniższa plus 5 st. Cels.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodn. dziś — 0,16 m. Kal. rz.-kat.: Stygmaty Św. Franciszka — jutro Józef W.

Kal. słow.: Drogustaw — jutro Dobrowit.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka 27 Grudnia, ulica 27 Grudnia 18. — Apteka pod Złotym Lwem, St. Rynek 75. — Apteka św. Piotra, pl. Świętokrzyski.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ulica Mickiewicza 22.

Lazarz: Apteka Łazarska, ul. Małeckiego nr. 26. — Apteka p. Plucińskiego, ul. Marszałka Focha 72.

Wilda: Apteka „Fortuna”, ulica Górna Wilda 96.

Pogotowie Ratunkowe Związku Lekarzy, ul. Pocztowa 30, dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

OSOBISTE

Inspektor Komendy Głównej Policji Państw. dr. Galle przybywa dziś do Poznania. (k)

— **Wypadek samochodowy.** Samochód firmy „Lloyd Bydgoski” P Z 44101, stojący przy ul. 3 Maja, najechany został z boku przez samochód P Z 41718, wskutek czego został poważnie uszkodzony. (z)

— **Wypadek tramwajowy.** Dnia 16 bm. na pl. Wolności, Haszkiewicz Zbigniew, zamiesz. przy ul. Rom. Szymańskiego 10, wskakując do tramwaju, upadł, przyczem dostał się lewą nogą pod deskę ochronną i odniósł obrażenia ciała. (z)

KRONIKA POLICYJNA

— **Kradzieże i włamania.** Do kasy Teatru Wielkiego włamano się i skradziono drobna kwotę pieniędzy i inne przedmioty. — Z podwórza ul. Fabrycznej 40, skradziono p. Szwałcy Stefanowi, G. Wilda 94, samochód P Z 40392, wart. 5600 zł. — Przytrzymano osobnika niosącego worek, zawierający 32 sztuki kalafiorów, które prawdopodobnie pochodzą z kradzieży. — P. Grzędzieli Janowi z Koruszewek pow. Słupca skradziono portfel czarny skórzany, zawierający 100 zł, w czasie gdy zasnął na ławce w parku Marcinkowskiego. — Do mieszkania dr. Rossy przy ul. Dąbrowskiego 23 usiłovali włamnąć się złodzieje, jednakże zostali spłoszeni. — Na Wesołem Miasteczku skradziono p. Hermannowi Sewerynowi, zam. przy ul. Niegolewskich 10a, portfel zawierający dokumenty osobiste. — P. Wiczorkowi Władysławowi, zamiesz. w Popowie pow. Strzelno, skradziono na dworcu w poczekalni 4. kl. bagaż z garderoba. — P. Gruszkowski Marji z Wadowic skradziono w Katedrze torebkę damską wart. 150 zł. — P. Baranowskiej Irenie, ul. Fr. Ratajczaka 18, skradziono z torebki 200 zł. (z)

— **Czyja własność?** Ujętemu Dąbkowi Janowi, który dokonał napadu na przechodniów na Błoniach Wileckich, odebrano płaszcz męski gabardynowy z paskiem. — W pościgu za złodziejami na Cytadeli odebrano im 3 kaczki szare, koguta srokatego, 2 kury srokate i kurę złotą-szarą. — Franciszkowi Balcerzakowi odebrano parabellum nr. 3199. — W czasie rewizji u zegarmistrza Jaskólskiego przy ul. Mostowej 34 zabrano lornetkę z masy perłowej, różne postumenci do popiołu i biżuterii, marmurowy kolebacz, papier do pisania, dwie teki i papierosnice z monogr. A. F. — Rzeczy te są podejrzanego pochodzenia. Właściciele mogą się zgłosić w celu odebrania ich w Wydziale Śledczym pokój 41. Również znajdują się w Wydziale Śledczym paszporty niemieckie na nazwisko Mikołaj i Rozalja Jach. (z)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— **Wypadek kolejowy w Kruszwicy.** Przejeżdżająca przez wagon kolejki cukrowni w Kruszwicy dwuletnia córka Michała Kwiatkowskiego. Dziecko ze zdruzgotaną ręką przewieziono do szpitala w Strzelnie. (k)

— **Wykoleiło się 5 wagonów w Inowrocławiu.** W dniu 16 bm. wskutek złamania się osi u jednego z tych wagonów. Wypadek spowodował blisko trzygodzinną przerwę w ruchu kolejowym. (k)

— **Kamieniami obrzucono pociąg** pod Międzychodem. Był to pociąg osobowy, który zdążył z Poznania do Międzychodu. Jak się okazało, sprawcą wybuchu jest 8-letni Władysław Tepel z Polka w pow. międzychodzkiem. (k)

— **Postrelonym przy kradzieży owoców** został w Ludomach w pow. obornickim w ogrodzie p. Skrzyńskiego Michał Larek z Lipy. Skrzyński napotkał w ogrodzie 3 osobników i strzelił do nich z floweru. Wszyscy zdolałi zbiec, a dopiero później ustalono poranienie Larka w lewą dłoń. Raniony wzbiera się jednak wyjawiać współników. (k)

— **Ranę postrzałową odniósł** przy zabawie bronią palną 12-letni uczeń szkolny Feliks Sowiński w Czarnkowie. Bawiący się bronią towarzyszył Sowińskiego, 11-letni Bronisław Grot, spowodował wystrzał i zranił Sowińskiego w dłoń lewej ręki. Jak się okazało, Sowiński kupił naboje przed kilku dniami u pewnego kupca w Czarnkowie, przeciw któremu też wdrożono śledztwo. (k)

— **Bójka na zabawie** powstała w oberzy p. Kuśki w Cichejgórze w powiecie nowotomskim. W bójce tej pchnięty został nożem w brzuch handlarz Stanisław Klemczak z Cichejgóry. Zadana mu rana była bardzo ciężka; przez rozprutą oponę brzuszna wyszły jelita. Rannego przewieziono do szpitala w Nowym Tomyslu. Sprawcę urazu, parobka Jana Klimka, aresztowano. (k)

— **Napadnięto na szosie pod Opalenicą** jadącego rowerem Ignacego Piechowia. Napastnikami byli Jan Bergande i Stefan Hinzmann. Broniący się cyklista odgryzł Bergandemu lewe ucho i to wybawiło go z opresji. (k)

— **Dzieciobójstwo** usiłowała popełnić w Subiatówku w pow. śremskim robotnica sezonowa Marja Stelmachówna. Zagrzebała ona niemowlę swe w mierzwie, gdzie je znalazłono, gdyż małeństwo zwróciło na siebie uwagę rozpaczliwym krzykiem. Dziecko wydobyto jeszcze żywe. Przeciw okrutnej matce wdrożono śledztwo. (k)

— **Sprzeniewierzenia 590 zł** dopuścił się w Pleszewie z szkodą firmy Stanisław Janiak 19-letni robotnik Władysław Jajór. Po sprzeniewierzeniu Jajór zbiegł w kierunku Poznania. (k)

— **Las zapalił się** z niestwierdzonej przyczyny w nadleśnictwie Promno w powiecie czarnkowskim. Dzięki natychmiastowej akcji ratunkowej pożar uga-

— **W razie przeziębienia, grypy, zapalenia gardła, migdałów,** przy bólach nerwowych i łamaniu w kościach, należy dbać o codzienne regularne wypróżnienie i w tym celu używać pół szklanki naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa. Opinie klinik uniwersyteckich stwierdzają skuteczne i przyjemne działanie wody Franciszka Józefa. Zadać w aptekach i drog. nw 3928

szono, spłonęło jednak około 10 morgów zagajnika. (k)

— **Spaliła się stodoła w Kępnie,** przy ul. Dworcowej, własność p. Stanisława Stachury. Straty powstałe przez pożar ocenia się na około 7 tys. zł. (k)

— **Dwa stogi pszenicy** spłonęły w nocy na niedzielę w Strzelcach w powiecie mogileńskim. Poszkodowanym jest gospodarz p. Manuszewski. Prawdopodobnie zachodzi tu podpalenie z zemsty. (rg)

— **Groźny pożar** powstał w niedzielę wieczorem w zabudowaniach p. Łukowskiego w Czarnotulu w powiecie mogileńskim. Pastwą płomieni padła stodoła, maszyny rolnicze i tegoroczny zbiór zboża. Szkody są bardzo znaczne i tem dotkliwsze, że p. Łukowski był tylko częściowo ubezpieczony. Przyczyny pożaru narazie nie stwierdzono. (rg)

Z WIELKOPOLSKI

— **Gniezno. (Kradzieże.)** Przy pomocy dobranych kluczy włamali się nieznani sprawcy do mieszkania p. Pawła Czajkowskiego w Gnieźnie przy ul. Chrobrego nr. 22 i skradli z szafonierki 180 zł gotówki. — W nocy na 14 bm. nieznani włamywacze wyłoczyli szybę wystawową w składzie blawatów firmy „Bazar” przy Rynku 19 i skradli wyłożone w oknie materiały wartości około 250 zł. (k)

— **Szamotyły. (Kradzież roweru.)** Nieznany sprawca skradł w tych dniach rower męski p. Franciszkowi Barlikowi z Zielonejgóry. Skradziony rower był marki „Flieger” i miał nr. 179 061. (k)

— **Oborniki. (Kradzież w oberzy.)** W tych dniach dokonano włamania do oberzy p. Józefa Skrzyńska w Ludomach. P. Józefowi Gachowi z Ostrowa skradziono portfel, zawierający 65 zł. W związku z kradzieżą aresztowano jako podejrzanego pewnego osobnika bez stałego zajęcia. (k)

— **Wieleń n. Notecią. (Stan wody.)** Woda w Noteci spada w tym roku tak bardzo, iż ruch berlinek zmalał prawie do zera. Tratwy z drzewem nie przepływały dotychczas wcale.

— **(Nowe towarzystwo.)** Dnia 10 bm. założono tu, po uprzednim wysłuchaniu referatu p. Kempńskiego z Poznania towarzystwo Samoobrony Społecznej „Rozwój”. Żydw wprowadzić dużo nie mamy, jednak ci, którzy mają składy, żyją z klienteli polskiej, przeważnie wiejskiej. Przedewszystkiem jeden przy ul. Kościuski ściąga w niedzielę lud wiejski do swego składu. Policja powinna ukrócić samowolę żydowską i nie dopuścić do nadużywania świąt katolickich. (kw)

— **Chodzież. (Uroczyste przyjęcie pielgrzymki rodaków z powiatu złotowskiego.)** Pod kierownictwem zasłużonych działaczy społecznych ks. dr. Domańskiego i ks. Grochowskiego przybyła rano do Kaczor pow. chodzieskiego pielgrzymka w liczbie około 150 rodaków z poza kordonu z powiatu złotowskiego. Rodaków powitał serdecznie słowy starosta powiatowy dr. Jerzykowski, poczem udano się do Chodzieży. Miasto było przybrane w sztandary o barwach narodowych, co na przybyłych zrobiło niemałe wrażenie. Tem większa niespodzianka czekała ich przed dworcem, gdzie na przyjęcie ich oczekiwała licznie zgromadzona publiczność, młodzież gimnazjalna i działawa szkoły powszechnej, orkiestra wojskowa, przedstawiciele władz państwowych i komunalnych, władz duchownych i szkolnych oraz wojskowych. Przybyłych powitał śpiewem chór gimnazjalny, poczem dziewczę wygłosiło deklamację powitalną z takim przejęciem, że słowy swemi wzruszyły wszystkich obecnych. Przemówił jeszcze uczeń gimnazjalny, potem oficer wojsk polskich, następnie zast. burmistrza, a wreszcie na zakończenie rzewnym i wznieśliem słowy dziękował wszystkim za tak szczere i gorące przyjęcie ks. dr. Domański, poczem udano się do sal dworcowych, gdzie spożyto skromne śniadanie, przy czem przygrywała orkiestra wojskowa. — Kilka minut przed nadejściem pociągu, działwa szkolna odśpiewała kilka pieśni, orkiestra zagrała „Rotę”. (Es)

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Na zachód od Zanziboru”.
Aurora: „Pat i Patachon jako podpalacz”.

Bajka: „Tempo — tempo”.

Casino: „Szofer jaśnie pani”.

Colosseum: „Kawalerowie nocy”.

Edison: „Prywatne życie pięknej Heleny”.

Kapitol: „Błękitny walc”.

Metropolis: „Dama w szkarłacie”.

Odeon: „Zuzia saksofonistka”.

Renaissance: „Jack pogromcą Indian”.

Słońce: „Nadkobieta”.

Stylowe: „Przed wyrokiem”.

Wilsona: „Dziewczę z huśtawki”.

— **Wyrzysk.** (Pożar od iskieł lokomobili.) W Dąbnie spłonęły dnia 13 bm. dwa stogi zboża p. Kazimierza Czeszewskiego. Oprócz stogów spaliły się również młocarnia i elewator. Ogień powstał w czasie młócenia zboża parową młocarnią od iskieł ulatniających się z lokomobili. (k)

— **Ostrów.** (Powrót pułku.) Po dłuższym pobycie na manewrach powrócił do Ostrowa 60 pułk piechoty. Na powitanie żołnierzy wywieszono sztandary, a mieszkańcy tłumnie pospieszyli na ulice, które wojsko przechodziło. Na Rynku odbyła się defilada.

— (Wydawnictwo regionalne.) Ukazała się praca dr. Tadeusza Eustachiewicza „Dziesięciolecie gimnazjum ostrowskiego w niepodległej Polsce”. Książka niezmiernie interesująca i pożyteczna, bogato ilustrowana, wyszła z drukarni p. Stefana Rowińskiego w Ostrowie.

— (Pożar.) Na folwarku Węgry spaliły się 2 stogi zboża i młocarnia. Straty obliczają na 33 tys. zł.

— (Dożynki.) W niedzielę dnia 22 bm. urządzają kółka rolnicze powiatu ostrowskiego na Ogródkach w Ostrowie doroczne dożynki. (n)

— **Bydgoszcz.** (Kradzieże z włamaniami.) Włamano się tu do składu rowerów Wasielewskiego przy ul. Dworcowej i skradziono gramofon szafkowy. — Przy ul. Wieleńskiej 7 włamano się do składu krawieckiego Leona Jeskego i skradziono materiały wartości kilkuset złotych. (k)

SPORT

Lekka atletyka

Poznański Okręg SMP — Żniński Okręg SMP w Żniniu, 60:41. Bieg 100 m: 1. Łaszcz (P) 12.1, 2. Góhs (P), 3. Chyliński (Z); 400 m: 1. Łaszcz (P) 59.1, 2. Szambelan (Z), 3. Kluge (P); 800 m: 1. Kluge (P) 2.11, 2. Prus (Z), 3. Geissler (P); 4x100 m: 1. Żnin 51.6 sek., 2. Poznań; skok w dal: 1. Chyliński (Z), 5.49, 2. Geissler (P) 5.26, 3. Góhs (P) 5.10; skok wysz.: 1. Porzyński (P) 153, 2. Góhs (P) 148, 3. Szambelan (Z) 130 m.; skok o tyczce: 1. Góhs (P) 2.75, 2. Książkiewicz (P) 2.75, 3. Łupas (Z) 2.65; dysk: 1. Książkiewicz (P) 28.77, 2. Janicki (P) 27.98, 3. Bartus 27.73; kula: 1. Marcinkowski (P) 9, 2. Łupa (Z) 8.67, 3. Książkiewicz (P) 8.45; oszczep: 1. Ratke (Z) 39.92, 2. Janicki (P) 36.74, 3. Góhs (P) 34.85.

— **„Warta” — „SMP.”** Zawody juniorów 67: 47. Wyniki techniczne są następujące: 60 m: Sura (SMP) 8.6, 2. Gałczewski (W), 3. Wieszczyński (W); 100 m: 1. Żmudziński (W) 13.4, 2. Sura (SMP), 3. Wieszczyński (SMP); 400 m: 1. Marciniec (W), 56.3, 2. Zügehoer (SMP), 3. Gałczewski (W); 1500 m: 1. Kaszubski 4.35.2, 2. Tomkowiak (SMP), 3. Zügehoer (SMP); 4x100 m: 1. Warta (Gałczewski, Żmudziński, Kubel, Marciniec, 53.5, 2. SMP. Sztafeta szwedzka: Warta (Kaszubski, Gałczewski, Marciniec, Żmudziński) 2.26.0, 2. SMP; skok wysz.: Żmudziński (W) 1.56, 2. Marciniec (W) 1.37, 3. Sura SMP 1.32; w dal: Żmudziński (W) 5.53, 2. Marciniec (W) 5.24, 3. Kowalewski SMP 5.09; dysk: 1. Sura SMP 35.19, 2. Busza (W) 34.60, 3. Lis SMP 33.35; oszczep 1. Goluń (W) 35.85, 2. Gałczewski (W) 32.92, 3. Sura SMP 29.79; kula (5 kg.): 1. Busza (W) 11.18 m, 2. Sura (SMP) 9.70, 3. Gałczewski — (W) 9.20.

Piłka nożna

O wejście do Ligi w Bydgoszczy, ŁTSG (Łódź) — Polonia (Bydgoszcz) 4:1 (2:1).

O puchar Europy środkowej. W niedzielnym meczu rozegranym w Wiedniu, Austria zwyciężyła amatorów węgierskich 3:2 (2:2). Wobec tego tabela rozgrywek amatorskich przedstawia się obecnie następująco: 1. Austria 4 pkt., 2. Polska 3 pkt., 3. Czechosłowacja 1 pkt., 4. Węgry 0 pkt. Dnia 6 października odbędzie się w Grazu spotkanie Polska — Austria. (PAT)

Austria pokonała zawodowy zespół Czechosłowacji w Wiedniu 2:1 (2:1), wreszcie w Pradze pokonała drużynę Wiednia — Praga 5:4 (3:1).

Tabela ligowa przedstawia się następująco (w nawiasach ilość gier i stosunek bramek): 1) „Warta” 24 p. (18, 47:28); 2) „Wisła” 23 p. (18, 49:31); 3) „LKS” 23 p. (19, 35:38); 4) „Garbarnia” 20 p. (17, 40:36); 5) „Legia” 21 p. (18, 33:25); 6) „Cracovia” 19 p. (17, 38:22); 7) „Czarni” 16 p. (17, 50:43); 8) „Polonia” 16 p. (17, 34:38); 9) „Warszawianka” 15 p. (18, 28:38); 10) „Ruch” 14 p. (16, 24:33); 11) „I. F. C.” 13 p. (18, 23:36); 12) „Turyści” 12 p. (16, 21:41); 13) „Pogoń” 10 p. (17, 27:36).

Tennis

Mistrzostwo Stanów Zjednoczonych zdobył Tilden bijąc w półfinale Deoga 4:6, 6:2, 2:6, 6:4, 6:3, oraz w finale Huntera 3:6, 6:3, 4:6, 6:2, 6:4. Hunter pokonał w półfinale Mercura 6:4, 6:8, 6:4, 6:3.

RADJO

Programy radiofonijne

Środa, dnia 18 września 1929 r.

Poznań (835 m) godz. 12.50 komunikaty P. W. K.; godz. 13.00 sygnał czasu; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdy pien. i zboż.-towarowej; godz. 14.15 komunikaty gosp., roln., PAT,

Czytelnikom Naszym,
przejeżdżającym
przez
Berlin
przypominamy, że otrzymają naj-
świeższe numery
„Kurjera Poznańskiego”
we wszystkich kioskach
gazetowych
na dworcach i w wiel-
kich hotelach

sprawozdanie o ruchu statków i t. d.;
godz. 17.00 „Żywe Iskry” — recytacje (wygl.
prof. Oskar Zawrocki); godz. 17.20 audy-
cja dla dzieci w wyk. „Wujcia Czesia”; go-
dzina 17.50 komunikaty P. W. K.; godz.
18.00 godzina niespodzianek. — W czasie
przerwy koncertowej wygłosi p. Dekorde
komunikat informacyjny o Zjeździe Wete-
ranów z roku 1863 w Poznaniu; godz. 18.55
nadprogram; godz. 19.15 „Silva rerum”; go-
dzina 19.30 pogadanka francuska (wykl. p.
Omer Neveu); godz. 19.50 kronika „Tygo-
dnia Radjowego”; godz. 20.05 recital forte-
pianowy Artura Hermelina (transmisja z
Warszawy). W programie: Bach, Busoni i
Chopin; godz. 20.45 „Carmen” opera w 4
aktach Bizeta w wykonaniu artystów Ope-
ra comique w Paryżu. (na płytach gramof-
onowych); godz. 22.15 sygnał czasu — ko-
munikaty PAT, godz. 22.30 radiografja; go-
dzina 23.00 muzyka taneczna z winiarni
„Carton”.

Warszawa (1395 m) godz. 12.05 koncert
gramofonowy; godz. 13.00 komunikat me-
teorologiczny; godz. 15.40 komunikat go-
spodarczy; godz. 16.15 komunikat harcer-
ski; godz. 16.30 koncert gramofonowy; go-
dzina 18.00 koncert orkiestry P. R. pod dyr.
Józefa Ozimskiego. Muzyka lekka; godz.
19.25 komunikaty rolnicze i meteorologicz-
ne; godz. 20.05 recital Artura Hermelina;
godz. 20.45 audycja narodowościowa, po-
święcona muzyce i literaturze hiszpańskiej
a) Pogadanka o Hiszpanii; b) Koncert; c)
Słuchowisko z Katowic; godz. 22.15 komu-
nikaty; godz. 23.00 muzyka taneczna.

Katowice (416 m) godz. 16.20 koncert
gramofonowy; godz. 17.25 odczyt p. t. „Film
dźwiękowy — systemy reliefowe” wygl. dr.
Witold Wilkosz, prof. U. J.; godz. 18.00
transmisja muzyki lekkiej z Warszawy;
godz. 19.20 odczyt p. t. „Wrażenia z Jugo-
sławii” — cz. IV. — wygl. prof. Ludwik Ko-
biela; godz. 20.00 komunikaty Związku
Młodzieży Polskiej; godz. 20.05 transmisja
z Warszawy. Recital fortepianowy Artura
Hermelina; godz. 20.45 audycja narodowo-
ściowa, poświęcona muzyce i literaturze
hiszpańskiej: a) Pogadanka o Hiszpanii z
Warszawy, b) Koncert z Warszawy, c) Słu-
chowisko; godz. 23.00 skrzynka pocztowa
w języku francuskim. Korepondencja i
lektura dla przyjaciół Polskiego Radja za
granicą — z literatury polskiej fragmenty
wybrane.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożo-
no w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: M. W.
z prośbą o zdrowie i błogosławieństwo 20
zł; — Marja Szolowska 25 zł; — Jagodziń-
ska 10 zł; — J. Czysła 1 zł; — M. Czysła
1 zł; — Fr. Cewińska 1 zł; — B. Z. z pro-
śbą o zdrowie 20 zł; — J. K. z podzięko-
waniem za otrzymaną łaskę z prośbą o
dalsze zdrowie 10 zł; — Mira Ungar, Sko-
ki, z prośbą o błogosławieństwo 10 zł; —
Antonina Gniatczyńska, Poznań, Długa 4.
5 zł; — Marja Ungar, Skoki z podzięko-
waniem za otrzymane łaski 10 zł; — Sta-
nislawa Wróblewska, Roznowo, 10 zł; —
Czesław Płuciński, Gniezno, 2 zł; — Win-
centy Torecki, Lwówek, 10 zł; — z pole-
cenia dr. R. Zarytkiewicza, Jasło, 55 zł;
razem z poprzednio pokwitów 1837.10 zł.

Na chleb św. Antoniego: W. U. z po-
dziękowaniem za odzyskanie zgubę z pro-
śbą o dalszą pomoc 10 zł; — razem z po-
przednio pokwitowaniami 139 zł.

Na kaplicę S. S. Karmelitank: W. U.
z podziękowaniem św. Terese od Dzie-
ciątka Jezus za odzyskaną zgubę z prośbą
o dalsze łaski 10 zł; — razem z poprze-
dnio pokwitowaniami 275 zł.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Stowarzyszenie Polskiej Młodzieży
Katolickiej p. w. św. Kazimierza, Jeżyce
zaprasza wszystkich członków oraz dru-
hów Seniorów na strzelanie z wiatrówek
o cenne nagrody. Strzelanie odbywa się
dzisiaj o godz. 20 w salce p. Tomkowskię-
go przy ul. Szamarskiego 18. Prosi-
my o punktualne przybycie.

— Męski Chór Seraficki przy koście-
le OO. Franciszkanów. Miesięczne zebra-
nie odbędzie się w środę dnia 18 bm. o
godz. 20 na salce OO. Franciszkanów
przy ul. Franciszkańskiej 2, I ptr.

— Tow. św. Władysława, filja Łazarz.
Plenarne zebranie odbędzie się dnia 18
bm. o godz. 19 w salce parafjalnej św.
Antoniego. Referat wygłosi p. red. Po-
widzi.

— Koło Muzyczno - Sceniczne „Dzwon”
Poznań - Jeżyce urządza dnia 18 bm. 2

godz. 19.30 plenarne zebranie w lokalu
posiedzeń p. Kasperkowej przy ul. Kra-
szewskiego 16.

— Stow. Młodzieży Polskiej Poznań-
Łazarz. Zebranie plenarne odbędzie się
w środę 18 bm. o godz. 20 w ognisku.

— Tow. Kobiet „Wzajemna Pomoc”. —
Zebranie plenarne odbędzie się dnia 18
bm. o godz. 19 w sali Domu Król. Jadwigi

— Stow. Młodzieży Polskiej, Poznań-
Łazarz. Zebranie plenarne odbędzie się
dnia 18 bm. o godz. 20 w ognisku przy ul.
Marsz. Focha (przy kościele). Na ze-
braniu omawiane będą ważne sprawy, m.
in. sprawa wieczorku.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Kazimierz Dolatowski, robotnik, 31 l.
Mieczysław Jakubowski, kupiec, 53 l. Ste-
fan Gluszek, kupiec, 43 l. Marta Hahnó-
wna, pielęgniarka, 62 l. Józefa Andrzej-
ewska 6 m. 8 d. Franciszek Adamski,
uczeń Państw. Szkoły Budowy Maszyn,
20 l. Stanisław Harfenmeister, pom. ga-
stromiczny, 40 l. Juljanna Blum-
trydtowa z d. Semekówna, 50 l. Zofja
Kłapa 7 l. Weronika Piechaczówna 25 l.
Marja Namysłowska z d. Nogajewska,
51 l. Henryk Kazimierz Nowacki 3 m.
27 d. Wincenty Wróbel, robotnik miejski,
48 l. Bronisław Jurkiewicz, kupiec, 46 l.
Romuald Zbigniew Kurzawa, 3 m. 8 d.
Franciszek Heppner, robotnik, 46 l. Ama-
lja Wiesnerowa z d. Jorgówna, wdowa,
55 l. Marja Michalska 5 l. 7 m. 27 d. Wi-
told Zajackowski, inżynier, 65 l. Kazi-
mierz Ratajczak, dekarz, 42 l. Barbara
Langierówna 5 m. 14 d. Wanda Zakrzew-
ska z d. Masuthówna, 62 l. Stefania Ko-
czorowska, wychowawczyni, 55 l.

TEATRY

— **Z Teatru Wielkiego.** Dziś, we
wtorek, „Pan Twardowski”. W środę
18 bm. opera narodowa „Zygmunt Au-
gust” z pp. Fedyczkowską, dr. Roessle-
równą, Majem, Perkowiczem (tytułowa).
Zatheyem i in., kapelmistrz p. Leszczyń-
ski. W czwartek 19 bm. pod kierunkiem
dyr. Wojciechowskiego „Hrabina” z pp.
Bojar - Przemieniecką (tytułowa), Fe-
dyczkowską, Kisielewską, Drabikiem,
Gruszczyńskim, Wawrzynieckim i Za-
theyem. W piątek „Madame Pompa-
dour”. W sobotę po raz ostatni „Pom-
sta Jontkowa”.

— **Z Teatru Polskiego.** Cały tydzień
bieżący wypełni świetna krotoczwila A.
Grzymały - Siedleckiego „Maman do
wzięcia”. W sobotę „Maman do wzięcia”
obchodzić będzie uroczysty jubileusz 100
przedstawienia, z którego dochód Magi-
strat przeznaczył całkowicie na korzyść
artystów grających w sztuce. Sądzić na-
leży, że na sobotnie przedstawienie bile-
tów zabraknie, wobec czego kasa zama-
wia już rozpoczęła przyjmować zamów-
wienia.

— **Z Teatru Nowego.** Jeszcze tylko
3 razy „Panienka z dancingu” z gości-
nym występem ulubieńca naszego Fer-
nera, którego publiczność wita huragan-
ami oklasków. Zgrany doskonale zespół
z p. Cieszkowską na czele przyczynia się
do powodzenia tej wybornej komedii. —
„Panienka z dancingu” ustępuje w pełni
powodzenia znakomitej farsie francuskiej
„Pan naczelnik to ja...” z Fernerem, w
której świetny ten artysta bawił publicz-
ność warszawską, grając Naczelnika
przeszło 150 razy.

— **Z Teatru Szkolnego na P. W. K.**
(ul. Bukowska 16; bilety w księgarni J.
Jachowskiego, ul. Gwarna; pocztą:
przedst. o g. 19). Na wczorajszej premje-
rze doznał „Wiesław” Brodzińskiego o-
wacyjnego przyjęcia. Dziś, jutro i w
czwartek znowu „Wiesław”.

Teatr „Rewja” na P. W. K.

Dziś i codziennie o godz. 19 min. 15, wiel-
ka rewja p. t. „Kulig”, o godz. 22 min. 15,
pełna humoru „Jazda na Wystawę”. 120
osób na scenie — 800 kostiumów. Bilety
wcześniejsze nabywać można w składzie cy-
gar p. Zygałowskiego, ul. Gwarna, naroż-
nik ul. 27 Grudnia i w kasie teatralnej przy
ul. Śniadeckich 12. dw 1586

ADA SARI, najsławniejsza śpiewaczka
koloraturowa, wystąpi w naszym mieście
w nadchodzącą niedzielę, 22 b. m., w Auli
Uniwersytetu. Znakomita artystka wykona
zupełnie nowy program w naszym mieście
jeszcze nieznanym, obejmujący szereg ary
operowych i pieśni, między innymi dzieła
Leroux, Duparc, Rossiniego, Verdiego,
Czajkowskiego, Gliera, Rachmaninowa o-
raz cykl pieśni polskich i włoskich. Akom-
panjament objął prof. Petersen. Zapowiedź
niedzielnego koncertu Ady Sari zaintereso-
wała w najwyższym stopniu cały kultu-
ralny Poznań. Cały świat nadał jej za-
szczytne miano „polskiego słowika”. War-
to też z okazji niedzielnego koncertu przy-
pomnieć, że Ada Sari była jedyną śpie-
waczką europejską, którą kancelaria króla
szwedzkiego zaprosiła na uroczysty kon-
cert-gala, wydany z okazji ślubu królew-
icza szwedzkiego. Na koncercie tym Ada
Sari odniosła sukces wprost oszałamiają-
cy. Ze względu na olbrzymie zaintereso-
wanie niedzielnym koncertem, uprasza się
o wcześniejsze zakupywanie biletów po ce-
nach przystępnych w składzie cygar Szrej-
browskiego, ul. Gwarna 20 — Telefon 56-38.
zw 18 949

Występ Kwintetu Holenderskiego w Poznaniu.

Dyrekcja koncertów W. Rozmarynowi-
cza zainauguruje sezon koncertowy jed-
nem z najświetniejszych zespołów kame-
ralnych, mianowicie Kwintetem Holender-
skim (Fernando Zepparoni, skrzypce —
Huib. v. d. Burg, wiola — Co. v. d. Beek
wiolonczela — W. v. Hoek, flet — Róża
Spier, harfa), w czwartek, dnia 26 wrze-
śnia, w sali Domu Ewangelickiego. Zespół
ten o rzadkiem zestawieniu instrumentów,
składa się z artystów, którzy jako soliści
i kameraliści, uzyskali w międzynarod-
owym świecie muzycznym pierwszorzędną
reputację. Występ Kwintetu Holenderskie-
go, który przyjeżdża pierwszy raz do Pol-
ski, winien ze względu na wysokie walory
artystyczne, wzbudzić w sferach muzykal-
nych wielkie zainteresowanie tem więcej,
że ceny biletów jał. na tak świetny zespół
sa bardzo niskie (2 do 8 zł). Przeprowadz
od środy dnia 18, w składzie cygar p. Szrej-
browskiego, ul. Gwarna 20. zw 18 917

Teatr Wielki

DZIŚ — „Pan Twardowski”, Ludomira
Różyckiego.
Środa, 18. 9. „Zygmunt August”, opera
Joteyki.

Teatr Polski

DZIŚ — „Maman do wzięcia”.
Środa, 18. 9. „Maman do wzięcia”.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Panienka z dancingu” gościnnie
występ Antoniego Fernera.
Środa, 18. 9. „Panienka z dancingu”, go-
ścinnie występ A. Fernera.

Teatr „Rewja” na P. W. K.

Dziś i codziennie o godz. 19.15 wielka
rewja polska w 19 obrazach „Kulig” —
O godz. 22 arcywesoła rewja „Jazda na
wystawę”.
Bilety poprzednio do nabycia w skła-
dzie cygar p. Zygałowskiego, narożnik
ul. Gwarnej i 27 Grudnia i w kasie tea-
tralnej, ul. Śniadeckich 12. Na P. W. K.,
Dwór Huggera, Centr. Rest. P. W. K.

Ofiary na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu

do kasy komitetu wpłacono w złotych

dw 2152

Ig. Karowski, Poznań	5.-	Przewodnik Katolicki	532,15	B. Jasiński, Chelmo	5.-
X. N. N., Pomorze	10.-	Przewodnik Katolicki dolar	1.-	X. Wachowiak, Ciewiska	10.-
L. Frackowiak, Poznań	50.-	St. Jakubowscy, Poznań	100.-	Kpt. Pytel, Grudziądz	10.-
X. Y. z Z. (60 fr.)	17.35	R. Matuszewska, Grabina	1.-	X. Komkowski, Skarlin	10.-
Zjazd Piwowarów w Pol. 340.		J. Wiśniewski, Kraków	10.-	L. Niszak, Rawicz	10.-
Cz. Przybylski Poz B. Prz.	10.-	A. Sobanińska, Kraków	10.-	Fr. Powel, Poznań	10.-
S. Z. Przecław	1.-	Leskiewiczowie, Warsz.	20.-	B. Poza, Grabowo	10.-
Lasik, przez B. Zw. Sp. Z.	50.-	Ursz. Gulińska, Warszawa	1.-	X. St. Streich, Poznań	10.-
X. Tadrzyński przez Bank	10.-	Bazar Poznański	200.-	X. Tesniarz, Madenice	10.-
Zw. Spółek Zarobk.	10.-	Biedkowska	10.-	Kl. OO. Reform, Lwów	10.-
N. N., przez B. Zw. Sp. Z.	10.-	Person. Składn. Mund.	20.-	T. Tomkiewicz, Mława	10.-
Z. Kotulski, Poznań	10.-	A. Paduch	2.-	N. Zaworska, Miłanówko	10.-
W. M.	4.-	Prac. terenu A na PWK	25.-	M. Wl. Kuczyńska, Przem.	10.-
J. K.	2.-	Fr. Melerowski, Wabr.	21.80	T. Urbanśka, Cielcza	20.-
E. St., III. rata	10.-	K. Karulewski, Czempiń	10.-	H. Kujawina, Poznań	20.-
Rodz. Jurków i Kosików	15.-	Ig. Kalużny, Turkow	10.-	Br. Sikorski, Poznań	20.-
J. Pawlak, Poznań	20.-	X. J. Barszcz, Tarnowo	5.-	Z. Trakowski, Gniezno	20.-
F. Joradan, Poznań	20.-	W. Gillmannówna, Bydg.	15.-	A. Szczepankiewicz, Czern.	2.-
B. Budela	2.-	J. Synpiński, Bielsko	10.-	S. Ganowicz, Poznań	50.-
Henke, Poznań	25.-	Parafia Donatorów	5.50	Dr. Kryszowski, Sokal	25.-
Z. par. św. Marcina	100.-	Państw. Fabr. Wyrob. Ty- toniowych Poznań	3.60	M. U. Włocławek	1.-
Z. par. św. Marcina N. N.	3.-	Br. Krzyszczyński, Poz.	25.-	M. Deborska, Maków	3.50
C. Puchalowa za uzdraw.	10.-	St. Bartel, Chabsko	5.-	Br. Eker, Jarosław	1.-
M. Zablocki, Poznań	50.-	Wl. Sepek, Tarnów	2.-	J. Derecki, Krasnobród	2.-
H. A. Ponieńska, Kraków	30.-	M. Szymczak, Podrzewie	20.-	St. Borowiczka, Wolomin	3.-
N. N.	10.-	T. Hofmannowa, Poznań	5.-	Skid. Woj. 64 p. p. Włoc.	-20
Rodz. Fenenir, Poznań	10.-	J. O. Poznań	10.-	F. Klink, Dorohusk	1.-
St. Paradyś, Poznań	5.-	M. Konopińska, Rakon.	15.-	X. Maliszewski, Nadarzyn	1.-
R. S.	10.-	Urząd Paraf., Brzozowa	15.-	M. Próchnicki, Warszawa	2.-
Z. par. św. M. Przybyłówna	5.-	N. N. z parafji Chrzypsko	10.-	N. N. Pelplin	10.-
Z. par. św. Marc. Rydlowski	15.-	B. Grabke, Poznań	10.-	X. Sobiech, Mogilno	5.-
Genia i Bronia D.	20.-	A. Pawlikowski, Łódź	5.-	J. R. Nowak, Iwno	5.-
Kuliński	5.-	St. Szeworski, Nowy Sącz	5.-	Rodz. Chudziński, Lasek	5.-
Tow. Sokółów, Kicin	10.-	J. Stelczyk, Mszana Dolna	5.-	Fr. Kaźmierczak, Poznań	5.-
Z. Adamczewska	10.-	X. Fr. Jastrzebski, Kociub.	5.-	X. J. Muszlicht z Francji	5.-
B. Konopińska	5.-	M. Strojeczka, Warszawa	5.-	St. Swiderski, Kobylin	10.-
W. Hofmann,	10.-	X. L. Smeška, Zalasowa	5.-	St. Bzowski, Kalisz	10.-
Z. Zoldakówna	10.-	X. G. Witkowski, Dalikow.	5.-	X. E. Szczepanek, Skole	10.-
St. Kwinecka	20.-	M. i J. Lipsey	5.-	Wl. Łukomski, Srem	10.-
B. Budelowa	3.-	L. Ziolkowska, Błaski	5.-	J. Gintrowiczowa, Wrześn.	10.-
Zymalscy	20.-	K. Armatusowska, Przem.	5.-	X. Wl. Skórnicki, Górczyn	10.-
Zieliński	6.-	Z. Padkowski, Kielce	5.-	M. Buczna, Puszczykowo	10.-
Pr. F. Hartwig, Kantoro- wicz za pośr. P. Stachow- skiego	113.50	J. Poltowiczowa, Golub	5.-	A. Paterkova, Walków	10.-
N. N.	5.-	St. Kozielski, Srem	5.-	S. Antonina, Szp. Bydg.	10.-
Klinge, Poznań I. rata	100.-	B. Iliski, Leszno	5.-	X. E. Kasior, Sob. I rata	10.-
		T. Urbanjak, Owida	5.-	Wl. Kowalski, Skoki	5.-
				F. Przywarski, Strzałkowo	25.-

DZIAŁ GOSPODARCZY

Konjunktury

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ubiegłym tygodniu następująco:

	9. 9.	10. 9.	11. 9.	12. 9.	13. 9.	14. 9.
Pszemica						
Warszawa	40,00	40,50	—	41,00	41,00	—
Poznań	39,75	—	40,00	—	40,50	40,50
Lwów	40,00	—	—	—	—	—
Lublin	40,50	40,00	41,00	41,00	41,00	41,00
Zyto						
Warszawa	25,25	25,30	—	25,35	25,50	—
Poznań	26,00	—	25,00	—	25,50	25,25
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	25,00	25,00	25,00	25,00	25,00	25,00
Jęczmień						
Warszawa	26,50	26,50	—	26,00	26,00	—
Poznań	26,00	—	26,00	—	26,00	26,00
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	25,50	25,00	24,00	24,25	24,50	25,50
Owies						
Warszawa	25,00	25,00	—	25,00	25,00	—
Poznań	23,50	—	23,50	—	23,50	23,50
Lwów	22,00	—	—	—	—	—
Lublin	22,50	23,50	23,00	23,50	23,50	23,00

Sprawozdania korespondentów rolnych, nadesłane do Głównego Urzędu Statystycznego z końca sierpnia pozwalają w przybliżeniu określić tegoroczne zbiory zbóż. Zbiór pszenicy szacuje się na 16,4 milj. kwintali, żyta na 62,6 milj. kw., jęczmienia na 13,7 milj. kw., owsa na 25,4 milj. kw. Cyfry te mogą ulec nieznaczny zmianom po dokonaniu omlotu zbóż. Tegoroczny zbiór ziemniaków szacuje się w przybliżeniu na 255 milj. kw.; szacowanie to ma oczywiście jedynie charakter hipotetyczny.

W ciągu ostatniego tygodnia sprawozdawczego ceny wahały się w dalszym ciągu, wykazując jednak stale tendencję niejednorodną.

W chwili obecnej zagadnieniem najbardziej aktualnym, żywo obchodzącym całe rolnictwo polskie, jest sprawa eksportu tegorocznych zbiorów. Czynniki rządowe za przykładem ub. roku niechętnie okiem spoglądają na usiłowania eksportowe. Tymczasem rynki zagraniczne zacieśniają się coraz bardziej, są nasycone towarami, którego nam w roku bieżącym bardzo dużo zbędzie. Stąd słuszną obawą, że eksport, uruchomiony w późnych miesiącach jesieni, nie przysporzy rolnictwu żadnych korzyści. Jednocześnie nie sygnalizują nadmiaru żyta, które zapewne trudno będzie ulokować na rynkach zagranicznych. Pomyślniej konjunktury eksportowej na rynku niemieckim wcale się nie wyzyskuje, mimo, że w początkach września kurs żyta na giełdzie berlińskiej kształtował się na poziomie 18,80 do 19,20 Rmk. W stosunku do cen krajowych notowania niemieckie są o niemal 100 proc. wyższe.

W tych warunkach trudno kołom rolniczym uwierzyć w patetyczne deklamacje kierowników ministerstw, że rząd będzie zabiegał o podniesienie cen ziemiopłodów do poziomu opłacalności produkcji. Nie wystarczy udzielenie kredytów na przetrzymanie chwilowych ciężkich momentów, gdyż w istocie nie poprawiają one bynajmniej sytuacji rolnictwa — wręcz przeciwnie pograżają je na przednówku w odmęcie kłopotów finansowych. Postulat rolnictwa jest całkiem niedwuznaczny: trzeba bezwzględnie podjąć kampanję eksportową, popieraną przez rząd wydatnie premjami oraz kredytami.

Towary kolonialne

Relacje, dochodzące z zagranicy o stanie rynków kolonialnych, wskazują na nadzwyczajną wyżkę cen towarów kolonialnych w bliskim terminie zimowym. Haussa ta dotyczy wszystkich zawieranych umów terminowych; odnosi się do slipek suszonych, orzechów laskowych, ryżu, pieprzu, kawy oraz migdałów. Najmniej podrożały migdały, natomiast bardzo podskoczyła cena slipek kalifornijskich oraz ryżu, który podrożał od niedawna o 5 do 8 proc. Transakcje na ryż zawierano przy mocnej tendencji. Speculanci skupują również wielkie partie pieprzu, który ma tendencję mocną. Spodziewają się, że będzie zwiększał w dalszym ciągu. Handel herbata jest w tej chwili ustabilizowany. Ceny kawy wahały się nieznacznie, przy czym liczą się z utrzymaniem ich na tym samym poziomie przez czas dłuższy.

Miód

Tegoroczne zbiory miodu nie są szczególnie obfite. Na słabe zbiory wpłynęła w pierwszym rzędzie surowa zima, a następnie opóźnienie się lata. Miodu akacjowego niema prawie wcale. Dlatego też w kołach dostawców miodu liczą się już w niedalekiej przyszłości z wyższą ceną. Dostawy do Warszawy zmalały bardzo i firmy, które w ub. latach otrzymywały z jednego źródła po kilkanaście beczek, otrzymują obecnie z tego samego miejsca jedną lub dwie beczki.

Cena hurtowa miodu w Warszawie wynosi za kg. jasnego miodu akacyjnego zł 4, prima gatunek jasny 3 zł, posłedniejszy 2,80 zł. Za miód ciemny wołyński płaci się za 50 kg. 210 do 240 zł, wosk naturalny 5,50 do 6,50 zł wosk topiony 8 do 9 zł.

Materiały budowlane

W ub. dniach z inicjatywy wszystkich zrzeszeń i organizacji przemysłowców budowlanych odbyło się w Warszawie zebranie zarówno właściwego przemysłu budowlanego, jak i ceglarstwa, przemysłu drzewnego, wapienników itp. W obszernym memorandum do ministrów przemysłu i handlu, skarbu oraz robót publicznych podkreślono kryzys, jaki przeżywa ta gałąź gospodarstwa. Wskutek kryzysu zmniejszyło się pole pracy przy tych samych wydatkach ogólnie administracyjnych. Organizacje przemysłowców budowlanych zwracają się do rządu z prośbą o doraźną pomoc, chociażby w minimalnych rozmiarach w formie wydania terminowych promes i otworzenia kredytu dyskontowego dla weksli osób posiadających promesy w Banku Gospodarstwa Krajowego.

Przemysłowcy budowlani zwracają uwagę na konieczność bardziej liberalnego traktowania kredytów inwestycyjnych budżetowych, aby w ramach ograniczonego budżetu r. b. mogły być finansowane równomiernie rozpoczęte budowle państwowe.

Drzewo

Międzynarodowy rynek drzewny stoi nadal pod znakiem silnej depresji. Na najważniejszych rynkach zbytu jak Niemcy i Wielka Brytania jest bardzo słabe zainteresowanie zarówno dla surowców jak i półfabrykatów drzewnych. Przyczyny kryzysu w przemyśle drzewnym dopatrują się po części i w tem, że ujawnia się coraz wyraźniej tendencja zastępowania drzewa metalem, zwłaszcza stalą. Anglia ruguje obecnie drzewo zarówno w budownictwie jak i przy montowaniu wagonów kolejowych, słupów telegraficznych oraz w meblarstwie.

Na rynku polskim panuje zastój jeszcze od zeszłego roku. Istnieją nawet obawy, że kontyngent wywozu drzewa do Niemiec, przyznany nam w prowizorium, nie zostanie wyczerpany nawet w połowie.

Nafta

Wkołach przemysłu naftowego utrzymuje się pogłoska o spodziewanej fuzji trzech wielkich koncernów naftowych celem zrationalizowania handlu detalicznego przetworami naftowymi. Zamierzają złączyć się „Standard Oil of S. A.", „Małopolska“ i „Limanowa“. Fuzja ta ma powyższym przedsiębiorstwom przysporzyć sporo oszczędności na kosztach handlowych i administracyjnych w sprzedaży detalicznej. Projekt ten został już przedstawiony oraz przedyskutowany w min. przemysłu i handlu.

Krótkie informacje gospodarcze

— Firma poznańska „Warta“ i warszawska „Pantarei“ (z kapitałami francuskimi) przystąpiły do budowy własnych magazynów w porcie gdyńskim. Magazyny te mają być wykonane jeszcze w roku bieżącym.

— Międzynarodowy kongres chemików przemysłu skórzanego w Pradze zakończył swe obrady. Następny kongres odbędzie się w roku 1931.

— W ostatnim tygodniu sierpnia liczba bezrobotnych, pobierających zapomogi w Niemczech wzrosła do 730 tys. osób. W porównaniu z końcem pierwszego półrocza r. b. widzimy pogorszenie o 10 tys. bezrobotnych. Wzrost bezrobocia dał się zauważyć głównie na rynku budowlanym i w przemyśle maszyn rolniczych i samochodowych.

— Konferencja austriackich izb handlowych oświadczyła się przeciwko zaprowadzeniu monopolu handlu zbożem w Austrii.

Szczególne cechy ogólnopolskiego zjazdu kupiectwa

W dniach 27 i 28 września 1929 r. obradować będzie w Poznaniu ogólnopolski zjazd Kupaictwa. Zjazd ten będzie miał zupełnie inny charakter od tych, które odbyły się poprzednio, a mianowicie z tej przyczyny, że o ile poprzednie zjazdy jako główną podstawę obrad miały rozwiązać zagadnienia reform ustawodawstwa a szczególnie podatkowego o tyle obecny zjazd odbywać się będzie pod hasłem reorganizacji metod pracy wewnętrznej przedsiębiorstw handlowych, ich modernizacji przy uwzględnieniu stosunku do przemysłowców oraz specjalnie do ustawodawstwa handlowego, niejednokrotnie niesprzyjającego modernizacji. Zjazd nie będzie ograniczać się tylko do ogólnego przedyskutowania poruszonych zagadnień, ale zastanowi się szczegółowo nad niemi poruszając wszystkie tak z ogólnego punktu widzenia, jak również ze specjalnego co będzie miało miejsce w czasie obrad zjazdów branżowych, które w związku z ogólnopolskim zjazdem także prowadzić będą swoje obrady.

Ze względu więc na tak ważne prace jakie podejmuje obecny zjazd, który ma za zadanie prowadzenie pracy kupieckiej na nową drogę oraz skoordynowanie organizacyjne wszystkich branż handlowych na terenie zaznajomienia się z własnymi współnami interesami i dokonywanym postępowaniem organizacyjnym w zakresie ich pracy, przewiduje się bardzo liczny udział kupiectwa, które niewątpliwie nie będzie chciało pozostać obojętnym na dokonywane się organizacyjne przemiany w handlu polskim mające na celu wzmocnienie pozycji kupca polskiego.

PODATKI I OPŁATY

(p) Przyspieszenie załatwiania odwołań podatkowych. — Ważne zarządzenie Ministerstwa Skarbu. Na podstawie nadsyłanych przez Izby skarbowe sprawozdań oraz raportów Ministerjalnych organów inspekcyjnych Ministerstwo Skarbu ustaliło, że terminy ustawowe załatwiania odwołań od wymiaru podatków dochodowego — 6 miesięcy — oraz przemysłowego — 9 miesięcy — od daty wniesienia odwołania, nie są należycie przez władze wymiarowe przestrzegane i w całym szeregu okręgów zalegają dotychczas odwołania z lat ubiegłych, odnoszące się często do okresów podatkowych nawet z lat 1923—1924. Jakkolwiek powyższe postanowienia ustawowe natury wewnętrznej nie dają praw podatnikom, to jednak Ministerstwo Skarbu, przywiązując dużą wagę do szybkiego i terminowego załatwiania, odwołań i do prawomocności wymiarów, zwróciło uwagę Izby skarbowych na ten anormalny, obecny stan zaległości w odwołaniach i w związku z tem okólnikiem L. D. V. 12555/1/29 zarządziło, aby zaległe odwołania z lat ubiegłych, a to w podatku przemysłowym z roku podatkowego 1927 i w podatku dochodowym z roku podatkowego 1928 były bezwzględnie rozpatrzone i załatwione do końca bieżącego 1929 roku. Izby skarbowe mają wydać bezzwłocznie odpowiednie instrukcje właściwym organom wymiarowym i czuwać nad ściśłem wykonaniem powyższego zarządzenia Ministerstwa Skarbu. (c)

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) Posiedzenie Rady Banku Polskiego. Dnia 12 września odbyło się zwyczajne miesięczne posiedzenie rady Banku Polskiego pod przewodnictwem prezesa Banku dr. Wł. Wróblewskiego. Po wysłuchaniu sprawozdań dyrekcji oraz komisji, rada rozpatrywała szczegółowo zadania Banku w dziedzinie kredytu, zabezpieczonego rejestrowym zastawem rolniczym, przyczem ustaliła, że przyznany na ten cel kredyt będzie mógł być w razie potrzeby podwyższony do 40 milj. zł. Następnie rada uchwaliła: wprowadzić telegraficzne przekazy żyrowe, utworzyć nowe zastępstwa Banku w Koźminie i Zdobunowie, depuścić do zastawu 8% listy zastawne Zachodnio - Polskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Poznaniu oraz 8% listy zastawne Towarzystwa Kredytowego m. Kielec oraz zamianować zastępcę dyrektora oddziału w Przemyśle, p. Karola Fallenbüchla — dyrektorem oddziału w Jarosławiu i urzędnika oddziału w Stanisławowie, p. Władysława Stiebersa — zastępcą dyrektora oddziału w Przemyśle. Zbożowe na tegorocznej kampanji.

(k) Francusko - belgijska propozycja rozbudowy sieci gazowej w Polsce. Jak już donosiliśmy, rządowi polskiemu złożono propozycję francusko - belgijskiej grupy kapitalistów, dotyczącą rozbudowy sieci gazowni. Kosztorys wynosi 20 milj. dol. V. S. A. i przewiduje okres 5-cio letni na dokonanie potrzebnych inwestycji. Wielkie centralne gazownie miałyby powstać w Częstochowie, w Białymstoku, Włocławku i Kielcach. Powstanie wielkiego przemysłu gazowego przyczyniłoby się w każdym razie do wzrostu produkcji asfaltu i uczyniłoby zbędnym import tego artykułu z Niemiec.

Jubileusz pracy p. prof. Kwaśnika

Znany wśród społeczeństwa polskiego z pracy na niwie śpiewaczej i kompozytorskiej p. prof. Kwaśnik, który przybył do Poznania niespełna 10 lat temu z Małopolski i zaskarbił sobie tutaj powszechne uznanie, obchodził w niedzielę, dnia 15 bm., 25-letni jubileusz swojej pracy. Uroczystość jubileuszowa, która odbyła się w auli Uniwersytetu Poznańskiego, zainicjowana została przez chór „Hasło“, którego jubilat jest dyrygentem. Poza tem inicjatywę tę poparły również inne chóry, z którymi p. prof. Kwaśnik współpracuje.

Obszerna aula Uniwersytetu Poznańskiego zapełniła się niemal po brzegi publicznością, rekrutującą się przeważnie ze sfer śpiewaczych miasta Poznania i tych miejscowości, które podlegają Związkowi Śpiewaczemu w Poznaniu. Oprócz tego zauważyliśmy wiele osób ze świata nauczycielskiego, przeważnie profesorów seminarjów nauczycielskich.

Piękna uroczystość jubileuszowa rozpoczęła się hymnem prof. Kwaśnika, który odśpiewał chór „Hasło“ pod dyr. kompozytora. Utwór ten, głęboki w swojej treści, pełny efektów wokalnych, podobał się ogólnie i oklaskiwany był rzęsiście. Z kolei ten sam chór odśpiewał kompozycję Walek - Walewskiego, zyskując gorący aplaus za wykonanie. Po tym wstępie odbyło się składanie życzeń jubilatowi. Życzenia złożyli delegaci poszczególnych okręgów, a okręg I, którego jubilat jest dyrygentem, złożył piękny upominek. Koło Śpiew. Polskie i chór „Hasło“ złożyły jubilatowi wieniec. Delegaci poznańskich kół śpiewaczych wygłosili przy tej okazji gorące życzenia dla jubilata, podkreślając zasługi, stwierdzając przywiązanie dla pracy na niwie śpiewaczej. Następnie odbył się dalszy ciąg występu „Hasła“. Odśpiewano utwory kompozytora - jubilata, przeważnie o motywach ludowych, które wywołały szczerą entuzjazm dla kompozytora i wykonawców. Tak samo oklaskiwany był przepiękny utwór Soltysa. W drugiej części programu pp.: dr. Surzyński, prezes Słowińskiego Związku Śpiewaczego i Zygmunt Łatoszewski, kapelmistrz Opery Poznańskiej, wygłosili referaty. Pierwszy mówił na temat przyszłej pracy związków śpiewaczych. P. Zygmunt Łatoszewski w referacie swoim poruszył zagadnienie pracy artystycznej śpiewactwa, zaznaczając, że minął już okres niewoli, kiedy to zadaniem śpiewactwa polskiego było li tylko krzewienie ducha narodowego. Dziś śpiewactwo polskie musi dbać przede wszystkim o wykształcenie artystyczne.

Na zakończenie podniosłej uroczystości chór „Hasło“ odśpiewał jeszcze nadprogramowo kilka utworów jubilat-kompozytora, zyskując sobie uznanie. Jubilat, opuszczający estradę, stał się przedmiotem gorących owacji. Uroczystość ku czci prof. Kwaśnika transmitowana była przez Radio poznańskie. (tr.)

Tabela wygranych Loterii Państwowej

(Nieurzędowa)

(Bez gwarancji.)

W siódmym dniu ciągnięcia 5-tej klasy 19-tej polskiej loterii państwowej padły wygrane na następujące numery:

60,000 zł na N-ry 66141 133709.
25,000 zł na Nr. 5831.
15,000 zł na Nr. 50030.
10,000 zł na N-ry 16688 39820.
5,000 zł na N-ry 40965 63161.
3,000 zł na N-ry 63428 81580 85335 119488 126207 177783.

2,000 zł na N-ry 31391 39938 50138 90741 120559 176111.

1,000 zł na N-ry 1719 6441 19586 31882 33573 39475 48750 54640 57704 62677 84343 90744 95158 114843 116011 124688 138452 140133 151855 157192 161683 161945 163699 166083 166115 167498 171020 175522 181160.
600 zł na N-ry 13369 17573 27181 34255 41262 48744 54381 56180 59915 63900 67546 74206 76498 82542 87942 88322 91496 91673 93615 98140 102259 118320 124582 129095 151166 159092 159341 161026 163995 166099 180730 182096 182928.

Po 500 zł N-ry: 947 1706 1758 1998 6067 7391 9478 9786 13103 14442 19565 22027 23628 23790 24401 26285 26323 26595 31291 33719 34162 35592 38144 38614 38618 40150 42002 42437 42465 42891 46535 47483 51023 52444 53302 53495 56036 56046 56258 56842 58000 59983 65667 67659 67673 68486 68553 68738 69154 70031 70815 70986 72529 73408 75358 75978 77499 79336 81904 83200 84431 86164 87849 88549 91122 92224 94818 97058 101625 103001 103836 104343 105031 105171 107944 108020 108932 109828 111347 111426 112485 112554 112932 112853 114361 116438 117077 117339 119761 120647 123912 126374 135102 138510 142025 144409 144719 144875 149840 150061 150594 150883 151572 151892 152382 154228 157293 157515 159864 159989 160778 162629 164335 164634 166941 167065 168235 170457 170889 172121 176634 177296 177937 178963 180681 182299 182314 182824.

Po 500 zł wygrali numery następujące:

18 30 108 23 86 92 212 401 14 26 32 56 581
 675 86 749 893 933 1023 61 152 290 323 495 532
 66 672 745 939 2040 116 23 70 270 377 473 597
 638 718 833 82 83 999 3039 76 82 94 161 71 243
 75 426 539 626 32 43 94 709 849 78 4142 406
 11 510 78 709 800 903 53 91 5027 53 129 204 51
 57 442 5797 509 603 724 54 994 6149 57 455
 514 91 664 749 933 64 7000 21 67 161 79 210 43
 60 380 408 17554 657 65 75 713 28 35 869 977
 91 94 791 806 911 11080 112 43 208 365 569 94
 652 701 61 80 903 47 59 76 92 12154 78 200 26
 27 64 87 377 451 510 800 43 921 24 70 13125
 66 99 300 402 616 730 43 849 982 14035 46 47
 53 156 265 69 98 539 71 672 736 38 48 66 928
 15070 132 351 536 37 615 35 40 78 26 903 59
 16194 246 57 306 53 62 79 427 503 59 621 84
 752 73 809 26 34 919 17003 72 140 312 32 412
 88 512 41 57 58 626 97 727 40 843 94 915 88
 18093 165 310 17 53 91 430 86 95 567 87 725
 38 93 850 922 77 19089 110 240 90 317 50 98
 433 86 629 95 755 20078 128 214 305 29 412 81
 547 52 98 610 55 93 898 923 21117 368 427 49
 576 93 768 96 839 986 22112 36 47 55 328 627
 842 44 54 81 982 23105 55 65 91 329 33 83 85
 06 27 616 69 744 75 87 812 26 46 76 940 24075
 94 146 346 650 939 87.

25138 46 88 233 388 95 605 32 67 948 26151
 68 78 93 546 88 754 68 934 97 27037 301 24 48
 60 431 82 508 743 28073 85 219 43 335 75 77
 98 413 542 626 75 857 66 930 35 40 54 29044
 54 166 200 340 454 65 88 861 71 941 30231 350
 401 20 38 47 625 40 54 780 859 924 31046 47
 56 338 465 500 33 45 703 12 14 39 77 820 47
 956 32029 146 242 465 664 85 714 834 33205
 87 311 29 410 515 69 661 84 90 733 61 97
 34082 108 99 263 99 441 54 508 685 893 35117
 86 245 64 474 87 97 546 647 69 716 43 883 980
 36066 81 104 39 243 72 358 67 71 77 463 76 93
 593 653 90 829 902 14 72 37160 209 46 47 300
 488 523 35 707 38 54 65 68 89 832 939 33053
 93 219 80 317 77 413 30 680 755 806 921 59
 39276 351 93 489 546 620 74 739 41 829 40071
 111 12 291 344 53 81 400 9 84 602 773 838 930
 41113 312 480 88 588 617 74 87 802 911 85
 42052 128 305 35 402 3 70 735 800 21 42 49 56
 900 31 62 77 43212 30 306 41 537 667 850 919
 64 44087 112 98 219 43 76 391 461 547 87 93
 643 731 823 53 938 55 88 45013 94 104 54 212
 333 62 448 597 629 42 47 88 89 851 900 2 30
 46066 219 69 322 83 449 517 45 64 654 71 75
 722 77 819 76 80 47013 32 67 99 188 356 64 87
 95 527 743 77 838 61 96 941 61 48019 32 67 99
 188 356 64 87 95 527 743 77 838 61 96 941 61
 66 899 92 12 187 29 828 861 06 69 19 28 61031
 716 913 49040 87 171 232 394 420 632 85 711
 42 52 834.

50031 56 114 21 89 212 78 361 73 436 534 45
 672 91 703 70 812 55 968 82 51015 254 72 335
 98 593 799 842 993 52330 498 556 617 73 730
 40 863 79 929 53036 64 118 81 204 357 455 75
 546 81 651 69 701 81 926 35 55 72 74 75 54088
 121 55 212 90 314 38 43 52 88 402 23 40 44 503
 40 53 78 622 55162 70 99 287 374 400 97 532
 726 86 37 800 10 957 82 56040 175 252 423 41
 527 74 605 761 815 83 908 57059 161 243 308
 65 464 77 83 515 59 70 73 605 14 46 707 13 39
 49 922 58154 200 10 54 413 55 574 605 76 31 32

716 21 27 71 86 93 877 97 910 80 59004 37 206
 384 94 458 568 626 707 34 38 62 98 829 908 61
 60014 44 81 83 93 268 435 86 92 501 7 15 55
 84 603 18 51 744 935 61094 112 97 218 44 432
 411 67 550 723 807 89 97 62001 33 95 227 453
 520 67 93 608 30 85 955 63090 127 64 94 409 19
 32 88 95 553 786 863 64038 108 73 256 72 360
 491 607 732 49 903 65180 226 61 82 320 69 411
 42 554 626 58 90 700 844 900 15 27 61 70 74
 66087 214 68 74 78 384 426 557 98 635 87 715
 49 822 86 905 67044 60 102 7 28 33 292 442
 503 28 741 98 827 55 69 69030 34 35 126 353
 55 504 18 91 618 60 708 22 804 10 69051 190
 272 344 98 552 792 801 904 87 70073 157 310
 449 57 609 704 82 71036 110 86 323 44 463 533
 697 734 902 47 57 72082 104 86 308 35 49 61 83
 403 34 512 70 88 609 46 984 73202 397 468 605
 21 63 706 856 58 979 99 74191 200 13 26 427
 596 602.

75142 210 92 314 98 484 504 613 766 805 28
 933 76002 66 84 116 62 75 94 210 309 40 75 400
 10 60 74 544 608 39 83 735 811 940 77082 84
 136 79 98 523 31 35 80 610 70 716 53 817 33
 69 78062 131 67 255 96 379 479 576 84 629 65
 79007 214 23 338 54 65 487 547 56 778 909 41
 56 80144 75 573 86 96 660 815 35 87 927 43
 81089 169 205 513 41 607 33 78 817 63 921 46
 71 82033 40 43 48 62 124 422 543 614 760 72
 807 22 53 974 83055 144 202 52 616 741 907
 84079 212 23 31 44 355 478 639 763 866 919 22
 85018 70 91 114 72 220 60 72 84 466 73 545 75
 606 739 55 63 65 74 904 86054 200 33 43 419
 25 503 18 675 763 73 824 29 969 87112 97 468
 607 32 70 750 52 74 873 988 88034 104 10 252
 552 641 71 80 705 92 867 940 67 89096 129 82
 256 440 94 531 691 767 837 75 76 946 94 90031
 105 214 357 535 606 47 756 809 932 91140 282
 331 41 596 618 75 707 92059 84 103 23 398 453
 98 658 742 78 813 39 93063 222 522 25 634 73
 787 886 952 56 94172 80 290 365 401 82 505
 647 60 750 97 892 95026 88 135 43 222 58 312
 427 564 728 72 800 55 63 95 96052 190 230 72
 616 93 770 973 97 97003 20 118 200 63 73 317
 29 94 512 23 660 772 853 98012 23 152 53 224
 30 43 350 75 417 627 39 41 97 715 20 837 54 97
 921 48 98007 9 117 67 247 379 413 57 608 30 76
 95 884 932 97.

100036 67 83 142 70 212 31 36 51 58 59 305
 73 521 23 66 725 45 101007 16 267 81 469 511

Najpierwsza i największa wygrana
 w drodze Wielkonolce
zł 40.000,—
 padła w kolekturze
RADOMSKIEGO.
 Kto chce zdobyć premię
zł 400.000,—
 lub inną wieloletnią wygraną, niech
 gra w kolekturze **Radomskiego!**
 Ciągnięcie codziennie do 9 października.
 W b. 5-tej klasie, a podstawie wielokrotnego
 prawdopodobieństwa większe wygrane i premie
zł 400.000,—
 nowiny z kolektury z jednej kolektury
J. RADOMSKIEGO — POZNAŃ.
 Al. Marcinkowskiego 14 (obok ul. Podgórczej)
 A więc zwać, decydując, kupować radę losów,
 gdyż ty ko też wygrać może, kto gra!!!
 zw 189 9-20

W kolekturze
A. KĘDZIORA w Poznaniu,
 ul. Sieroca 5/6.
 pada codziennie pewna ilość
większych wygranych
 Kupujesze ciwarkę piatę kl. za 50 zł
 póki zapas starczy. Ciągnięcie codzien-
 nie do 9 października. zw 18881

26 633 839 82 102151 94 451 543 638 44 83 856
 79 968 79 103014 48 294 309 409 95 550 97 603
 13 43 50 54 726 33 46 843 56 905 46 104013 29
 115 39 84 208 51 352 93 416 66 82 509 61 749
 811 98 105025 135 50 223 404 26 70 531 605 82
 83 776 815 27 967 106060 63 141 57 289 330 99
 446 64 560 69 795 804 949 107053 65 177 217
 444 515 23 63 647 108050 57 103 224 75 328
 619 78 714 53 99 909 17 35 109000 215 73 94
 380 400 46 83 527 616 734 96 813 110340 479
 585 621 71 74 86 705 26 843 111031 44 58 163
 69 233 458 517 38 673 747 941 87 112000 12 20
 153 71 94 203 27 412 39 501 636 47 737 98 896
 913 113044 92 128 225 44 61 452 545 606 27 785
 862 95 933 114066 349 532 678 749 871 115016
 295 410 604 702 70 827 52 116127 46 250 329
 420 44 53 530 699 760 857 85 901 38 117000 8
 42 43 221 64 304 81 431 32 562 631 75 96 842
 118100 205 20 83 307 68 408 15 502 68 84 704
 30 31 68 910 119143 235 49 360 98 438 43 69
 576 625 729 58 844 916 24 120041 47 66 129 74
 215 68 91 543 92 703 29 51 927 121014 25 32
 37 175 304 481 549 626 55 833 996 122039 247
 352 502 4 57 87 709 817 943 93 123191 301 5 400
 42 660 96 784 854 55 63 81 98 923 91 124074
 75 155 225 80 337 43 526 679 731 41 804 47 50
 907 73 80.

125020 24 71 302 418 26 61 526 677 734 805
 78 96 908 88 126096 110 46 53 78 251 58 427
 52 531 38 53 750 830 60 90 956 127031 138 89
 217 22 69 307 81 414 40 509 29 68 628 45 68
 748 836 37 944 128112 46 245 89 321 54 90 428
 503 88 658 68 847 71 913 43 84 129012 17 23
 74 128 76 321 30 42 499 551 600 796 831 48 96
 931 35 98 130006 15 79 108 17 29 30 61 222 78
 308 415 27 50 60 601 702 810 52 924 42 50 73
 85 131006 77 130 241 54 86 312 42 505 29 600
 17 74 83 88 736 50 936 54 67 132001 93 287 397
 462 544 92 619 31 90 782 882 941 99 133047
 166 335 480 535 82 89 666 724 39 937 134136
 333 43 85 503 619 722 75 951 63 135089 221 48
 62 319 90 453 618 29 709 15 36 41 69 92 890
 136255 332 428 536 611 733 42 91 831 911
 137012 123 87 212 325 49 403 519 22 23 44 629
 32 718 72 98 847 53 80 97 901 138335 527 83
 612 708 71 919 31 61 95 139025 76 227 75 447
 53 538 88 749 64 92 805 15 18 140019 74 95
 235 89 444 57 77 83 519 62 600 59 81 824 31
 935 141197 201 31 96 330 49 422 74 75 629 97
 855 992 142081 168 255 62 315 525 32 57 69 744
 66 898 143142 52 212 60 360 63 93 420 73 99
 523 65 605 46 59 79 808 72 73 920 47 72 144018
 84 127 96 277 307 65 69 76 509 30 41 90 681
 724 51 869 145141 48 59 67 79 90 92 223 88 343
 68 71 555 617 740 45 831 35 904 86 146045 104
 66 355 69 625 89 757 835 907 23 62 147027 77
 105 210 486 505 65 625 756 148219 41 346 81
 424 506 29 94 836 64 903 59 65 149003 62 68
 185 211 53 62 423 582 629 48 90 960

150015 49 77 93 113 42 86 87 222 28 49 318

29 422 517 52 618 97 764 844 94 908 48 68 78
 151054 102 23 255 96 325 66 490 858 905 97
 152140 67 84 305 94 433 83 592 93 620 98 788
 816 70 950 54 153012 32 64 108 45 91 204 71
 408 39 60 574 680 868 913 61 79 99 154003 23
 422 501 60 615 819 30 956 155028 38 122 29 92
 422 81 588 96 629 724 998 156125 41 46 238
 358 458 566 675 84 744 860 72 910 44 92 157072
 114 39 273 86 303 82 528 727 63 66 158214
 330 422 96 549 683 778 950 77 159080 299 327
 70 463 653 899 967 73 169018 24 25 223 60 480
 521 632 48 973 81 161013 95 135 225 63 720 69
 680 87 960 162048 102 40 94 373 452 521 44
 85 951 163148 213 18 383 519 77 83 615 717
 30 823 948 164006 9 65 58 287 89 90 439 84 91
 525 63 82 639 729 809 36 977 165060 73 111 296
 529 33 65 71 609 38 779 805 28 58 67 72 166122
 98 208 355 422 36 699 734 167051 85 149 221
 56 60 341 679 777 802 58 985 168085 141 208
 24 41 63 312 38 448 68 84 95 510 48 57 70 698
 708 85 89 927 47 169047 93 176 205 9 44 89
 325 51 515 82 740 56 903 54 63 170013 192 261
 64 447 833 962 171013 194 290 387 96 417 38
 64 66 82 96 505 68 646 735 86 827 81 96 940
 172065 350 68 550 94 670 96 739 983 173096
 132 34 223 318 555 635 732 902 91 93 174074
 92 310 479 82 754 983 99.

175061 107 39 307 43 77 451 587 736 819 43
 985 176009 15 84 95 102 47 209 44 309 56 405
 8 547 613 41 51 727 875 87 903 63 99 177038
 59 144 204 304 454 776 808 82 90 178053 67
 154 97 329 43 435 73 698 715 34 886 943 44
 179140 98 289 305 489 678 720 983 180162 200
 6 12 33 79 98 349 73 96 452 80 518 45 49 602
 712 51 810 29 65 181008 44 227 363 421 544 686
 819 901 18 182168 208 93 414 699 724 62 86 828
 94 961 63 183054 134 54 78 228 47 65 356 465
 87 500 78 643 53 184024 61 92 173 75 262 301
 89 411 46 516 736 802 75 915.

OD PÓŁ WIEKU POWSZECHNIE
 ZNANY ZE SKUTECZNOŚCI

ARAGO
 ST. GÓRSKIEGO
 WARSZAWA

ODCISKI
 ZAPADŁE
 WŚRÓDZIE

WŁASNY WYRÓB
 KONFEKCI MEJKEJ
 I CHŁOPIĘCEJ

RZETELNE
 NAJTAŃSZE
 ŹRÓDŁO
 ZAKUPU!

E. GRZEŚKOWIAK
 POZNAŃ, RYNEK 83

W niedzielę, dnia 15 września 1929 r., o go-
 dzinie 13,10, zasnął w Bogu, po długich, ciężkich
 cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój
 najdroższy mąż, ukochany ojciec, dziadek, brat,
 kuzyn, szwagier i wujek, s. p. zw 18948

Stanisław Flieger
 emeryt, wermistrz
 przeżywszy lat 56. Pogrzeb odbędzie się w czwar-
 tek, 19 b. m., o godz. 16.30, z domu żałoby ul. Grun-
 waldzka 19, o czym zawiadamiają

W ciężkim smutku pograżeni
żona, dzieci i rodzina.
 Poznań, Langenbilau, Hohenmölsen, Chicaco,
 West Hammond, Fürsten-Walde.

Dnia 15 września 1929 r., zasnąła w Panu opa-
 trzona Sakramentami św., najdroższa babka, s. p.

Marja z Węgrzynowskich Jachimska

Pogrzeb odbędzie się w środę, o godz. 4 po poł.
 z kostnicy św. Józefa na nowy cmentarz św. Woj-
 ciecha, o czym zawiadamia
 zw 18959

W smutku pograżona
wnuczka z rodziną.

Dnia 15 września 1929 r., zmarł nagle na udar
 serca, mój najdroższy mąż i kochany szwagier, s. p.

Bernard Jankowski

przeżywszy lat 70. Pogrzeb odbędzie się w czwar-
 tek, o godz. 17, z kaplicy św. Józefa. zw 18961

W ciężkim smutku pograżona
żona z rodziną.
 Poznań (pl. Nowomiejski 5), Opalenica, Berlin.

Dnia 17 września 1929 roku, zmarł w Toruniu po długich
 i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój
 najdroższy syn i nasz ukochany brat, s. p.

Zbigniew Rogala-Kurzetkowski
 w 29 roku życia.

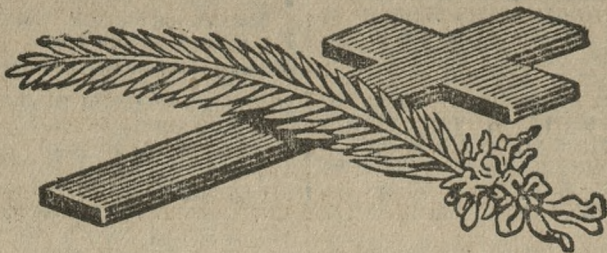
W głębokim smutku pograżeni
matka i bracia.
 Nabożeństwo żałobne i pogrzeb rozpocznie się w czwar-
 tek, dnia 19 b. m. o godz. 10 w kościele św. Jana.
 Toruń, dnia 17 września 1929 roku. dw 2181

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Dnia 16. 9. 1929, zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opa-
 trzony Sakramentami św., nasz najukochańszy ojciec, teść i dziadzio, s. p.

Jan Sobieraj

przeżywszy lat 79. Pogrzeb odbędzie się dnia 18 bm., o godz. 4 po południu
 z zakładu „Pod Opatrznością” na Śródcę, na stary cment

W nocy z 10 na 11 września 1929 zakończyła żywot swój doczesny, najdroższa moja żona i najukochańsza nasza matka, w Knocke sur Mer w Belgji, ś. p.

Helena z Robińskich Cichowiczowa

Nabożeństwo żałobne z wigiljami odbędzie się w piątek, 20 b. m. o godzinie 10 w kaplicy św. Józefa przy ul. św. Józefa, a po nabożeństwie pogrzeb na cmentarzu parafji święto-Marcińskiej przy ulicy Bukowskiej.

W smutku nieutuleni

mąż, córka, syn i synowa.

zw 18960

Osobnych uwiadomień się nie rozsyła.

Podobało się Panu Bogu w nocy z 10-go na 11-go b. m. odwołać z zakresu Jej działalności społecznej i obywatelskiej, ś. p.

Helene Cichowiczową

założycielkę naszego Towarzystwa i jego Prezesową.

Jej pełnej poświęcenia a bezinteresownej pracy ożywionej najczystsza miłością rzeczy Ojczystych i gorącym przywiązaniem do kraju, zawdzięcza społeczeństwo nasze powstanie Muzeum Ludoznawczego, które dzisiaj przeniesione z gmachu Muzeum Mielżyńskich, stanowi Dział Ludoznawczy Muzeum Wielkopolskiego w Poznaniu. W uznaniu zasług Twórczyni nosi on nazwę Jej i jej córki Wiesławy imienia. Zbiory te z tak wielkim trudem i poświęceniem zebrane i do ostatniej chwili Jej życia wciąż powiększane pomnik dla Niej stanowić będą trwalszy od spizu.

Pamięć Jej nigdy u nas nie zagaśnie.

Towarzystwo Ludoznawcze.

dw 2182

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci
X. Prałata Ussorowskiego
odprawi się bpw 6'3
nabożeństwo żałobne
dnia 20 września, o godzinie 10 przed południem
w Kwieciszewie.
Za rodzinę
siostrzenica.
Poznań, dnia 17. 9. 1929.

Orkiestra kwintet

potrzebna od 1 października r. b. do pierwszej
komfortowej kawiarni w Gdyni. Uwzględnia się
oferty sił tylko pierwszorzędnych. Łaskawe zgło-
szenia z podaniem wyczerpujących warunków
i fotografii uprasza się do
nw 3933
GRAND CAFE — GDYNIA — Tel. 16-12

Poszukuje się

4 do 5 pokoi na biura

wraz odpowiednią ubikację na składnicę części zapasowych
w śródmieściu, w pierwszorzędnym domu. Zgłoszenia do
„PAR”, Al. Marcinkowskiego 11, pod 56,130 Pw 5394-56,130

Poszukuje

rur żebrowych

używanych, 100 — 150 m., średnicy 100 m/m. Zgłoszenia
Biuro Sprzedaży Cegły Żywiec (Małopolska).
Pw 5405-56,150

Kupię za gotówkę

akcje złotowe

Spółki Akcyjnej „AGRAD”

Oferty z podaniem ceny za 100 i 200-złotowe akcje
proszę przesyłać do eksped. Kurjera Poznańskiego
pod dw 2166, do dnia 1 października 1929.

Rewizję ksiąg

handlowych, pospieszne księgowanie zaległości, badanie
rentowności przedsięb. handl. i przemysł., sprawy podatko-
we, porady kupieckie, uskutecznia b. dyrektor fabryki. Zgło-
szenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 18 953

Ubikacyj w suterrenach

suchych i jasnych, nadających się na skład-
nice ca. 200 m² poszukuje się zaraz lub
później Szczegółowe warunki uprasza się
do „PAR”, Al. Marcinkowskiego 11,
pod nr. 38,24 Pw 5401-38,24

Książkowa

rutynowana, z ładnym charakterem pisma, szybko
orientująca się, potrzebna zaraz do Kolektury Loterii
Państwowej w Poznaniu, na stałą dobrą posadę.
Zgłoszenia z odpisem świadectw i referencji do eksp.
Kurjera Poznańskiego pod zw 18 958

Kasjerka dom. korespondentka

bilansistka, z kilkuletnią, dobrą praktyką, przyjmie posadę
od 1. 10. lub później. Łask. zgłoszenia do eksp. Kurjera Pozn.
pod zw 18 938

Zbożowca

młodszy, dzielny fachowiec, władającego poprawnie je-
zykiem polskim i niemieckim w słowie i piśmie. poszukuje
ważnego przedsiębiorstwa. Oferty z podaniem dotych-
czasowej działalności, referencji jak również warunków wy-
nagrodzenia przyjmuje „PAR”, Poznań, Aleje Marcinkow-
skiego 11, pod nr. 64,361 Pw 5354-64,361

PODRÓŻUJĄCEGO

dobrze zaprowadzonego w drogerjach i skła-
dach sanitarnych Wielkopolski i Pomorza
przyjmie zaraz hurtownia sanitarna na do-
brych warunkach. Szczegółowe oferty z po-
daniem referencji do „PAR”, Al. Marcinko-
wskiego 11, pod nr. 38,23
Pw 5400-38,23

Książkowego

który zajmie się także inspekcją podwórza, poszu-
kuje majątek Ziemi od 1. 10. 1929 r. Zgłoszenia
wraz z załączeniem świadectw oraz podaniem
warunków do eksp. Kurjera Pozn. pod zw 18 950

Kierownika

do prowadzenia hotelu, restauracji i składu win.
dobrze poleconego z mniejszą kaucją poszukuje
od 1 października r. b.

Hotel Hüttnera, Środa, (Wlkp.)
Pw 5316-56,184

Przyjmę zastępstwo

fabryki maszyn, materiałów budowlanych i t. p. do mojego
sklepu i dużego magazynu w Królewskiej Hucie na Śląsku
J. PASTERNAK, Królewska Huta,
ulica Szpitalna 14. zw 18944

Poszukuję od 1 lub 15 października 1929 r.

ekspedjenta

do działu konfekcji męskiej,
ekspedjenta-dekoratora
do działu bławatów,

ekspedjentki

do działu konfekcji damskiej.
Zgłoszenia z podaniem wymaganej pensji uprasza
JAN SADOWSKI, Grudziądz,
Pańska 10. zw 18941

Stenotypistka-kasjerka

ze znajomością stenografii polsko - niemieckiej
potrzebna od 1. 10. 1929 do większego przedsię-
wzięcia zbożowego na prowincję. Bezpłatny
pokój bez utrzymania do dyspozycji. Łaskawe
spieszne zgłoszenia z podaniem wymagań, nade-
śłaniem odpisów świadectw oraz fotografii, którą
się zwraca, upraszam do eksped. Kurjera Pozn.
pod zw 18 934

Poszukuje się

mieszkania

3 do 5 pokoi z kompletnym lub częściowym umeblowaniem,
z kuchnią, łazienką, w dobrym położeniu zaraz lub później.
Najchętniej Sołacz, Łazarz lub w pobliżu opary. Zgłoszenia
do „PAR”, Al. Marcinkowskiego 11, pod 56,132 Pw 5395-56,132

Poważna Instytucja finansowa przyjmie młodszego

składacza drukarskiego

dla obsługi domowej drukarki podręcznej.
Zgłoszenia z podaniem warunków oraz z odpisami
świadectw z poprzedniej pracy należy przesyłać do
„PAR”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 37,169.
Pw 5349-37,169

Prawnika

młodszego, z ukończonymi egzaminami i możliwie
z praktyką, przyjmie zaraz na stałą posadę Okręgowy
Urząd Miar w Poznaniu, Wały Jagiello 2b. Zgło-
szenia wraz z szczegółowym życiorysem i odpisami
wszelkich posiadanych świadectw należy osobiście
składać w Urzędzie. zw 18 937

Przyjmę

przedstawicielstwo

na Górny Śląsk z branży drogerijnej poważnej
firmy. Posiadam duże składnice i znam najdo-
kładniej rynek zbytu. Oferty upraszam do eksp.
Kurjera Poznańskiego pod zw 18 923

Biegła stenotypistka

z ukończoną szkołą handlową, obeznana z pracami biuro-
wymi, może się zaraz zgłosić. Oferty z odpisem świadectw
skierować do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zw 18 945

Kuśnierki

możl. samodzielne siły potrzebne zaraz

J. SZKUDLAREK

Poznań, ulica Wrocławska 38, I.
Pw 5408-38,34/5

Stenotypistka

polsko - niemiecka

z dokładną znajomością stenografii polskiej i niemieckiej,
z wykształceniem gimnazjalnym, poszukuje odpowiedniej
posady od 1 października r. b. lub później. Łaskawe zgło-
szenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 18 954

Krojczonego (czynię)

na bieliznę męską, damską, poszukuje zaraz. Zgłoszenia
tylko piśmienne z podaniem referencji i warunków.

Wielkp. Wytwórnia Bielizny
IGNACY KONARSKI, POZNAŃ, Stary Rynek 94.
zw 18 940

Fabryka konfekcji i płaszczy damskich, poszukuje

kierownika

z odpowiednią kaucją. Piśmienne zgłoszenia z dotaczeniem
świadectw uprasza się podać pod zw 18 905 do Kurjera
Poznańskiego.

Powiatowa Kasa Chorych w Nowym Tomyślu poszukuje

dyrektora kasy

do objęcia urzędu od 15 października r. b. Wymagane zna-
jomość ustawodawstwa ubezpieczeń Społecznych, a miano-
wicie ubezpieczenie na wypadek choroby. Pobory według
grupy VIII ewtl. VII pragm. dla urzędników państwowych.
Podania zaopatrzone odpisami świadectw należy wnieść
do Rąk Przewodniczącego Zarządu p. Stanisława Zabara
w Wasowie, powiat Nowy - Tomyśl i to do dnia 1 paździer-
nika r. b.

Zarząd Powiatowej Kasy Chorych
w Nowym - Tomyślu.
dw 2178

Agentów

sumiennych, pilnych, do
sprzedaży maszyn do
szycia za wysoką prowiz-
ją potrzebuję natychmiast

Leon Studziński,
skład maszyn, Koście-
rzyna (Pom.), tel. 67.
zw 18450

Rzeźnictwo

z nieruchomością

w Bydgoszczy, przy ru-
chliwej ulicy, komplet-
nie urządzone z elektry-
cznym zapędem natych-
miast do sprzedania.
Oferty pod „200” do „Par”
Bydgoszcz, Dworcowa 72.
Pw 5345-63,389

GOSPODARSTWO

nasienno-hodowlane potrzebuje
zaraz lub od 1. 10. r. b.

urzędnika gospodarczego

kawaler z kilkuletnią praktyką
we wzorowych gospodarstwach
i conajmniej ukończoną średnią
szkołą rolniczą. Znajomość hodo-
wli inwentarza i prowadzenia
ksiąg gospodarczych oraz spraw
selskich konieczna. Reflektuje
się tylko na intrygata pracowite-
go, uczciwego z dobrymi referen-
cjami. Kopii świadectw nie
zwraca się. Zgłoszenia przyjmuje
zarząd Majętności Gutowo
Wielkie, poczta Wrońska.
zw 18 942

Samochód

Fiat 6-osobowy w bar-
dzo dobrym stanie, za
bardzo niską lecz gotów-
ką cenę, z ręką prywat-
nych, zaraz do nabycia.
Oferty do Kurjera Pozn.
rw 6846

KUPIEC

rzutki dobrze się prezen-
tujący z prima referen-
cjami przyjmie przedsta-
wicielst. poważnej firmy.
Gwarancje do 30 000 zł
i własny samochód do dys-
pozycji. Łaskawe zgło-
szenia Kurjer zw 18 933

Oprawy książek
wszelkiego rodzaju
Introligatornia
Drukarni Toruńskiej
T. A. w Toruniu
ul. św. Katarzyny 4.

Wielkopolanin

wysoki, blondyn, lat 34, na samo-
dzielne stanowisku w przemyśle
drzewnym, szuka dla braku zna-
jomości na tej drodze towarzyski
życia w wieku do lat 28, zdrowej,
bezwzględnie dobrze wychowanej,
miej powierliwości, intelli-
gentnej, przystojnej, subtelnej o
wysokich zaletach charakteru, nie
dzisiejszych poglądów, praktycz-
nej gospodarności, która lubi życie
na wsi i zacisze domowe i której
zależy na szczesliwym pożytku
małżeńskim. Sprawy traktuje
bardzo poważnie. Panie, które
zalety te całkowicie posiadają,
racza łaskawie złożyć oferty z
całym zaufaniem, gdyż absolutna
dyktando zażyciem. Zgłoszenia
do Kurjera pod zw 18 939

Zawiadomienie.

Niniejszem podaję do łaskawej wiadomości, iż z dniem dzisiejszym otworzyłem magazyn artykułów sportowych p. f.

„START”

przy ulicy św. Marcina 45 (narożnik ul. Gwarnej).

Prowadzę artykuły sportowe i przybory gimnastyczne do użytku wszystkich miłośników sportu, szkół, formacji wojskowych i stowarzyszeń sportowych.

Polecając Szan. Publiczności swe usługi i zapewniając rzetelną dostawę towarów, kreślę

z wysokim poważaniem

ALFRED SZULC

„Start”, Poznań, św. Marcin 45, tel. 59-47.

Pw 5410-33,31

WATA OKIENNA (Walki do okien)

wyrobu fabryki waty hygroskopijnej

„ALBA” S. A.

Zamówienia
przyjmuje:

„CENTROWATA”, SP. Z OGR. ODP.

Warszawa, Królewska 23, tel. 510-46

oraz przedstawicielstwo w Poznaniu

Stanisław Jakubowski, Poznań, Babrowskiego 7, tel. 69-28

Tw 340

Do zasiewu jesiennego 1929

Zyto F. v. Lochowa - Petkus I. ods.

„Sturm” III, oryginal. Weibulla

pszenica „Standard”, oryg.

„Jarl”, oryginal. Weibulla

W. Ks. Saski, oryg.

W. Ks. Saski, I. ods.

po cenie franko wagon Kotowiecko włącznie nowego jute-worka o pojemności 100 kg

zyto 36.— zł

pszenica 69.— zł

Handlarzom udzielamy rabatu. Odstawa nastąpi po dług warunków sprzedaży z roku 1927.

Warunki zapłaty: Poprzednie złozenie należności w Banku Polskim w Ostrowie Wlkp. zaliczenie kolejowe lub inkaso. dw 1618

Hodowla nasion LEKOW

T. z o. p.

Kotowiecko (Wlkp.)

Stacja kol.: Ociąż-Kotowiecko.

Największy i najwspanialszy

Hotel-Pensjonat w Krynicy

LWIGRÓD

otwarty cały rok. zw 5031

200 pokoi na 300 osób, ogrzewanie centralne, ciepła i zimna woda, radio w każdym pokoju.

Telefony. Windy. Czytelnia.

Wytworna restauracja. Kawiarnia. Dancing.

Ceny od 1 września zmniejszone.

Przeciw chudości

używać należy naszego wypróbowanego od lat proszku odżywczego „PLENUSAN”. W krótkim czasie znaczny przyrost wagi, kwitnący wygląd i pełne kształty ciała. Wzmacnia również krew i nerwy. Polecany przez lekarzy i profesorów. 1 pudełko 6.— zł; 3 pudełka 15.— zł. Przy zapłacie zgóry wysyła franko. Pw 3247-0,1104

DR. GEBHARD & SP. — GDAŃSK, ODDZ. 153a.

Mamy do oddania:

jeden milion cegieł

na wagon Zbąszyń z cegielni Zbąszyńskiej,

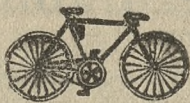
saczki 1, 5 i 2

w większych ilościach, franko wagon Kostrzyn z cegielni Iwieskiej.

Z rzędu Młodości Iwino, poczta Kostrzyn.

Na raty
miesięcznie
20 zł.

Kromczyński

Poznań

Aleje Marcinkowskiego 3

Agenci

do sprzedaży maszyn do szycia potrzebni.

dpw 450/51

Dywany

K. Kuźaj

27 Grudnia 9

K. K.

P.

PIEGI

oraz wszelkie nieczystości skórne usuwa radykalnie od lat wypróbowany i niezawodny

Krem Bella

wysyła każdej ilości.

Cena za słoik 2,50 zł.

Mydło Bella 1,25 zł

do nabycia w aptekach i drogeriach lub wprost we wytwórni.

Apteka p. Koronę,

Poznań, Górna Wilda 61.

Kw 18.0

Mieszkania

5-6 pokojowego w centrum Poznania nie wyżej II. piętra, poszukuje

Edmund Czerniewicz

fabrykatektury dachowej

Poznań - Czerwonak.

Telefon 1525. zw 3034

NOWA ERA

dla graczy Loterii Państw. w Poznaniu i całej Wielkop.

Jak powszechnie wiadomo, pierwsze losy nowo otwartych kolektur są zawsze najszcześniejsze tembardziej, że zazwyczaj w kolekturach naszych padają wielkie wygrane.

LOSY do I-szej Klasy

są już do nabycia z dnem 17 b. m.

Szanse wygrania kolosalne. Główne wygrane:

750 000, 350 000, 250 000, 150 000, 100 000 i t. d.

Co drugi los wygrywa. Cena losu: 1/1 — 40, 1/2 — 20, 1/4 — 10 zł

Na prowincję wysyłamy niezwłocznie.

Konto P. K. O. 1667. Adresy nowych placówek:

Kolektura Lot. Państw. Julian Langer

Poznań, ul. Wielka 5 i Fredry 3. nw 3929

CENTRALA KAPELUSZY DAMSKICH

Sp. z ogr. odp.

Poznań, Stary Rynek 90, I. p.

Polecamy na sezon bieżący

najnowsze kapelusze

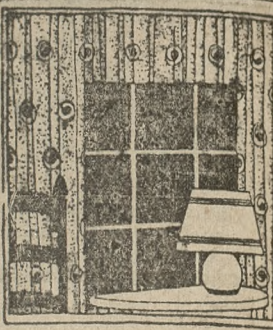
i przybory

po cenach najszybszych.

CENTRALA KAPELUSZY DAMSKICH

Sp. z ogr. odp.

Poznań, Stary Rynek 90, I. p.

KONIECZNE

UZUPEŁNIENIE

Najpiękniejszy pokój bez ładnej firanki traci na wartości. Piękna firanka decyduje o wyglądzie pokoju! Otrzymałmy transport efektywnych firan

Widły do perek

Druk do prasowa-

nia słomy

Gwoździe, śruby,

nity

Łańcuchy

Lemiesze i okładnie

Osie do wozów

Wagi decymalne

Kuchnie westalskie

połączenia korzystnie

JAN DEIERLING

skład żelaza Poznań, ul. Szkolna 3

Tel. 35-18 i 35-43

Pw 5 352-37,186

OSTRZEZENIE:

Cheąc nabyć proszku naszego wyrobu, należy przy kupnie akcentować i wyraźnie żądać oryginalnych proszków z „Kogutkiem” Gaseckiego, znanych od lat trzydziestu. Zwracajcie uwagę i odrzucajcie uprzednio polecane naśladowictwa w podobnym do naszego opakowaniu. zw 4971

Willa

w Poznaniu, w pobliżu tramwaju położona, z wolnym mieszkaniem i ogrodem z powodu wyjazdu korzystnie na sprzedaż. — Zgłoszenia przyjmuję wprost od kupujących Kurjer

zp 18 903/9

Mieszkania

2-3 pokojowego w okolicy Łazarza lub centrum ewtl. Sołacz poszukuje wprost od gospodarza Zapłać czynsz zgóry za 1 do 2 lat. Zgłoszenia do Kurjera pod zw 18933

Zalety najdroższego mydła zagranicznego jak: świetne mydlenie się, oszczędność w użyciu, przepiękny zapach, absolutna nieszkodliwość dla skóry, jedno- czy w sobie mydło toaletowe

UNIWERSALNE po 1.25. — zł

z f-mą DROGERJA UNIVERSUM, POZNAN

ul. Fr. Ratajczaka 38.

Do nabycia tylko w powyższej

drogerji. Każdy nabywca z entu-

zjazmem poleca je drugiemu!

Pw 9904-18,324

Niezwykłe kupno okazyjne!

1 Chenard Walcker, limuzyna 4 osob. w dobrym stanie

1 „Fiat 509” 4 osob. w bardzo dobrym stanie

1 „Berliet” 6 osob. do natychm. jazdy

1 samochód ciężarowy 2½ ton., na oponie z pełnej

gumy, do natychm. jazdy. nw 3777

AUTO-INDUSTRIA

Garaże i warsztaty reparacyjne samochodów

PAWEŁ HELLWIG, Mostowa 23.

Obszerna posiadłość

składająca się z domu frontowego, w którym mieszczą się 2 składy i skrzydła przy jednej z najruchliwszych ulic m. Ostrowa (Wlkp.), natychmiast do sprzedania. Posiadłość nadaje się doskonale na założenie przedsiębiorstwa, gdyż obszerna składnica oraz 15 pokoi byłyby zaraz do objęcia. Zgłoszenia do „PAR”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 65,25 Pw 5379-65,25

Centnar miodu

czysto pszczelnego, nie cukrzonego, zakupię i proszę o podanie adresu. Reflektuję tylko na najlepszy towar. Zgłoszenia do eksp. Kurjera Pozn. pod zw 18 931

4 dobre karetki

w tem 1 Lando reprezent. nast. fabr. Langer — Monachjum, Mühlbacher — Paryż, Nobel — Warszawa oraz Zimmermann — Berlin, oprócz tego

BUDKA

fabr. Oels — Wrocław, poleca jako kupna okazyjne

Fabryka powozów i Warsztaty reparacyjne

J. POLCYN

Poznań, ul. Strzałowa 2 — Telefon 23-67.

Stale na składzie nowe powozy w rozmaitych

fasonach. Pw 5393-38,16

Wszelkie części zapasowe:

koła z gumami, latarnie powozowe i t. d.

Przedstawicielstwo

poważnej firmy, przyjmie rutynowany kupiec obojętnej branży. Posiadam w centrum Poznania własne mieszkanie z biurem i telefonem. Gwarancja pewna pierwszorzędne referencje. Oferty do Kurjera zw 18946

Kawaler

kupiec, lat 31, przystojny, wysoki wzrostu, posiad. 1600 zł gotówki z braku znajomości, pragnie poznać intelig i gospodarną panią, stow.own. wzrostu, z odpowiednią gotówką, w celu ożenku. Dyskretna i zapewniona. Zgłoszenia z fotografią do Ored Wielkop. pod zw 18951/2

zebranie wyborcze.

W sprawie utworzenia Wydziału Czeladniczego w zawodzie malarskim przy Cechu Mistrzów Malarskich w Poznaniu, odbędzie się w środę, dnia 2. 10. r. b., o godz. 19 w Domu Rzemieślniczym przy ul. Fr. Ratajczaka zw 18946

Na powyższe zebranie zapraszam niniejszym wszystkich czeladników malarskich, którzy pracują u mistrzów - członków Cechu, i tem samem są uprawnieni do głosowania.

Na porządku dziennym:

1. Odczytanie i przyjęcie ustaw,
2. Wybór Zarządu,
3. Zamknięcie zebrania.

(—) Ig. Wrembel, Starszy Cechu.

Układ zawarty między dłużnikami Władysławem i Stanisławem Radomskimi a wierzycielami na dniu dzisiejszym według propozycji układowych k 193/194 akt, Sąd zatwierdza, wobec czego postępowanie układowe zakończono. Poznań, 23 sierpnia 1929. Sąd Grodzki 2a. nw 3461

Konkurs.

W mieście Wrześni wakuje od 1 października 1929, stanowisko

budowniczego miejskiego.

Do stanowiska tego przywiązane jest uposażenie w/g IX. grupy pragmatyki dla urzędników państw. 15% dodatek komunalny oraz zezwolenie na wykonywanie rysunków prywatnie w godzinach pozasłużbowych. dw 2177

Odpowiednie mieszkanie do dyspozycji. Po 1-roczej służbie próbnej przewidziane przyjęcie na etat. Kandydaci z ukończoną szkołą budowlaną i odpowiednią praktyką, zechcą podania swe z życiorysem, uwierzytelnionymi odpisami świadectw i podaniem referencji skierować do Magistratu we Wrześni.

(—) Konieczny.

OBWIESZCZENIE. W rejestrze spółdzielni zapisano dzisiaj pod nr. 75 przy spółdzielni „Bank Pożyczkowy Spółdzielczy z odpowiedzialnością nieograniczoną, Poznań”. W miejsce zmarłego Stanisława Adamskiego, wybrano członkiem zarządu dyrektora Bolesława Mayera z Poznania. Poznań, dnia 9 września 1929 r. nw 3462
Sekretariat Oddział 18 Sądu Grodzkiego.

Dyrekcja Robót Publicznych

ogłosi przetarg publiczny z terminem do 30 września r. b. w „Monitorze Polskim” i „Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym” na budowę skarbcza w kościele farnym w Trzemesznie. Pw 5351-37,162

Przetarg na lokal sklepowy w Poznaniu.

Pocztowa Kasa Oszczędności rozpisuje publiczny przetarg ofertowy na najem

lokalu sklepowego Nr. 1

o powierzchni 85 mtr², w domu przy narożniku ul. Marsz. Focha i Bukowskiej w Poznaniu. nw 3465

Oferty w zalakowanych kopertach z napisem: „Oferta na lokal sklepowy w domu przy ul. Marsz. Focha i Bukowskiej” wraz z dowodem wpłacenia na konto czek. 500 Centralnej Księgowości P. K. O. wadium w kwocie zł 200,— należy składać osobiście lub przysłać pocztą listem poleconym do Wydziału Zarządu Nieruchomości P. K. O. przy ul. Świętokrzyskiej 33 w Warszawie, do dnia 21 września 1929 r., godz. 12.

W sprawie obejrzenia lokalu należy zwracać się do Oddziału P. K. O. w Poznaniu.

Otwarcie ofert nastąpi dnia 22 września 1929 r., o godzinie 12.

P. K. O. zastrzega sobie prawo anulowania przetargu w całości lub odrzucenia poszczególnych ofert bez podania motywów.

Pocztowa Kasa Oszczędności.

Wydzierżawienie polowania

lasu miejskiego (około 750 ha)

graniczącego z lasami Hrabstwa Przygodzkiego, odbędzie się w poniedziałek, dnia 23 września 1929 r., o godzinie 5 po południu w lokalu ratusza. dw 2164

Warunki dzierżawy będą przeczytane przed licytacją. Mikstat, dnia 14 września 1929 r.

Przewodniczący Spółki Łowieckiej.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10-

29 POWSZECHNA WYSTAWA KRAJ.

Artykuły

tapicerskie i siodlarskie jak: plusz, dreliszki, wyscielkie sprężyny, szpagaty, płótna, gurtv i inne po cenach fabrycznych. Pieczyński, Poznań, Pocztowa 11. zw 49 574

Pralnia Piekary 3

przyjmuje bieliznę do prania, prasowania po najniższych cenach. Na życzenie odbiera i dostarcza się w domu. zw 49 598

Kiosk

nowoczesny nadający na altane sprzedam okazjnie. Focha 15a. podwórze. zw 49 765

1 SPRZEDAŻE

Naręczonym

plecionki, obrączki ślubne — męskie złoto poleca Chwilkowski. św. Marcina 40. zw 49 864

2 maszyny

krawieckie dobrze utrzymane korzystnie sprzedam, do obejrzenia A. Kleczewski, int. spedycyjny. Marc. Motte'o 3. zw 49 885

Sprzedam

psa boksa dwuletniego. Skrzypczak, Rzeczpospolitej 9. zw 49 870

Wilczek

w dobrej ręce tania do oddania. Romana Szymańskiego 8. II. piętro. lewo. zw 49 865

Miód

pszczelny wysyłam w blaszankach za zaliczeniem pocztowym 5 kg. 19 zł, 10 kg. 37 zł. Karol Woś. Brzeźany, woj. Tarnopolskie. dw 2 172

Rower

mało używany sprzedam. Woźniak, Ogrodowa 5. zw 49 842

Skład

rzeźniczy z warszatem, 3 pokoje i kuchnia, do tego morga ogrodu, drzewa owocowe, blisko Poznania, cena 35 000 zł. wpłaty 20 tys. Zgłoszenia Kurjer rw 6 858

Skład

tow. kol. drog., z pełnym wyposażeniem, w małym mieście, centralne położenie, na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer St. Rynek rw 6 860

Skrzydło

szafa żelazna, piec do palenia kawy na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer St. Rynek rw 6 859

Skład

kolonialny rynku od Poznaniem całym towarami wydzierżawi właściciel kamienicy, cena 4 800 zł. p-wodu wyjazdu, czynsz mieszkaniowy 75 zł miesięcznie. Oferty Kurjer zw 49 717

Samochodowe części
824 N. A. G. całkowite albo na części. Magnet Z. F. 4, korbator, dynamo lampy, dobrym stanie. Ul. św. Czesława 12. Piotrowski II. ptr zw 49 707

Dom

nowy 3 piętr. 4 składy, w tem cukiernia i piekarnia, wolny od podatku, dzierżawa roczna ca 20 000 zł. Cena 150 000 zł. wpłaty poł. ul. Czerw. pospiech konieczny. M. Szczepaniak, Krotoszyń Mielnicza 19. zw 2167

Dorożkę samochodową

z stałą koncesją i zegarem sprzedam. Adres wskazuje Kurjer zw 49 899

Maszynę

krawiecką sprzedam. Organizacja, Górna Włda 10. zw 49 897

Rower

gwarantowany zupełnie nowy nieużywany, sprzedam za pół ceny. Plac Działowy 5. I. p. 1. zw 49 891

Pies

wilk bardzo ostry zdolny do tresury na sprzedaż. Chwaliszewo 25. I. piętro. zw 49 889

Tereny

budowlane poczaszwy od 1 zł za metr sprzeda Jaskiewicz, Fredry 6. Kw 864

Gospodarstwo

45 mórg pszenno-żytnia ziemia, w tem 10 mórg łąki, zabudowania maszynowe, żywy i martwy inwentarz na granicy niemieckiej, z powodu choroby zaraz na sprzedaż. cena 30 000 złotych. Zgłoszenia przyjmuje Franciszek Stach, Rawicz, ul. Królowej Jadwigi 696. zw 49 958

Morgę ziemi

sprzedam za gotówkę 2 fronty po 50 m długie, linie wytyczne gotowe, piasek w miejscu Poznań — Wschodni Zgłoszenia Józef Stankowski, Poznań — Główna ulica Wiejska 9. zw 49 860

Skład

z nowoczesnym, nowym urządzeniem, przyległa ubikacja i piwnica, świeżo odnowiony z powodu nagłego wyjazdu na sprzedaż b. tanio. Wiadomość Poznań, Aleje Marcinkowskiego 3a, skład konfekcyj. Pw 5069-62,622

Kolonjalke

sprzedam w większym powiatowym mieście z urządzeniem, towarami i mieszkaniem 2 pokojowe i kuchnia. Do kupna potrzeba 3 000 złotych. Zgłoszenia Kurjer zw 49 979

Egzystencja

Sprzedam fabrykację nowości oryginalna recepta bezkonkurencyjna, artykuły toalet, drogerijne z aparaturą surowcem opakowaniem kompl. za 2 500 złotych gotówką. Fabrykacja można łatwo urządzić w każdym mieście. Wywzuczenie sposobu fabrykacji w 1 dniu się zapewnia 100 procent zysku. Poważne oferty Kurjer Poznański pod zw 49 977

Frak

w dobrym stanie na wysoka figurę korzystnie sprzedam. Łaszyk, Garnarska 3. małe wejście. zw 49 529

Sprzedam

gospodarstwo, nadające się na fabrykę. Cena 25 000 zł. wpłaty 15 do 20 tysięcy. Zgłoszenia Marian Witkowski, emeryt, Staroleka. zw 49 573

Dom

z ogrodem, stodoła, obszernymi chlewiami, ładnie położony za 10 000 zł sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zw 49 544

Kapelusze damskie

poleca w obzrymym wyborze po cenach konkurencyjnych hurtownie i detalicznie. M. Malczewski, Poznań, ulica Szkolna nr. 13 obok szpitala. Telefon 13-64. Filja św. Marcina 16/17. Pw 5323-37,123

Zakład

fotograficzny sprzedam w większym powiatowym mieście z urządzeniem, mieszkaniem. Kupno do 2 000 zł. Znaczk na odpowiedź. Zgłoszenia Kurjer zw 49 978

Samochód

landulet w dobrym stanie marki Fiat 503 sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer zw 49 543

Dywan

jak nowy 2x3 i ubranie na wysoka figurę. Marszałka Focha 29, front IV. piętro. zw 49 553

Wate

do kolder dla krawców i tapicerów oraz welne owcza do kolder hurt i detal najtaniej poleca Przemysław Welniany Poznań, św. Marcina 56 I. piętro, telefon 20-31 P 4 838-34,61

Skład

kolonialny z mieszkaniem sprzedam. Adres wskazuje Kurjer zw 49 559

Za bezcen

sypialnia biała na jedną osobę, dwa płaszcze i ubranie męskie sprzedam. Niegolewskich 10a. I. prawo. zw 49 993

Umywalka

z lustrem stół i łóżko z materacem na sprzedaż. Wielkie Garbary 51. I. prawo. zw 49 460

Na Nowy Rok Szkolny

Ubranka do gimnastyki, przybory sportowe najtaniej Dom Sportowy Jan Wieniec, św. Marcina 14 telefon 55-71. Pw 5391-37,63

Willa

w Poznaniu 5 pokojowa, z ogrodem, wolnem 3 pokoj. mieszkaniem w Debu na sprzedaż. Oferty „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11 pod 38,9. Pw 5385-88

Ford

kryty na sprzedaż za 2 500. Muśiał, ul. Przemysłowa 28a. zw 49 579

Samochód

Renaud okazjnie do nabycia w bardzo dobrym stanie. Pol - Auto Przemysłowa, od godz. 11-1. zw 49 715

Majątek

sprzedam 300 mórg, 70 łąki, dwie godziny od Gdańska, pięć minut od kolei, ziemia pszenno-żytnia, dom, osiem pokoi, budynki murowane, inwentarz nadkompletny. wpłaty 75 000. Zgłoszenia do Kurjera zw 49 241

Wózek

helka na 10 ctn i sportka dobrze utrzymane, korzystnie na sprzedaż. Olejniczak, Matejki 54, IV. zw 49 659

Elegancki

wózek dziecięcy z budką oraz żelazko jak nowe do elektryki na sprzedaż. M. Konieczny. Graniczna 11. III ptr zw 49 655

Wózek

sportowy z budką sprzedam. Wodna 10, II. prawo. rw 6 825

Oddam

wiekszą ilość czysto wieprzowego smalcu. Pawlak, Szamarzewskiego 23. ptr jw 2 608

Gospodarstwo

45 mórg ziemi buraczanej blisko Poznania, zabudowania maszynowe, inwentarz kompletny, cena 45 000 wpłaty 25 000 sprzedam. Baumgartner, Poznań, Plac Sapieżyński 2a. zw 49 908

Fiat 503

w dobrym stanie bardzo tanio — sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zw 49 925

Willa

6 pokojowa śliczny ogród, centralne ogrzewanie przy tramwaju, cena 54 000, wpłaty 30 000 sprzedam Baumgartner, Poznań, Plac Sapieżyński 2a. zw 49 912

Mam

na sprzedaż około 500 sztuk debiny średnicy od 20—30, nadającej się na wyrób dla stelmacha. Franciszek Stepa, Orkowo, p. Bnin. zw 48 579

Samochód

ciężarowy 5 ton na kardanie i na nowych pełnych gumach, w bardzo dobrym stanie korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zw 47 765

Podręczniki

szkolne wielki wybór, najkorzystniej Wodna 12 „Książka Antykwarjat” zdp. 46 494/5

Okraglaki

sosnowe suche kuruwane, półki zapas starczy 9 zł mp, oraz piękne lupane poleca wagonowo Swinka, Oborniki. zw 40 250-1

Wyżel

w 2 polu ułożony przez zawodowego leśnika, także dobry na wodę, tania do oddania. Informacji udziela: św. Czesława nr 16 (u p. Ebinger). zw 49 666

Dywanik

reczej roboty. Ratajczaka 11a. 7 wejście I. zw 49 735

Magnet B. 4

tania sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zw 49 733

Skład kolonialny

wraz z mieszkaniem i magiel sprzedam. Adres wskazuje Kurjer zw 49 759

Skład

z mieszkaniem sprzedam korzystnie z towarami lub bez. Adres wskazuje Kurjer zw 49 775

Mieszkanie

6 pokoi, komfortowe ze składem kolonialnym suteranami nadające się na hurtownie w śródmieściu dla poważnego reflektanta do oddania. Zgłoszenia Kurjer zw 49 124

Dom

z piekarnią i kolonialką, zabudowania pierwszorzędne w małym mieście w Ryńku korzystnie na sprzedaż. Cena 15 000 gotówka. Oferty Kurjer zw 49 596

Dom

piętrowy z wolnym składem i mieszkaniem miesięczny czynsz 300 zł. w pow. mieście, gdzie garnizon, szkoła kadetów i wyższe uczelnie, w centrum miasta, do sprzedania. Zgłoszenia do Agencji Kurjera Poznańskiego w Rawiczu (Drukarnia Polska). nw 3909

Skład

przy ruchliwej ulicy z towarami za 3 500 zł do oddania w tem rok dzierżawa. Adres wskazuje Kurjer zw 49 695

Skład

próżny lub z towarami dobrze zaprowadzony przy Rynku bardzo korzystnie sprzedam. Adres Kurjer zw 49 701

Wszelkie Artykuły Męskie

na najtaniej kupuje się w firmie A. Pietrzykowski, Wielka 8. Pw 5390-37,132

Skład

kolonialny z towarami i mieszkaniem 2 pokoje sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zw 49 583

Wózek

dziecięcy angielski, jak nowy, sprzedam tanio św. Wojciech 5, parter, prawo. zw 49 658

Meble

tania poleca Pluciński, Wodna 7. Zamiejscowym zwózka samochodem. zw 49 148

Jedyny

polski hotel (Wiktorji) w Trzemesznie, położony przy rynku jest na dogodnych warunkach z powodu choroby właściciela zaraz do sprzedania. Porozumieć się co do warunków sprzedaży można się w niedziele 15 bm. na miejscu, albo Jan Górecki — Kępno, Dworcowa 275. dw 2158

Nowy Ford

mod. 1929 okazjnie sprzedam „Komna” Sp. z o. p. Automobile Poznań, ul. Dąbrowskiego 83-85. Tel. 77-67 i 54-78. nw 3 133

Pokój

serwanki, garnitur salonowy, biurka, meble, biblioteczki porcelana srebra, kryształ, brzozy, poleca Bracia Pióro, Aleje Marcinkowskiego 28. Kw 7

Futra

damskie różne polecam najtaniej. Naprawiam, przefasonowuję futra damskie i męskie podług najnowszych modeli. Praca solidna, fachowa E. Pałkowska, Masztalarska 7 I. bpw 419

Piękny

obraz za gotówkę lub na raty, kupisz tylko we firmie Polbrat, również szklenie okien i oprawa obrazów gustownie i tanio św. Marcina 72. vis 4 vis Kościola. bpw 643

Antyki

Sprzedam

Kase rejestracyjną National z zapędem ręcznym i motorowym do sumy rachunkowej 9999 za 4.000 zł. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego dp 2154

Salon

w stylu francuskim składający się z dziesięciu części, pięknie pokryty adamaszkim francuskim A więc rzadka okazja z poważnego domu w Poznaniu, na dogodnych warunkach korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera zdw 49 795

Radio aparat

4 lampowy bardzo selektywny, głośnikiem Philipsa sprzedam. Burdajewicz, Szamarskiego 15. zdw 49 022

Restaurację

sprzedam. Wiadomość „Informator”, Ratajczaka 15. zdw 49 784

Restaurację

pełna koncesja, sala, mieszkanie 4 pokoje. Poznań sprzedam. Wielkopolska Centrala, św. Marcin 78 zdw 49 791

Lódź

motor. nowa 160x700 cm., motor Forda korzystnie na sprzedaż. E. Osmański, Brodnica n/Drewcą. zdw 49 810

Skład

cygar, papieru i galanterji z pokojem z powodu rozwiązania spółki sprzedam. Górna Wilda 43. zdw 49 819

Kupuję

i sprzedaje meble inne rzeczy używane. Skład Komisowy. Pocztowa 20. zdw 49 689/90

Używane

meble sprzedaje. Kozłowski. Szweska 15. zdw 49 663/4

Biurko

dziesięć sprzedam. Kozłowski. Szweska 15. zdw 49 661/2

Urządzenie

składowe dobrze utrzymane pod sklepem tanio na sprzedaż. J. Barański, Gen. Prądzyńskiego 27. zdw 49 507/8

Meble

kompletne i pojedyncze dogodne warunki. Marcin Zykowiak Chwaliszewo 5. tel. 24-63. bpw 631-2

Jadalnie

sympialne kanapy leżanki. materace nakładki najtańszej za gotówkę na raty. Ludwik Dolna Wilda 76. bpw 3 439 40

Pończochy

piękne dobre tanie. A. Szymański. Poznań św. Marcin 1. specjalny skład pończoch. bpw 638-9

Meble

na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Szpryncacz. Wielka 13. Kliencieli zamieszkuje w odstawiamy własnym samochodem. Pw 4 972/73

Bieliznę

damską i męską w wielkim wyborze po niskich cenach poleca H. Smyczyński, Kraszewskiego 11. Pw 5240-41-36.94-5

Gospodarstwa

domy, gościniec, piekarnie, sklepy, sprzedaje, wydzierżawia, również poszukuje Biuro Pośrednictwa Otręba, Jarocin, Kilińskiego 4. zdw 49 096/7

Dom

Poznań murowany 2 morgi ogrodu, chlewy, wjazd, cena 16.000 bez długu. „Centrum”, Żydowska 5. zdw 49 892

5 KUPNA**Podręczniki**

szkolne kupuje płaci najkorzystniej „Książka Antykwariat”. Woźna 12. zdw 46 496/7

Kupię

parcele natychmiast w Puszczykowie lub blisko Poznania. Zgłoszenia Kurjer zdw 49 624

Dom

kupię w ruchliwym mieście ze składami, wpłaca 60 tysięcy zł. — Zgłoszenia agencja Kurjera Poznańskiego, Jarocin, Rynek 11. nw 3914

Pianino

kupię gotówką. Oferty Kurjer zdw 49 377

Poszukuje

walcy pojedynczych (szesdziesiątka) używanych. Proszę podać cenę. Józef Falender, Szeroki Kamień poczta Pakość powiat Szubin zdw 49 636

Kupuję

za gotówkę meble wszelkiego rodzaju rzeczy. Dom Komisowy Podgórną 2. Pw 3075

Sobole

nurki tomaki popielce w dobrym stanie, skórki lub etole kupię. Oferty Kurjer zdw 49 515

Autobus

kupię. Dam samochód, wpłata dobrym stanie. Oferty Kurjer zdw 49 561

Skład

kolonialny kupię na dogodnych warunkach. Oferty Kurjer zdw 49 831

Ławki szkolne

kupiny używane lub nowe. Dom. Gałowo, p. Szamotuły. zdw 2176

Parcele

kilka tysięcy kw. w odległości do 3 km od pl. Wolności nabędzie za gotówkę. Szczegółowe oferty z ceną do Kurjera zdw 49 558

Kupię

szafę mało używaną. Zgłoszenia z podaniem ceny do Kurjera zdw 49 542

Kupię

dom ze składem i ogrodem, wieksem mieście przy wpłacie 20.000 zł gotówką. Oferty Kurjer zdw 49 684

Majątku

500—1.000 mg. poszukuje na zamieszkanie kamienicy w Poznaniu z dopłatą. Oferty Kurjer zdw 49 924. Pośrednicy wykluczeni.

Powóz

utrzymamy w bardzo dobrym stanie kupi Komenda Placu Poznań. Plac Wolności 16. zdw 49 748

Platformę

na 40 ctnr. kupi J. Krzyżanowski, św. Marcin 39. zdw 49 898

Pianino

kupię. Cena Kurjer zdw 49 817

6 KAMIENICE**Kamienica**

z dwoma składami w małym mieście. Skład reżencki będzie od 1. stycznia 30 r. wolny. Sprzedam tanio. Zgłoszenia Poznań, ul. Szamarskiego 19. Skład reżencki. zdw 47 986

Kamienicę

centrum, czynsz rocznie 7.340, 56.000, wpłaty 30.000 sprzedam. Tomczak, Poznań, Wierzbicice 31. zdw 49 668

Kamienica

komfortowa. Poznań duży gmach okazynie za 86.000, wpłaty 35.000 sprzedam „Krakus”, Pocztowa 30. zdw 49 884

Kamienicę

narożnikowa dwupietrowa przy kościele, z wolnym trzypokojowym mieszkaniem i składem, z obszernym podwórkiem i przyległym placem budowlanym, w najlepszym stanie sprzedam korzystnie przy wpłacie 30—40 tysięcy zł. M. Maserek, Poznań, Stary Rynek 44 (wchód z ul. Woźnej). zdw 49 880

Willa

4 mieszkania morga ogrodu, 5 pokojowe wolne, dochód roczny 7.440 zł, cena 47.000, wpłaty 20.000 sprzedam „Krakus”, Poznań, Pocztowa 30. zdw 49 343

7 PIENIĄDZ**Poszukuje**

1.000 zł solidne przedsiębiorstwo, wysoki procent. Oferty Kurjer zdw 49 918-9

Egzystencja

Do nowo tworzonego składu artykułów męskich oraz konfekcji damskiej poszukuje wspólnika (czki) z 5.000 gotówką. Mieszkanie do dyspozycji. Jask, zgłoszenia Kurjer zdw 49 520

1.000—2.000 zł

pożyczki poszukuje z gwarancją. Oferty Kurjer zdw 49 572

Patent

urzędowo zatwierdzone, stojak do samoczynnego podnoszenia map sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 49 584

20.000 zł

poszukuje na 1 hipotekę na majątek ziemski. Zgłoszenia Kurjer zdw 49 545

2.000 zł

pod zastaw składu z mieszkaniem poszukuje. Wysoki procent. Zgłoszenia do Kurjera zdw 49 637

7.000

złoty na hipotekę wypożyczyć. Oferty Kurjer zdw 49 906

2.000 zł

pożyczki szukam na zakup parceli, dam dobry procent. Oferty Kurjer zdw 49 743

5.000 zł gotówką

pożyczki poszukuje na 3 miesiące lub pożyczkę państwową wezmę. Dam 2% miesięcznie i dobry zastaw. Oferty Kurjer zdw 49 741

12.000 zł

ulożę na 1. hipotekę lub kupię parcelę w kwocie do 20.000 zł. — Zgłoszenia Kurjer zdw 49 760

1.000 zł

pod zastaw dobrego trwałego towaru na krótki czas potrzebuje kupiec. Procent dobry. Zgłoszenia Kurjer zdw 49 882

Cichego

wspólnika poszukuje z kapitałem 5.000—6.000 zł do dobrze prosperującej restauracji w Poznaniu. Oferty Kurjer Poznań. zdw 49 905

Wspólnika

czynnego z kapitałem ca. 5.000 dolarów oraz posiad. zabezpieczenia hipotecznego poszukuje do artykułu aktualnego zaprowadzonego branży metalurgicznej rentującego się natychmiast bez ryzyka. Zgłoszenia „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11 pod 56.151. Pw 5406-56.151

Za

wypożyczenie 3.000—4.000 oddam pokój i kuchnię. Oferty Kurjer zdw 49 970

Pożyczki

10 tysięcy złotych na 1. hipotekę kamienicy poszukuje. Adres Kurjer zdw 49 849

3 DO WYNAJĘCIA**Mieszkanie**

trzy pokojowe i kuchnia, piękne, słoneczne, w nowym domu w mieście (w Poznaniu) wprost od gospodarza zaraz do objęcia. Dzierżawa 100 zł miesięcznie. Zgłoszenia „nr” Poznański zdw 49 363

Mieszkanie

śliczne, słoneczne 6 pokoi, 4 na parterze, 2 II. ptr. w willi na Solaczu zaraz do wynajęcia. Dzierżawa 2 lata zgóry wprost od gospodarza. Oferty Kurjer zdw 49 582

Oddam

mieszkanie z meblami. Luboń. Adres wskaże Kurjer zdw 49 686

6 pokoi

i 2 kuchnie, w całości lub osobno po 3 pokoje z kuchnią od 1. 10. 29. do wynajęcia. Dzierżawa w pierwszym roku za całe mieszkanie 4.000 zł, osobno 2.000 zł. Adres wskaże Kurjer zdw 49 527

Mieszkanie

4 pokojowe kompletne umeblowane, Matejki natychmiast odstąpię. Oferty Kurjer zdw 49 722

Mieszkanie

wspaniałe, słoneczne 5 pokojowe rynku pod Poznaniem 130 zł miesięcznie dogodna komunikacja. Oferty Kurjer zdw 49 716

Pokój

kuchnia 1.500 policzona 2 lata dzierżawa objęcie zaraz. „Centrum”, Żydowska 5. zdw 49 828

Mieszkanie

3 pokojowe komfort dla dwuletnia dzierżawę. „Osadopol”, Rzeczypospolitej 9. zdw 49 871

Mieszkanie

5 pokojowe komfortowe II. piętro. Jezyce wolne od gospodarza, objęcie 9.000 w tem rok dzierżawy po roku 250 miesięcznie. Nieogrodzonych 10a, Jądradajnia. zdw 49 874

Mieszkanie

5 pokojowe, śliczne, w centrum z wszelkimi wygodami częściowo z meblami lub bez natychmiast do oddania. Adres wskaże Kurjer zdw 49 914

Mieszkanie

1. 2 pokojowe, kuchnia. Widziński, Małeckiego 15, podwórko, parter. zdw 49 852

9 SZUKA MIESEK.**2.000 złotych**

dam zgóry za mieszkanie 1—3 pokoi z kuchnią. Spieszne zgłoszenia Kurjer zdw 49 788-9

Bezdietne małżeństwo poszukuje 2—3 pokojowe, mieszkanie, czynsz za dłuższy czas zgóry. Zgłoszenia Kurjer zdw 48 423

3—4

pokoju mieszkanie z łazienką poszukuje zaraz. Zapłać dobrze. Oferty Kurjer zdw 48 980

Małżeństwo

bezdietne szuka portierstwa lub pokoju nieumeblowanego. Oferty Kurjer zdw 49 161

Który uczciwy

Właściciel domu (nie lichwiarz) wynajmie mieszkanie 2 pokojowe kuchnia, bezdzietnemu spokojnemu małżeństwu, pragnącemu rzetelnie opłać czynsz miesięczny. Oferty Kurjer zdw 48 743

1—2

pokoi z kuchnią poszukuje. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 49 540

Pokoju

z kuchnią wprost od gospodarza możliwie z umeblowaniem, na Jezyce, bliżej śródmieścia poszukuje za lepszym czynszem od 1. lub 15. października. Warunki ciche, czysty dom. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 49 539

Poszukuje

mieszkania 1—2 pokojowego od gospodarza w Poznaniu, Puszczykowie, Puszczykówku. Pośrednicy wykluczeni. Oferty z podaniem ceny Kurjer zdw 49 646

Poszukuje

pokoju i kuchni, dzierżawę placu rok lub dwa lata zgóry. Przybecka Zwierzyniecka 18. zdw 49 644

2—3 lub 4

pokoje z kuchnią i wygodami poszukuje zaraz lub później. Gotowości odpowiednia posiadam. Pośrednictwo dyskretne wynagrodzone. Oferty Kurjer zdw 49 660

Mieszkania

pokój, kuchnia poszukuje wprost od gospodarza w mieście lub w pobliżu Poznania. Czynsz zapłać za 1 rok lub dłuższy okres zgóry. Oferty Kurjer zdw 49 656

4 pokojowego

poszukuje. Oferty Kurjer zdw 49 825

Dziesięć tysięcy

dam za mieszkanie 3—4 pokojowe za dzierżawę lub meble. Oferty Kurjer zdw 49 783

1.000

zam za pokój z kuchnią. Adres wskaże Kurjer zdw 49 799

Mieszkania

i pokojowe poszukuje wprost od gospodarza. Warunki objęcia byle zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 49 821

Młode

małżeństwo poszukuje pokoju z kuchnią lub pokojem, placę rok zgóry. Oferty Kurjer zdw 49 714

1.000 zł

dam, kto wskaże 2 pokojowe słoneczne mieszkanie z korzystnym za miesieczną dzierżawę. Nowy dom wykluczony. Oferty Kurjer zdw 49 892

Urządnik

państwowy na wyższym stanowisku poszukuje 2—3 pokojowego mieszkania wprost od gospodarza najchętniej Wilda, zgóry 2.500 zł dalej według umowy Oferty Kurjer zdw 49 956

Poszukuje

mieszkania jednopokojowego z kuchnią lub trzypokojowego, tylko w centrum miasta wprost od gospodarza, warunki podług ugod. Oferty Kurjer zdw 49 850

10 ZAMIANA MIESZKANIA**Zamienie**

3 pokojowe mieszkanie komfortowe w centrum na 4—5 pokoi, również centrum za dopłatą. Oferty Kurjer St. Rynek rw 6 865

11 POKOJE UMEBL.**Pokój**

duży, słoneczny dla dwóch osób zaraz lub od 1. 10. wynajme. Mickiewicza 7. III. lewo. zdw 49 304

Pokój

frontowy dla 2 panów z światłem elektrycznym wynajmie zaraz Kokoł, Piaskowa 2. III. lewo. zdw 49 496

Wspólny

ładny frontowy pokój, panom zaraz wynajme. Mostowa 16. III. lewo. zdw 49 376

Pokój

dobrze umeblowany dla jednego lub dwóch starszych inteligentnych panów z używaniem telefonu, wynajme na stałe zaraz lub od 1. 10. rb. Adres ulica Sieroka 8/9. I. ptr. prawo. zdw 49 458

1, 2 lub 3 pokoje

elegancko umeblowane z telefonem, łazienką, elektryką w willi przy Grunwaldzkiej z usługą spokojnemu lokatorowi wynajme. Od pokoju 100.— miesięcznie. — Zgłoszenia Kurjer zdw 49 609

Pokoje

elegancko umeblowane oddam (willa śródmieścia, kulturalne środowisko, telefon, łazienka, centralne ogrzewanie — na życzenie doskonałe utrzymanie). Wały Wazów 15. I. zdw 48 089

Pokój

nowoczesnym domu dla 1—2 inteligentnych pań, kuchnia warszawska. Wały Jagiello 20. II. prawo. zdw 49 032

Dwa

pokoje dobrze umeblowane jeden z tych luksusowy od 1. 10. Matejki 1. II. zdw 49 578

Pokój

czysty dla 2 lub 1 wynajme. Poznańska 27. III. p. lewo. zdw 49 456

Elegancki

pokój nowo odrestaurowany, elektrycznością inteligentnemu panu zaraz. Różana 44. III. prawo. zdw 49 518

Pokój

z niekrepującym wejściem wynajme. Bienert, Strona 26. zdw 49 567

Dla

studentek mam słoneczny, czysty pokój z utrzymaniem (her) blisko Placu Wolności. Zgłoszenia Kurjer zdw 49 565

Pokoje

na dni, tygodnie. Słowackiego 34. I. lewo. zdw 49 560

Pokój

czysty, słoneczny dla 1—2 panów wolny. Łakowa 44. III. lewo. zdw 49 549

Pokój

balconowy dla 1—2 panów zaraz. Adres wskaże Kurjer zdw 49 536

Pokój

elegancki dla pana

Budynki
na warsztatach fabryki 150 m kw.
piętro można zamieszkać do wy-
najęcia. Zgłoszenia Kurjer
zdw 49 556

Ubikacje w suterbach
suchych i jasnych, nadających się
na składnice, ca. 200 m² poszukuje
się zaraz lub później. Szczegóło-
we warunki uprasza się do „Par”
Al. Marcinkowski 11, pod 38.24
Pw 5 402-38.25

14 DZIERŻAWY

Obszerne
mieszkanie spichrz stajnie za-
jmowane przez Rolnika wydzie-
ławy od 1 października rb lub
sprzeda Spółdzielczy Bank Nad-
notecki w Chodzieży dw 1430

Młyn
wodny mały potrzebujący naprawy
z dobrą wodą zaraz do wy-
dzierżawienia. Kurjer zdw 49 514

Poszukuje
dzierżawy piekarni zaraz wzglę-
nie od 1 listopada. Agencji wy-
kluczeni. Zgłoszenia do agencji w
Gostyniu. nw 3921

Dzierżawy
lub administracji poręczającej po-
szukuje rolnik rutynowany. 80-
100 tys. gotówki i pierwszeń-
stwo referencji. Zgłoszenia piśmie-
nie Wale Leczycyńskiego 23. Ja-
rzebowski. zdw 49 641

Ogrodnictwo
6 mórg w Poznaniu, wolne miesza-
nie, wydzielanie, potrzeba
6 000 zł na czynsz 2 lata zgóry.
Molinek, Zwierzyniecka 10, tel.
65-64. zdw 49 726

Poszukuje
dzierżawy warsztatu ślusarsko-
kowskiego gdzieby można prze-
prowadzić naprawy maszyn rolni-
czych. Zgłoszenia z podaniem
warunków do Kurjera jw 2 614

Składowe
z mieszkaniem przynależnym na pro-
wincji w ruchliwej ulicy poszu-
kuje stosownie do siodłarza i ta-
picera. Szczegółowe oferty Ku-
rjer zdw 49 928

Ubikacja
w centrum nadająca się na skła-
dnicę lub garaż do wydzielawienia
Kajkowski, św. Marcin 19.
zdw 49 859

Majatek
2 000 mórg 3 bonitacji, gorzelnia
objęcie 220 000. Folwark 350 mórg
własny młyn na 15 lat, przejęcie
45 000. Informacje Górny, plac
Nowomiejski 10 a, telefon 41-83.
zdw 49 903

15 LETNISK

Letnisko
na majątku poszukuje pan. O-
ferty Kurjer r.w. 6 866

16 OSOBISTE

Cepy
środa 5 u doktora. Prezes.
zdw 49 547

„Ala”
byłam. Proszę wiadomość.
zdw 49 524

Panno
Hanko S. proszę o wiadomość. C.
jw 2 615

Panie
Robiński Krot. oczekuje w sobo-
tę P. zdw 49 739

Ostrzeżenie
Za długi życia mego Jana Rajni-
sza i córki Ireny nie odpowiadam
i nie płacę. Michał Grabarczyk.
Rataje. zdw 49 779

Wzmocniające
i na bezkwestię wino gwaran-
towanej czystości naitaniej w
składzie win Sarnowskiego Ra-
tusza (pod filarami).
zdw 49 576/7

21 ZGUBY

Zgubione
w pociągu Czempiń-Poznań Nr.
728 został w wagonie, lub zabra-
ny przez pomyłkę pakunek zwi-
erząt paskami, zawierający kurt-
kę skórzaną, czapkę, czarny swe-
ter, szalik czarny jedwabny. Uzc-
wego znalazcę uprasza się o od-
niecie pakunku Poznań, ul. Spo-
rta 15, d. pani Zygmuntowej
Hapowskiej z Turwił. Wyna-
rodzenie odpowiednie.
Pw 5387-56.128

Zagubiona
legitymacja szkolna Liceum Han-
dlowego uniwersytetu. Jadwiga
Barkowiakówna.
zdw 49 640

22 ROZMAITE

Wszelkie
naprawy zegarków ora-
w wszelkiej biżuterii wykonuje
miennie tania firma F. Tar-
łowska plac Wolności 13 po-
filarami) Pw 1728 052-4

Robótki ręczne
rysunki po cenach umiarkowanych
Jankowska. Stary Rynek 48. II
bp 565

Wykonuje
portrety koryznie dla przedsię-
biorców. Firma Diana Ryn-
dzarski 9 zdw 49 180

Chiromantka
przejrzana przepowiednia przysz-
łości, przeszłość, teraźniejszość
opisze wróż z ręki, kart. Ulica
Łoza 15, III, lewo. zdw 49 512

Kapelusze
damskie wykonuje najnowsze
modele oraz zamówienia i prze-
róbki w 24 godzinach gustownie
i tania. Ul. Wrocławska 19.
Pw 5247-37.8

Salon Mód „Zofia”
Bukowska 1. II. p. Nowy Gmach
P. K. O. szyje najładniej, naj-
szybciej. zdw 49 521

Każda elegancka pani
ubiera się tylko w salonie mód
„Kresowińska”. św. Marcin 16/17
wejście litera F. Dla pp. urzęd-
niczek wygodne warunki.
bpw 662

Żaluzje
naprawiam i wykonuję oraz
wszelkie prace stolarskie. Poznań,
Kantaka 5, Gloger. zdw 49 702

Gluchota uleczalna
Fenomenalny wynalazek Bufon-
ia zademonstrowany specjali-
stom. Sami się wyleczyli z przy-
tegożnego głuchoty, szumu i ciek-
nienia z uszów. Liczne podzięko-
wania. Pouczająca broszura na
żądanie. „Bufonia”. Liska koło
Krakowa 40. Tw 338

Tapicer
zdolny poleca się w dom, wyko-
nuje wszelkie prace w tem za-
kresie. Zgłoszenia Kurjer St.
Rynek r.w. 6 853

Dziewczynkę
czteromiesięczną, ładną, zdrową,
oddam na własne. Adres wskaze
Kurjer jw 2 609

Podnoszenie
oczek w jedwabnych pończosz-
kach Skarbowa 8. I. p. prawo
Szafranska. zdw 49 906

Podnoszę
spuszczoną oczka u pończoch. Ga-
lonska, Półwiejska 17, III. p. r.
zdw 49 740

**Sprawy sądowe, mająt-
kowe, podatkowe, mie-
szkaniowe, porad praw-
nych darmo**
i wszelkie inne załatwia szybko
i tania bi. ro. procesowa. Poznań,
Podgórna 7. I. p. r. zdw 49 826/7

Najpiękniejsze
obrazy najtaniej
tylko w firmie Witold Leworski.
Wrocławska 36. specjalność: opra-
wa obrazów. bpw 652 53

Zgłoszenia
na wykup akcji „Hafeza” przy-
muje jeszcze do dnia 30 września
1929 r. (—) A. Majorowicz. likwi-
dator, ul. Mickiewicza 22.
zdw 49 940

23 OZENKI

Kawaler
lat 35, na sfałowisku rolniczym
posiadający kilka tysięcy gotówki
pragnie poznać panie celem oze-
ku. zdrowa, mająca dobrze pro-
sperujący skład na wsi lub w
mieście. Rzecz honorowa, po-
średnictwo rodziców mile widziane.
Zgłoszenia do Kurjera
zdw 49 622

Górnoślazak
lat 34, tutaj obcy, pragnie nawi-
ązać stosunek z uczciwą, znużo-
ną samotnością pania celem w-
doskonalenia się w języku pol-
skim. Ożenek niewyklucono. —
Oferty Kurjer zdw 48 110

Pani
bardzo solidna szuka znajomości
młodego pana, dobrze sytuowanego.
Cel matrymonialny. Oferty Ku-
rjer zdw 49 580

Kawaler
lat 27 (współwłaściciel młodszy)
dobrze prosp. przedsiębiorstwa
pragnie interes powiększyć szuka
żony, panny młodej wysokiego
wzrostu do lat 25 racza lask. na-
desłać swe oferty z fotografi-
i szczegółowym podaniem stosun-
ków majątkowych, rzecz traktuje
się honorowo pod zdw 49 692

Dwie panienki

wesołego usposobienia, młodej po-
wierzchności, lat 18 i 21 z braku
znajomości pragną nawiązać
korespondencję z kulturalnymi
paniami, dla wymiany myśli. Cel
matrymonialny. Zgłoszenia pod
zdw 49 087 do Kurjera Pozn. dla
H. lub K.

Kawaler
lat 30, przystojny, dobrego cha-
rakteru, krawiec posiada cośkol-
wiek majątku, pozna pannę z
lepszej rodziny, celem ożenku. O-
ferty Kurjer zdw 49 723

Która
starsza zamożna pani reflektuje
zapoznać kulturalnego, niezamo-
żnego towarzysza od lat 45. Cel
matrymonialny. Oferty do Kurje-
ra Poznańskiego zdw 49 812

Która
z pań dopomoże młodemu, intelli-
gentnemu panu w poszukiwaniu po-
sady lub wypożyczy do ożenka
posady 1 000 zł, który w zamian
pragnąłby nawiązać znajomość z
celu matrymonialnym. Zgłosze-
nia Kurjer zdw 49 961

Niezależna urzędnicza
pozna starszego pana na stano-
wisku. Cel matrymonialny. Zelo-
szenia Warszawa 1, poste restan-
te Malinowska. zdw 49 976

24 NAUKA

**Studentka-
korepetytorka**
udzieli lekcji i przygotuje do
gimnazjum za pokój w Poznaniu
lub okolicy. Oferty Kurjer
zdw 49 105

Kursy stenografii
i pisania na maszynach. Kanta-
ka 1. II. bpw 626

Chcesz otrzymać
posady? Musisz kończyć kursy
fachowe. korespondencyjne pro-
fesor Sekulowicz Warszawa
Zórawia 42 n. — Kursy wyucza
istotowe buchalterii, rachunku-
wości kupieckiej, korespondencji
handlowej, stenografii, nauki
bandu, prawa kaligrafii, pisania
na maszynach, towaroznawstwa
angielskiego, francuskiego, nie-
mieckiego, niemieckiego, gramaty-
ki polskiej. Po ukończeniu swia-
dectwo. Zadać prospektów.
np 3531

Student
fil. doświadczony pedagog po-
trzebny na wies (Pomorze) celem
przygotowania chłopca do pierw-
szej klasy. Oferty Kurjer
zdw 48 322

Francuskiego
udziela panienka z dyplomem za-
granicznym. Łaskawe zgłoszenia
Kurjer zdw 45 713

Francaise
cherche leçon en échange d'une
chambre. Oferty Kurjer
zdw 49 562

Student
poszukuje korepetycji na wsi.
Zgłoszenia Kurjer zdw 49 551

Prof. gimn.
udziela tania lekcji matematyki i
fizyki. Przygotuje do matury.
Zgłoszenia Kurjer zdw 49 537

Włoskiego
francuskiego konwersacji udzie-
la. Ratajczaka 14. III. prawo.
2-4. zdw 49 604

Poszukuje
nauczyciela (ki) języka francu-
skiego. Oferty do Kurjera
zdw 49 591

Lekcji
z zakresu polonistyki szuka młody
pan. Warunki Kurjer zdw 49 078

Pokój
dla młodszego studenta wzamian
lekcji dla chłopca niższych klas
gimnazjalnych. Wskaże Kurjer
zdw 49 670

Cherchée
une demoiselle française pour la
conversation. Offre à l'expédition
du journal chiffre zdw 49 674

Niemieckiego
języka, przedmiotów handlowych
udziela tania. Oferty Kurjer
zdw 49 731

Bilans
księgowość załatwiam, lekcji u-
dzielam. Kurjer zdw 49 782

Wyuczę
niemieckiej konwersacji oraz
stenografii polsko - niemieckiej.
Adres wskaże Kurjer zdw 49 798

Kursy kroju
szycia damskiego. Wpisy przy-
muje Amelia Klawiterowa, Mar-
ii Magdalena 1. III. narożnik Ra-
czyńskich. dw 2 179-80

Student
matematyk potrzebny dla 7 kla-
sistki. Oferty Kurjer zdw 49 824

Student
(wydz. mat. przyr.) udziela mat.
fiz. i muzyki wzamian za stancję
w Poznaniu. Zgłoszenia przyjmie
rektor Czarnata, Gniezno, 3.
Maja 53. rw 6 862

Prof. gimn.
(magister filozofii) udziela lekcji
niemieckiego, angielskiego. Przy-
jmuje korepetycje domowe. Kurjer
zdw 49 890

Profesor
przygotuje do egzaminów budo-
wanych. Zgłoszenia Kurjer
zdw 49 972

**Koedukacyjne Poznań-
skie Kursy Budowlane**
przyjmują wpisy na kursy: przy-
gotowawczy, pierwszy, drugi.
Kraszewskiego 17. III. prawo
zdw 49 952

Potrzebna
mi konwersacja francuska tylko
młodej osobie — rodowitej fran-
cuskiej lub mającej kilkoletni po-
byt zagranicą. Oferty. warunki
Kurjer zdw 49 856

25 MUZYKA

Kto
wypożyczy pianino. Zgłoszenia
Kurjer zdw 49 298

Czelista
wolny. Zgłoszenia pod „Czelista”
redakcja „Słowa Pomorskiego”.
Grudziądz. dw 2 171

26 ROZRYWKA

Kino „Aurora”
św. Marcin 13 od 17. 9. — 21. 9.
29. „Pat i Patachon” jako pod-
palacze. Kw 866

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych

Skórnik
poszukuje posady zaraz. Łaska-
we zgłoszenia uprasza do Ku-
rjera Pozn. zdw 48 041

Zdolna
początkująca biur w szuka pracy
z wykształceniem średnim i
kursom handlowym. Zgłosze-
nia Kurjer zdw 48 912

Młody
pomocnik poszukuje posady do
składu bławatów lub konfekcji
damskiej i męskiej. Oferty Ku-
rjer zdw 49 221

Monter
samochodowy poszukuje posady
specjalnie na silniki. 7 letnia
praktyka zaraz Oferty Kurjer
zdw 49 208

Szofer
z dobrem świadectwem poszu-
kuje posady. Oferty Kurjer
zdw 49 223

Szofer
mechanik poszukuje posady. 7
letnia praktyka. Oferty Kurjer
zdw 49 207

Panna
uczciwa dobrze polecająca, znająca
zycie i prasowanie wszelkiej bi-
elizny, szuka posady panny słu-
żącej od 1 października. Łaskawe
zgłoszenia Kurjer zdw 49 151

Poszukuje
posady inkasenta z kaucją 2 000
zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 49 418

Biuralistka
pisząca biegle na maszynie zna-
jąca księgowość poszukuje
posady. miejscowość obojętna.
wymagania skromne. Oferty Ku-
rjer zdw 49 474

Siodlarz
młody, dzielny poszukuje posady
zaraz najchętniej w majątku. —
Spieszne zgłoszenia Kurjer
zdw 49 486

Mistrz
cukierniczy, lat 34, samotny, o-
beznanym w kierownictwie ka-
wiarni, poszukuje odpowiedniej
posady od 1. 10. Zgłoszenia Red-
lak, Wąbrzeźno, Grudziądz.
zdw 49 634

Panienka
jako kasjerka lub ekspedjentka
w składzie delikatesów z kaucją
poszukuje posady od 1. 10. 29 r.
Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod
zdw 49 633

Młodszy
pomocnik zbożowy z trzyletnią
praktyką oraz kwartalnym kur-
sem handlowym, z dobrimi świa-
dectwami poszukuje posady za
skromnym wynagrodzeniem zaraz
lub później. Branza obojętna. Ła-
skawe zgłoszenia Kurjer
zdw 49 630

Panienka
z lepszym wykształceniem zna-
jąca haftowanie, przyjmie posadę
do dzieci ewentualnie jako towa-
ryszka. Zgłoszenia do Kurjera
zdw 49 628

Czeladnik
młynarski znający motor ssaco-
gazowy i maszynę młyńską po-
szukuje zaraz posady. Zgłoszenia
pod adresem St. Błaszak Ledna-
góra, młyn motorowy.
zdw 49 639

Posługi
na parę godzin po południu po-
szukuje. Oferty Kurjer
zdw 49 651

Panienka
szuka posady do dzieci może tak-
że pomagać w lekcjach. Zgłosze-
nia Kurjer zdw 49 648

Panienka
pisząca na maszynie szuka posady
do lekkich prac biurowych za
małym wynagrodzeniem. Zgłosze-
nia Kurjer zdw 49 647

Pokoju
posiadająca dobre świadectwa
poszukuje posady 1. 10. tylko w
lepszych domach z sztywnym
prasowaniem. M. Pietrak Poz-
nań, Gen. Prądzińskiego 57.
Wilda. zdw 49 642

Kucharka
znająca się na dobrej kuchni i
pieczeniu poleca się na służbę i
inne uroczystości. Piekary 4.
IIV. p. zdw 49 596

Wdowa
przyjmuje pranie w dom. Oferty
Kurjer zdw 49 594

Maszynistka
początkująca z polską stenografią
poszukuje posady od 1. lub póź-
niej, miejscowość obojętna. Oferty
Kurjer zdw 49 688

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego
z samodzielnym gotowaniem.
Zgłoszenia Kurjer zdw 49 682

Panienka
z kursem szkoły gospodarczej po-
szukuje posady. Oferty Kurjer
zdw 49 676

Inteligentna
panienka poszukuje posady do
składu kolonialnego, lub do szy-
cia. Zgłoszenia Kurjer
zdw 49 667

Bławatnik
rzutki kupiec szuka zastępstwa
do dyspozycji samochód. Oferty
Kurjer zdw 49 466

Kupiec
były, samodzielnie, doświadczony,
właściciel realności dobrze obe-
znany Wielkopolsce szuka dobro-
go zastępstwa zaraz. Oferty Ku-
rjer zdw 49 464

Maszynistka
młodsza z 3-letnią praktyką w
biurze adwokackim poszukuje
posady. Oferty Kurjer
zdw 48 839

Krawcowa
wykwalifikowana, praktyka po-
szukuje współpracownika, która po-
sada dyplom i odpowiedni lokal i
chciałaby się doskonalić w pra-
cy. Oferty do Kurjera Pozn.
zdw 49 611

Starsza gospodyni
zdolna, z dobrymi świadectwami
poszukuje posady zaraz. Adres:
Grocholska, Konin, Piwna 11.
dw 2128

Praktykant
buchalterii poszukuje posady.
Zgłoszenia Kurjer zdw 49 657

Młynarz
kawaler, dzielny w zawoździe z do-
brymi poleceniami, obeznany z
motorem gazowym poszukuje za-
raz lub później posady. K. Wyle-
gala, Wonna, poczta Szwarzano-
wo, pow. Lubawa (Pomorze).
zdw 49 631

Szofer
kawaler z praktyką szuka posady
prywatnej na majątku lub na
wsi. Wymagania skromne. Zgo-
szenia Kurjer zdw 49 654

Posługaczka
uczciwa poszukuje posługi zaraz.
Zgłoszenia Kurjer zdw 49 728

Gospodarz
kawaler, lat 25, poszukuje stałej
posady zaraz lub od 1. 10. jako
samodzielną w większym goso-
darstwie. Zgłoszenia Kurjer
jw 2 611

Podróżujący
z dyplomem na prowadzenie sa-
mochodu, inteligentny, dobry
sprzedawca zaprowadzony apte-
kach, drogeriach, składach pa-
pierni, galanterii i cukierków w
Poznańskim, Pomorzu i Śląsku
poszukuje zastępstwa. Oferty
Kurjer zdw 49 652

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady od 1.
10. do wszystkiego. Oferty Ku-
rjer zdw 49 934

Panienka
z zyciem do dzieci na prowincji
poszukuje posady. Oferty Kurjer
zdw 49 932

Panienka
inteligentna z dłuższą praktyką
rzeźniczną poszukuje posady jako
ekspedjentka samodzielną. Oferty
do Kurjera zdw 49 949

Kucharka
samodzielną znającą się na go-
spodarstwie wiejskim, uczciwą i
skromną poszukuje posady od 1.
10. najchętniej w majątku lub
probstwie. Oferty Kurjer
zdw 49 921

Szofer — Ogrodnik
z praktyką i poleceniem poszu-
kuje posady od 1. 10. ub później
Zgłoszenia pod adres Korzycki
Osiek p. Gosty zyna, pow. O-
strów Wlkp. zdw 49 205-6

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Ku-
rjer zdw 49 811

Praczą
uczciwa, pierze, dobrze i czysto.
Oferty Kurjer zdw 49 823

Biuralista
mający praktykę (maszyną) dobre
referencje, poszukuje posady
choćby za skromnym wynagrodze-
niem. Gwarancja 2 000. Oferty
Kurjer zdw 49 839

Poszukuje
posady inteligentnej p. pani,

